

KINNITATUD

06.04.2020 otsusega nr 1-24/49
 „Perioodil 2014–2020 Euroopa Sotsiaalfondist
 toetatava meetmetegevuse 2.7.3
 elluviimisel kasutatavate vormide kinnitamine“
 LISA 4

Seirearuanne

Aruande liik	☒ vahearuanne ☐ lõpparuanne
1. TAT-i nimetus	Toetuse andmise tingimused noortele arenguvõimaluste pakkumiseks programmi SPIN abil
2. TAT-i tunnusnumber	2014-2020.2.07.003.01.15-0001
3. Toetuse saaja nimi	Siseministeerium
4. Partneri nimi	MTÜ SPIN
5. TAT-i abikõlblikkuse periood	01.12.2014-31.12.2023
6. Aruandeperiood (kumulatiivselt)	01.12.2014-31.12.2021

7. Ülevaade toetatava tegevuse elluviimisest (kumulatiivselt)			
Tegevused, elluviimise periood, lühiülevaade ja hinnang tegevuste elluviimise kohta			
Tegevuse nr ja nimetus	Tegevus 1. Noortele arenguvõimaluste pakkumine programmi SPIN abil		
Alategevuse nr ja nimetus	1.1. SPINi elluviimine		
Tegevuse või alategevuse planeeritud algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.12.2014-31.12.2023	Tegevuse või alategevuse tegelik algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.12.2014-
Tegevuse või alategevuse lühiülevaade ja hinnang tegevuse elluviimisele, sh parimad praktikad, esinenud probleemid ja ettevõetud abinõud.	<p>1.1.1. Programmi elluviimise ettevalmistamisel Tallinnas (Põhja-Tallinna ja Lasnamäe linnaosades) valmistati 2014-2015 ette ja sõlmiti tegevuse elluviimiseks olulised koostöö-, töö- jm lepingud. Sh:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tegevuse projektijuhi palkamine; • alusleping tegevuse elluviimiseks Siseministeeriumi ja MTÜ SPIN vahel; • koostöökokkulepe programmi strateegiliste partnerite (Siseministeerium, Eesti Jalgpalli Liit, Tallinna Spordi- ja Noorsooamet, Politsei- ja Piirivalveamet, Heateo Sihtasutus) vahel; • koostöölepingud kahe klubiga (FC Flora ja FC Levadia); • moodustati programmi keskne juhtrühm ja mõlemas programmi linnaosas (Põhja-Tallinn ja Lasnamäe) kohalik juhtrühm; • peeti läbirääkimisi sessioonide toimumiskohtadega (valdavalt linnaosas tegutsevad koolid) ning lepitati kokku SPIN-programmi sessioonide läbiviimiseks vajaliku taristu kasutamiseks kaheksa partneriga. Nendeks on Põhja-Tallinna linnaosas Ehte Humanitaargümnaasium (kahe grupi tegevus), Karjamaa Põhikool (ühe grupi tegevus), Sõle 40 asuv endine koolihoone ja väliväljak (ühe grupi tegevus), Kopli Spordihoone (ühe grupi tegevus) ning Lasnamäe linnaosas Laagna Gümnaasium (ühe grupi tegevus), Kuristiku Gümnaasium 		

(kahe grupi tegevus), Merekalda Kool (ühe grupi tegevus) ja Mahtra Põhikool (ühe grupi tegevus);

- soetati jalgpalli- ja eluuskuste sessioonide elluviimiseks vajalik varustus (pallid, markerid, koonused, pallikotid, vestid, esmaabikotid, tahvelarvutid, vajalikud bürootarbed ja teavitusmaterjalid);
- toimus programmi tutvustav pressibriifing Siseministeeriumi eestvedamisel ja 1. hooaja avaüritus, mille käigus allkirjastati strateegiliste partnerite vahel ka nn Hea tahte akt SPIN-programmi elluviimiseks.

Programmi elluviimise ettevalmistamisel Ida-Virumaal Kohtla-Järvel valmistati 2016. aastal ette ja sõlmiti tegevuse elluviimiseks olulised koostöö-, töö- jm lepingud. Sh:

- kokkulepe koostööks Kohtla-Järve linnaga ja ühe grupi tegevuse rahastamise koostööleping;
- kokkulepe koostööks jalgpalliklubiga FC Järve;
- kokkulepe Politsei- ja Piirivalveametiga (sh lepiti kokku gruppide juures tegutsema asuvad kontaktisikud);
- moodustati programmi Kohtla-Järve kohalik juhtrühm, kes käis aruandeperioodi lõpu seisuga koos kolm korda;
- peeti läbirääkimisi sessioonide toimumiskohtadega (valdavalt Järve ja Ahtme linnaosas tegutsevad koolid) ning lepiti kokku SPIN-programmi sessioonide läbiviimiseks vajaliku taristu kasutamiseks kolme partneriga. Nendeks on Järve linnaosas Järve Gümnaasium (ühe grupi tegevus) ning Ahtme linnaosas Ahtme Gümnaasium (ühe grupi tegevus) ja Tammiku Põhikool (ühe grupi tegevus);
- toimusid programmi tutvustavad kohtumised nii Kohtla-Järve koolide direktoritega kui sotsiaalpedagoogidega. Koolide kontaktisikutega toimus ka kaks eraldiseisvat kohtumist värbamise ettevalmistamiseks ja instrueerimiseks. Kohtumiste tulemusena said programmile oluliste partnerite peamised kontaktisikud sisuka ülevaate programmi toimimisloogikast, sisust, eesmärkidest ning ootustest neile kui koostööpartneritele. Lisaks lepiti kokku edasistes tegevustes ja tegevuste täitmise ajakavas;
- lepiti kokku programmi alustamise ajakavas ja tegevustes. Programmi meeskonna instrueerimine ja täiendõpe toimus augustis 2016. Programmi avaüritus toimus 2. septembril 2016 ja sel osales üle 70 noore. Avalöök õnnestus nii sisulises kui korralduslikus plaanis. See andis noortele, treeneritele ja partneritele positiivse laengu programmiga alustamiseks

Programmi elluviimine Paides, Viljandis, Raplas ja Haapsalus.

Uute piirkondade laienemisotsuste tegemiseks küsiti esmalt sisendit kõikide maakondade turvalisuse nõukogude (MTN) koordineerijatel. Selleks toimus 7. oktoobril 2020 SPINi meeskonna ja MTN koordineerijate vahel ühine veebikohtumine. Tutvustati MTN koordineerijatele SPIN-programmi eesmärke, tegevuste läbimõeldust ja tulemuste ning mõju korrakindlast hindamisest lähtuvat pidevat arendustööd. Lisaks anti ülevaade ettevalmistavatest tegevustest uute piirkondade avamiseks ja gruppide käivitamiseks. Peale kohtumist küsiti MTN koordineerijatel kirjaliku infot, et kohalike omavalitsuste huvi ja SPIN-programmi rakendamissoov oleks detailsemalt kaardistatud. Kohtumise ja küsitluse tulemusena tõdeti, et kõige efektiivsemalt toimib ennetustegevus maakonnakeskustes, kus noorte ja laste õigusrikkumiste arv on maakonna lõikes suurim.

Uute piirkondade valiku kriteeriumeid arutati ühiselt ka SPIN-programmi keskses juhtrühmas 29. oktoobril 2020. Arutelu tulemusena lepiti kokku, et uutesse piirkondadesse laienemise vajadus on kõigis maakonnakeskuste kohalikes omavalitsustes, kus SPIN-programmi veel ei rakendata. Oluliseks valiku kriteeriumi aluseks võeti maakondade, sh maakondade keskuste alaealiste ja täiskasvanute õigusrikkumiste/kuritegevuse taset (Tabel 1 ja Tabel 2). Samuti väga oluliseks faktoriks oli KOV'i poolne tugev koostöövõrgustik ning kohaliku koostöövõrgustiku liikmete suur huvi SPIN-programmi rakendamise vastu.

Commented [AL1]: Priit, palun lisame siia elluviimise ettevalmistamise teiste piirkondade kohta. Palun toome siin ära ka laienemise tegevused ning kindlasti valiku kriteeriumid ja laienetavate piirkondade valiku protsess. Toome ära ka õigusrikkumise taseme maakonniti sh maakonnakeskustes

Alaealiste poolt toime pandud väärted 01.01.-30.09.2021			Maakonna keskustes alaealiste poolt toime pandud väärted 01.01.-30.09.2021	
Harju maakond	697	TAT'i rahastatud SPIN grupp (avatud 2015)	Tallinn	553
Tallinn	553		Tartu linn	235
Tartu maakond	298	KOV'i poolt rahastatud grupp	Pärnu linn	188
Tartu linn	235		Narva linn	146
Lääne-Viru maakond	283	SPIN maakonnas ei tegutse	Kuessaare linn	139
Rakvere linn	96		Rakvere linn	96
Ida-Viru maakond	255	TAT'i rahastatud SPIN grupp (avatud K-J 2016, Narva 2017)	Haapsalu linn	95
Narva linn	146		Viljandi linn	65
Kohtla-Järve linn	39		Kohtla-Järve linn	39
Pärnu maakond	238	KOV'i poolt rahastatud grupp	Võru linn	36
Pärnu linn	188		Rapla linn	31
Saare maakond	180	SPIN maakonnas ei tegutse	Valga linn	30
Kuessaare linn	139		Paide linn	22
Viljandi maakond	124	TAT'i rahastatud SPIN grupp (avatud 2021)	Jõgeva linn	10
Viljandi linn	65		Põlva linn	9
Lääne maakond	114	TAT'i rahastatud SPIN grupp (avatud 2021)	Kärdla linn	4
Haapsalu linn	95			
Rapla maakond	94	TAT'i rahastatud SPIN grupp (avatud 2021)		
Rapla linn	31			
Jõgeva maakond	80	SPIN maakonnas ei tegutse		
Jõgeva linn	10			
Järva maakond	65	TAT'i rahastatud SPIN grupp (avatud 2021)		
Paide linn	22			
Võru maakond	71	SPIN maakonnas ei tegutse		
Võru linn	36			
Valga maakond	43	SPIN maakonnas ei tegutse		
Valga linn	30			
Põlva maakond	36	KOV'i poolt rahastatud grupp		
Põlva vald	19			
Hiiu maakond	17	SPIN maakonnas ei tegutse		
Kärdla linn	4			

Tabel 1: Alaealiste poolt toime pandud väärted perioodil jaanuar-september 2021

Registreeritud kuriteod 01.01-30.09.2021			Maakonna keskustes täiskasvanute registreeritud kuriteod 01.01.-30.09.2021	
Harju maakond	9545	TAT'i rahastatud SPIN grupp (avatud 2015)	Tallinn	7480
Tallinn	7480		Tartu linn	1425
Ida-Viru maakond	2690	TAT'i rahastatud SPIN grupp (avatud K-J 2016, Narva 2017)	Narva linn	1044
Narva linn	1044		Pärnu linn	814
Kohtla-Järve linn	653		Kohtla-Järve linn	653
Tartu maakond	2008	KOV'i poolt rahastatud grupp	Rakvere linn	279
Tartu linn	1425		Valga vald	277
Pärnu maakond	1198	KOV'i poolt rahastatud grupp	Rapla vald	263
Pärnu linn	814		Saaremaa vald	233
Lääne-Viru maakond	710	SPIN maakonnas ei tegutse	Võru linn	202
Rakvere linn	279		Haapsalu linn	186
Rapla maakond	465	TAT'i rahastatud SPIN grupp (avatud 2021)	Viljandi linn	154
Rapla vald	263		Jõgeva vald	153
Võru maakond	446	SPIN maakonnas ei tegutse	Paide linn	130
Võru linn	202		Põlva linn	17
Valga maakond	423	SPIN maakonnas ei tegutse	Kärda linn	2
Valga vald	277			
Viljandi maakond	366	TAT'i rahastatud SPIN grupp (avatud 2021)		
Viljandi linn	154			
Järva maakond	338	TAT'i rahastatud SPIN grupp (avatud 2021)		
Paide linn	130			
Jõgeva maakond	329	SPIN maakonnas ei tegutse		
Jõgeva vald	153			
Lääne maakond	252	TAT'i rahastatud SPIN grupp (avatud 2021)		
Haapsalu linn	186			
Saare maakond	241	SPIN maakonnas ei tegutse		
Saaremaa vald	233			
Põlva maakond	189	KOV'i poolt rahastatud grupp		
Põlva linn	17			
Hiiu maakond	58	SPIN maakonnas ei tegutse		
Kärda linn	2			

Tabel 1: Täiskasvanute poolt toime pandud registreeritud kuriteod perioodil jaanuar-september 2021.

Paide

Valmistati 2021. a I poolaastal ette ja sõlmiti tegevuse elluviimiseks olulised koostöö-, töö- jm lepingud.

- Türi vallavanema eestvedamisel toimus programmi tutvustav kohtumine kõigi kolme Järva omavalitsuste juhtide, haridusjuhtide ja noortevaldkonna inimestega. Kohtumise tulemusena otsustati, et Paide linn soovib SPIN-programmi rakendada 10-13-aastaste sihtgrupi poiste seas. Moodustati Paide linna kohalik juhtrühm, kuhu kuulusid haridus- ja sotsiaalvaldkonna võtmeisikud. 2021. aastal kohtuti juhtrühmana viiel korral. Koostööleping sõlmiti 9. juuni 2021.
- Paide Linnameeskonna kogukonnajuhhi eestvedamisel leiti sobiva kvalifikatsiooniga jalgpallitreener Roman Zarovski ning abilinnapea eestvedamisel kutsusti programmi eluuskuste treener Kätlin Merisalu. Mõlemad treenerid osalesid enne avatüritust SPIN-programmi baaskoolitusel.
- SA Paide Spordikeskuse projektjuhiga koostöös kaardistati treeningute läbiviimiseks sobivad väli- ja saaliajad. Treeningud toimuvad kolm korda nädalas Paide linna võimlas.

- Avaüritus toimus 20. september Paide Linnameeskonna väliväljakul, mille käigus allkirjastati strateegiliste partnerite vahel ka nn Hea tahte akt SPIN-programmi elluviimiseks. Avaüritusest võttis osa 14 noort.

Viljandi

Valmistati 2021. aastal ette ja sõlmiti tegevuse elluviimiseks olulised koostöö-, töö- jm lepingud.

- SPIN-programmi tegevuspõhimõtteid tutvustati esmalt Viljandimaa tervisenõukogu korraldatud arengupäeval „Liikumisrõõm KÕIGILE lastele“, koolide kontaktisikutele ja Viljandi linna noorte/hariduse valdkonnas tegutsevatele võtmeisikutele. SPIN-programmi vastu tunti suurt huvi ning moodustati kohalik juhtrühm, kuhu kuulusid koolide sotsiaalpedagoogid, linnavalitsuse esindajad, piirkonnapolitseinik. Kaasati Viljandi JK Tulevik tegevjuht, kes abistas värvata grupi jalgpallitreeneriks Dagmar Hekki. Eluuskustetreeneriks valiti Viljandi Kesklinna Kooli sotsiaalpedagoog Kertu Reinsalu. Mõlemad treenerid osalesid vahetult enne avaüritust SPIN-programmi baaskoolitusel.
- Sobivate saaliaegade leidmist koordineeris Linnavalitsuse esindaja ning leiti kaks treeningkohta – kaks korda nädalas viidi treeninguid läbi Viljandi politseimaja sisesaalis ning üks kord nädalas Kesklinna Kooli algklasside maja võimlas. Politseimajas olevad treeningud viidi üle detsembris 2021 Viljandi jalgpalli sisehalli.
- 29. septembril toimus pidulik avaüritus Kesklinna Kooli väliväljakul, millest võttis osa 9 noort.

Rapla

Valmistati 2021. aastal ette ja sõlmiti tegevuse elluviimiseks olulised koostöö-, töö- jm lepingud.

- Rapla lastekaitse peaspetsialisti eestvedamisel toimusid SPIN-programmi tutvustavad kohtumised kohaliku tasandi võtmeisikutele. Lisaks viidi läbi täiendav videosilla vahendusel olev kohtumine Rapla PPA-esindajatele (uurijad, piirkonna noorsoopolitseinikud, väljuhüid). Kohtumiste tulemusena otsustati, et Rapla vald soovib SPIN-programmi rakendada 10-13-aastase poiste seas. Moodustati kohalik juhtrühm, kuhu kuulusid haridus- ja sotsiaalvaldkonna võtmeisikud, lisaks PPA-esindaja. 2021. aastal kohtuti juhtrühmana seitsmel korral. Koostööleping sõlmiti 9. märtsil 2021. Esialgne soov oli treeninguid alustada märtsis 2021, kuid COVIDist tingitud üle-riiklike piirangute tõttu tuli avamist edasi lükata. Uue hooaja eel jalgpallitreener ootamatult loobus SPINi treeneri ametikohast, mistõttu avamine tuli teistkordselt edasi lükata. Oktoobris 2021 leiti sobiv treener, kelleks sai Raimond Ojassalu ning eluuskuste treenerina alustas tööd Kaie Kensap. Eluuskuste treener osales augustis 2021 uute treenerite baaskoolitusel, jalgpallitreenerile anti ülevaade olulisematest tegevustest ja põhimõtetest vahetult enne avaüritust.
- Sobivate saaliaegade leidmist koordineeris vallavalitsuse esindaja koostöös Raplamaa Jalgpallikooliga. Treeningud toimuvad kolm korda nädalas Rapla Kesklinna Kooli võimlas.
- Avaüritus toimus 19. oktoober Kesklinna Kooli saalis, mille käigus allkirjastati strateegiliste partnerite vahel ka nn Hea tahte akt SPIN-programmi elluviimiseks. Avaüritusest võttis osa 8 noort.

Haapsalu

Valmistati 2021. aastal ette ja sõlmiti tegevuse elluviimiseks olulised koostöö-, töö- jm lepingud.

- Abilinnapea eestvedamisel anti hariduse ja sotsiaalvaldkonna võtmeisikutele ülevaade SPIN-programmist kui tõendatud mõjuga sekkumistegevuste kogumist. Kohaliku tasandi otsusetegijate ja spetsialistide kaasatuse tulemusena, otsustati Haapsalu linnas SPIN-programmi rakendada 10-13-aastaste poiste seas. Koostööleping sõlmiti 18. novembril 2021. Jalgpallitreenerina alustas Läänemaa Jalgpalliklubi tegevjuht Triin Vellemäe ja eluuskuste treenerina Pille-Riin Pruus. Mõlemad treenerid osalesid vahetult enne avaüritust SPIN-programmi baaskoolitusel.
- Haapsalu Linna Spordibaasi arendusjuhi ning Linnavalitsuse kontaktisikuga koostöös kaardistati treeningute läbiviimiseks sobivad saaliajad. Alustati kolmes erinevas treeningkohas – Haapsalu Spordikeskuses, Linna Algkooli võimlas ja Wiedemanni spordihoones.

- Avaüritus toimus 25. novembril Linna Algkooli saalis, mille käigus allkirjastati strateegiliste partnerite vahel ka nn Hea tahte akt SPIN-programmi elluviimiseks. Avaüritusest võttis osa 16 noort.

1.1.2. Treenerite värbamine ja koolitamine

- 2014. aastal sõlmiti 1. hooajaks töölepingud klubidega koostöös väljavalitud treenerite ja abitreeneritega (15 inimest).
- Detsembris 2014 toimus treenerite ja abitreenerite ettevalmistav väljaõpe osalemissaktiivsuse ja sessioonide planeerimiseks kasutatava elektroonse andmekeskonna kasutamiseks; samuti viidi läbi individuaalseid vestlusi tööülesannete tutvustamiseks ja korralduslike detailide selgitamiseks.
- 1. hooaja lõpuga lõppes koostöö kahe abitreeneriga: Jana Iljenkova-Grišina ja Nadežda Olaru. Sestap tekkis 2. hooaja eel vajadus värvata abitreenerid kolme grupi juurde. Ülesanne täideti ja tiimiga liitusid Alla Sirotnina (Ranniku 10-13 grupp), Margarita Ingel (endise nimega Šatunova, Kuristiku 10-14 tüdrukute grupp) ning Niina Primolennaja (Merekalda grupp).
- 2. hooaja jaanuaris lõppes koostöö ühe treeneriga Sander Laht (Ranniku 10-13 grupp), kelle töö võttis üle juba kahe grupiga tegelev treener Ilja Jarjomenko. 2. hooaja lõpus otsustasid töö programmi abitreeneri rollis lõpetada Kai Paat (Kopli 10-13 grupp) ja Margarita Ingel (Kuristiku tüdrukute grupp). Lisaks lõppes vastastikusel kokkuleppel septembris 2016 lõpus tööleping ka Merekalda grupi abitreeneri Niina Primolennajaga. Programmi keskne meeskond tegeles jooksvalt uute abitreenerite värbamisega ning toimusid järgmised muudatused. Alates augustist 2016 on Kopli 10-13 grupi abitreener Aleksei Norden, oktoobrist 2016 Merekalda 14-16 grupi abitreener Julia Kašina ning alates novembrist 2016 Kuristiku 10-13 tüdrukute grupi abitreener Laura Karpova.
- 3. hooaja lõpus (juuni 2017) lõppes vastastikusel kokkuleppel koostöö Merekalda 14-16 grupi juures abitreeneri rollis töötanud Julia Kašinaga ja Põhja-Tallinna tüdrukute grupi treenerina töötanud Imbi Hoop'iga. Merekalda 14-16 grupi abitreeneri rolli võttis alates septembrist 2017 üle samas piirkonnas Mahtra 10-13 grupi abitreenerina tegutsev Marianna Pavlova. Põhja-Tallinna tüdrukute gruppi 4. hooajal osalejate puuduse tõttu ei avatudki.
- Seoses programmi laienemisega Ida-Virumaale alustati mais 2016 treenerite ja abitreenerite värbamisega Kohtla-Järvele. Värbamise tulemusena leiti vajalik personal kahe septembrist 2016 alustanud 10-13-aastaste noorte grupi juurde. Nn Ahtme 10-13-aastaste poiste grupiga alustas septembris 2016 treenerina tööd Andrei Škaleta ja abitreenerina Ksenia Aleksejeva. Nn Ahtme 10-13-aastaste tüdrukute grupi juures alustas treenerina tööd Andrei Dmitrovitš ja abitreenerina Tatjana Piksajeva. 3. hooaja lõpus (juuni 2017) lõppes vastastikusel kokkuleppel koostöö Kohtla-Järve Ahtme 10-13 poiste grupi treeneri Andrei Škaletaga. Alates augustist 2017 töötab nimetatud grupiga treenerina ka sealse tüdrukute grupiga töötav Andrei Dmitrovitš. Lisaks Euroopa Sotsiaalfondi rahastusel avatud gruppidele Kohtla-Järvel õnnestus 2016. aasta septembris avada üks täiendav grupp Kohtla-Järve linna rahastusel ja panustada seeläbi juba väljumisstrateegiasse. Kohtla-Järve linna rahastusel toimuva grupi tegevus toimub väljaspool TAT-i tegevust.
- 2016. aasta septembriks valmisid Ida-Virumaa gruppidele tegutsemiseks vajalikud juhendmaterjalid (juhendmaterjal läbiviijatele, hooaja eluuskuste sessioonide sisumaterjalid), mis tõlgiti ka vene keelde ja jagati gruppide juures tegutsevate treenerite ja teiste osapooltega.
- 6. hooaja lõpus (juuni 2020) lõppes vastastikusel kokkuleppel koostöö Kohtla-Järve Ahtme 12-15 poiste grupi abitreeneri Ksenia Aleksejevaga. Alates augustist 2020 töötab nimetatud grupiga abitreenerina ka sealse tüdrukute grupiga töötav Tatjana Rimmelgas. Põhja-Tallinna linnaosas toimunud kahe 10-12-aastaste grupi ühendamise tõttu lõppes augusti lõpus 2020 koostöö seni Kopli 10-12 grupi treenerina töötanud Alo Dupikoviga. Juunis 2020 lõppes vastastikusel kokkuleppel koostöö Lasnamäe linnaosas tegutseva Kuristiku tüdrukute grupi abitreeneri Laura Karpovaga. Nimetatud grupi abitreenerina töötab alates augustist 2020 Alesja Korneva. 7. hooaja esimesel poolel (oktoobris 2020)

lõppes vastastikusel kokkuleppel koostöö Tallinnas Lasnamäel tegutseva Mahtra 13-15 grupi treeneri Giacomo Pironiga. Alates oktoobri teisest poolest 2020 töötab antud grupi treenerina Vladimir Batanov.

- 7. hooaja lõpus (juuni 2021) lõppes vastastikusel kokkuleppel koostöö Kohtla-Järve Ahtme tüdrukute grupi treeneri Andrei Dmitrovitsiga. Alates augustist 2021 asub antud grupi treenerina tööle Artur Korepanov. Juunis 2020 lõppes vastastikusel kokkuleppel koostöö Tallinnas Lasnamäel tegutseva Mahtra 13-15 grupi treeneri Vladimir Batanoviga.
- 8. hooaja I poolaastal lõppes tööleping vastastikusel kokkuleppel Kohtla-Järve Ahtme grupi tüdrukute treeneri Artur Korepanoviga. Alates detsembrist 2021 asub antud grupi treeneriks Dmitri Smirnov. Mõlema Ahtme grupi abitreener Tatjana Rimmelgas jäi novembris 2021 raseduspuhkusele ning teda asendab eluuskuste treener Julia Vihrova.
Juunis 2021 lõppes vastastikul kokkuleppel koostöö Lasnamäe vanemate poiste grupi jalgpallitreeneri Teet Pajoga. Antud grupiga töötab 8. hooaja algusest treener Veiko Kampus. Mahtra 13-15 grupi treeneriks sai Vladimir Batanovi asemel Nikita Godovanets, kes on ühtlasi ka jaanuarist 2018 Mahtra juniorite abitreener.
Paides alustas SPIN grupp 20. septembril. Sealse grupi jalgpallitreeneriks on Roman Zarovski ja abitreeneriks Kätlin Merisalu.
Viljandis alustas SPIN grupp 29. septembril. Sealse grupi jalgpallitreeneriks on Dagmar Hekki ja abitreeneriks Kertu Reinsalu.
Raplas alustas SPIN grupp 19. oktoobril. Sealse grupi jalgpallitreeneriks on Raimond Ojassalu ja abitreeneriks Kaie Kensap.
Haapsalus alustas SPIN grupp 25. novembril. Sealse grupi jalgpallitreeneriks on Triin Vellemäe ja abitreeneriks Pille-Riin Pruus.
- 2. hooaja alguses toimus treeneritele ja abitreeneritele 2. hooaja eesmärgid, muudatusi ja eluuskuste sessioonide materjalide omandamiseks täiendõppepäev, mida korraldati hooaja keskel detsembris 2015. Uutele Kohtla-Järve treeneritele ja abitreeneritele toimus programmi 3. hooaja alguses vajalik täiendõpe SPIN-programmi mudeli, korralduse ja sisumaterjalide omandamiseks. Detsembris 2016 toimusid nii Tallinna (27.12.2016) kui Kohtla-Järve (21.12.2016) treeneritele ja abitreeneritele 3. hooaja teise poole (jaanuar-juuni 2017) eluuskuste sessioonide sisumaterjali täiendõppepäevad. Täiendõppepäevad õnnestusid. Treenerid ja abitreenerid omandasid teoreetiliselt ning said ka praktiliselt läbi harjutada eluuskuste sessioonide raames elluviidavaid sessioone. Ühtlasi jagasid osalejad omavahel väärtuslikke mõtteid, kuidas erinevaid tegevusi veelgi efektiivsemalt ellu viia. Augustis 2017 toimus nii Tallinna (10.08.2017) kui Kohtla-Järve (07.08.2017) treeneritele ja abitreeneritele 4. hooaja esimese poole eluuskuste sessioonide materjali täiendõppepäev.
4. hooaja teise poole eluuskuste sessioonide täiendõppepäev toimus nii Tallinna kui Kohtla-Järve gruppide treeneritele ja abitreeneritele ühiselt 28.12.2017.
- 5. hooaja (2018/2019) eel toimusid treeneritele samuti eluuskuste sessioonide täiendõppepäevad. Täiendõppepäev vol 1 Tallinna treeneritele ja abitreeneritele 09.08.2018 ja Kohtla-Järve meeskonnale 07.08.2018. Täiendõppepäev vol 2 Tallinna meeskonnale 12.12.2018 ja Kohtla-Järve treeneritele ning abitreeneritele 13.12.2018. Viienda hooaja teise poole eluuskuste sessioonide täiendõppepäevad toimusid Tallinna meeskonnale 13.02.2019 ja Kohtla-Järve ning Narva meeskonnale 14.02.2019.
- 6. hooaja (2019/2020) eel toimusid treeneritele eluuskuste sessioonide täiendõppepäevad. Täiendõppepäev vol 1 Tallinna treeneritele ja abitreeneritele toimus 12.08.2019 ja Kohtla-Järve ning Narva meeskonnale 05.08.2019. Hooaja teise poole täiendõppepäev Tallinna treeneritele toimus 07.01.2020 ja Ida-Virumaa (Kohtla-Järve ja Narva) treeneritele 14.01.2020.
- 7. hooaja (2020/2021) eel toimusid treeneritele eluuskuste sessioonide täiendõppepäevad. Täiendõppepäev vol 1 Tallinna treeneritele ja abitreeneritele toimus 14.08.2020 ja Kohtla-Järve ning Narva meeskonnale 10.08.2020. Hooaja teise poole täiendõppepäev Ida-Virumaa (Kohtla-Järve ja Narva) treeneritele toimus treeneritele toimus videokeskonna vahendusel 09.01.2021 ja Tallinna treeneritele 26.02.2021.
- 8. hooaja (2021/2022) eel toimusid treeneritele eluuskuste sessioonide täiendõppepäevad. Tallinna treeneritele toimus täiendõppepäev 11.08 ja Ida-Virumaa treeneritele 13.08.2021. Uute gruppide treeneritele (Paide, Rapla ja Viljandi) toimus baaskoolitus 17. augustil 2021. Tallinna gruppidele toimus 22.10.2021 VERGE koolitus „Suhtlemine konflikti olukorras ja

verbaalne piiride seadmine“. Narva ja Kohtla-Järve treeneritele toimus 9. novembril täiendkoolitus VitaTiimi poolt ning teemaks „Aktiivõppemeetodid mitteformaalses hariduses“.

1.1.3. Osalejate värbamine

- 2014. aastal 1. hooaja eel viidi läbi osalejate kaardistus ja värbamine koostöös Tallinna mõlema linnaosa (Põhja-Tallinna ja Lasnamäe) valitsuse lastekaitse spetsialistide, politsei esindajate ning koolide kontaktisikutega (valdavalt sotsiaalpedagoogid).
- Valmistati ette osalejate värbamisprotsess ja sellega seonduvad programmi tutvustavad ja abistavad materjalid värbamise läbiviijatele (politsei, lastekaitse ja koolide kontaktisikutele).
- Osalejate värbamisega jätkati intensiivselt ka pärast programmi sessioonidega alustamist kuni märtsi keskpaigani 2015, et jõuda maksimaalselt paljude kaardistatud noorteni ning saavutada nende osalemine SPIN-programmis.
- 2015. aastal 2. hooaja alguses (augusti keskpaik-septembri lõpp) jätkati koostöös partneritega (peamiselt koolidega) täiendavate osalejate värbamist. Lisaks tavapärasele koostööle koolide sotsiaalpedagoogide ja Tallinna linnaosade lastekaitse ametnikega korraldati koolides programmi tutvustavaid kohtumisi klassijuhatajatega, julgustati programmis osalevaid noori uusi osalejaid kutsuma ning viidi läbi näidistreeninguid.
- 2. hooaja alguse värbamine jagunes ajaliselt kolmeks:
- uued flaierid, mida osalevad noored saavad ka oma sõpradele jagada, et kutsuda neid programmiga tutvuma (augusti II pool-september);
- kohtumised kooli sotsiaalpedagoogide ja klassijuhatajatega, et tutvustada kõigile programmi ja suurendada koostööd osalejate programmi toomisel (augusti II pool ja intensiivsemalt september);
- näidistrennid koolide juures (vastavalt vajadusele septembri- ja oktoobrikuu jooksul).
- 2. hooaja teisel poolel toimus Tallinnas lisavärbamine vajaduspõhiselt üksikutesse gruppidesse, mis tõi programmi veel mõnikümmend uut noort, kelles suurem osa osalesid 2016. aasta esimeses pooles ka regulaarselt.
- 2016. aastal 3. hooaja alguses (september ja oktoober 2016) jätkus vastavalt vajadusele juba praktikas toimiv mudel ehk tihedas koostöös koolidega elluviidav värbamine, milles on kesksel kohal sotsiaalpedagoogi ja klassijuhatajate kaasamine, noortele näidistreeningute läbiviimine ja juba osalevate noorte kaasamine värbamistegevusse. Värbamise tulemusena õnnestus saada taas korralikult käima kaks gruppi Lasnamäel ja tuua pisut noori juurde ka Põhja-Tallinna gruppidesse. Kokku jõudis lisavärbamise abil programmi pisut üle 40 uue noore, 3. hooaja teisel poolel (veebruari-aprill 2017) täiendavate näidistreeningute abil veel 27 uut noort. 4. hooaja alguses korraldati Tallinnas Põhja-Tallinna linnaosas (07.09.2017) ja Lasnamäe linnaosas (08.09.2017) koos koolide sotsiaalpedagoogidega kaardistatud uutele sihtrühma noortele eraldi avaüritused. Neil osales kokku ligi 40 noort. Avaürituse ja teiste lisategevuste tulemusena õnnestus 4. hooaja alguse esimestel kuudel saada Tallinna gruppidesse 33 uut programmiga liitujat.
- 5. hooaja alguses (september 2018) aktiveerisime koostöös võrgustikuga (peamiselt koolid) täiendavate noorte värbamistegevuse nii Tallinnas Lasnamäe kui Põhja-Tallinna linnaosades ja Kohtla-Järvel Ahtme linnaosas. Septembris 2018 võtsime võrgustikutöö tugevdamiseks ja värbamistegevuse efektiivistamiseks Tallinna piirkonda tööle värbamisjuhi. Värbamisjuhi eesmärgiks on vastutada osalejate tulemusliku värbamistegevuse elluviimise eest Tallinnas. Värbamisjuht korraldab osalejate värbamisprotsessi läbiviimist ja koordineerib osalejate osalusaktiivsust toetavat infovahetust (sh suhtlust koolide sotsiaalpedagoogide, kohalike omavalitsuste kontaktisikute, politsei kontaktisikute, noortekeskuste jt piirkonnas tegutsevate oluliste partnerite vahel eesmärgiga tagada maksimaalne gruppide täituvus ning osalejate osalusjärjepidevus). Lõpptulemusena õnnestus Tallinnas tuua teenust saanutena programmi juurde 58 täiendavat osalejat ja Kohtla-Järvele 9 osalejat ning tugevdada gruppides aktiivselt osalevate noorte tuumikuid. 5. hooaja teisel poolel (alates jaanuar 2019) jätkus täiendava värbamise korraldamine neisse gruppidesse, kuhu oli osalejaid juurde tarvis. Seda nii Tallinnas, Kohtla-Järvel kui Narva 12-14 poisid I gruppi, mis alates sellest ajast

on TATi raames rahastatud grupp. Hooaja teisel poolel teostatud värbamistegevuste tulemusena liitus Tallinna gruppidesse veel täiendavalt 36 noort, Kohtla-Järve gruppidesse 10 noort ja Narva 12-14 poiste gruppi 21 noort. Kokku lisandus 5. hooaja teisel poolel teenust saanute nimekirja 67 noort.

- 6. hooaja (2019/2020) esimesel poolel toimunud värbamistegevuse tulemusena õnnestus Tallinna Lasnamäe ja Põhja-Tallinna linnaosades tegutsevatesse gruppidesse tuua juurde 36 noort, Kohtla-Järve gruppidesse 6 noort ja Narva 13-15 poiste gruppi 6 noort. 6. hooaja teisel poolel toimunud värbamistegevuse tulemusena õnnestus Tallinna Lasnamäe ja Põhja-Tallinna linnaosades tegutsevatesse gruppidesse tuua juurde 15 noort, Kohtla-Järve gruppidesse 7 noort ja Narva 13-15 poiste gruppi üks noor. Tervikuna lisandus liitunud ehk teenust saanud perioodil august-detsember 2019 kokku 48 noort ja perioodil jaanuar-juuni 2020 kokku 23 noort.
- 7. hooaja esimesel poolel toimunud värbamistegevuse tulemusena õnnestus Tallinna Lasnamäe ja Põhja-Tallinna linnaosades tegutsevatesse gruppidesse tuua juurde 13 noort, Kohtla-Järve gruppidesse 11 noort ja Narva 13-15 poiste gruppi kolm noort. 7. hooaja teisel poolel ei saanud Covid-pandeemiast tingitud piirangute tõttu teha koolide jt partneritega tavapärasel moel värbamistegevusi. Sellele vaatamata õnnestus Tallinna Lasnamäe ja Põhja-Tallinna linnaosades tegutsevatesse gruppidesse tuua juurde 7 noort, Kohtla-Järve gruppidesse 4 noort ning Narva 13-15-aastaste poiste gruppi kaks noort. Tervikuna lisandus liitunud ehk teenust saanud perioodil august-detsember 2020 kokku 27 noort ja perioodil jaanuar-juuni 2021 kokku 13 noort.
- 8. hooaja I poolaasta jätkus vastavalt vajadusele juba praktikas toimiv mudel ehk tihedas koostöös koolidega elluviidav värbamine, milles on kesksel kohal sotsiaalpedagoogi ja klassijuhatajate kaasamine, noortele näidistreeningute läbiviimine ja juba osalevate noorte kaasamine värbamistegevusse. Toimunud värbamistegevuse tulemusena õnnestus Tallinna Lasnamäe ja Põhja-Tallinna linnaosades tegutsevatesse gruppidesse tuua juurde 44 noort, Kohtla-Järve gruppidesse 11 noort ja Narva poiste gruppi 20 noort, uutesse gruppidesse (Paide, Viljandi, Rapla, Haapsalu) 85 noort. Tervikuna lisandus liitunud perioodil august-detsember 2021 kokku 160 noort.
- Tänu täiendavatele värbamistegevustele paranesid programmis osalevate noorte osalusnäitajad 2. hooaja esimestel kuudel, jõudes 2. hooaja keskpaiagaks (seisuga detsembri lõpp 2015) kõigi gruppide peale keskmiselt 9 nooreni grupi kohta. 2. hooaja lõpuks see küll pisut langes, ent kokkuvõttes suudeti 1. hooajaga võrreldes keskmist osalusnäitajat siiski parandada. 1. hooaja keskmine osalusnäitaja oli 7,4 osalejat sessioonis, 2. hooaja keskmine osalusnäitaja kõigi gruppide kohta oli 7,8 noort sessiooni kohta. 3. hooaja keskpaiagaks (detsember 2016) tõusis keskmine osalusnäitaja kõigi gruppide peale 9 osalejani sessiooni kohta. 4. hooaja keskpaiagaks (detsember 2017) tõusis keskmine osalusnäitaja kõigi gruppide keskmisena 10 osalejani sessiooni kohta, jäädes küll hooaja kokkuvõtteks pidama numbrile 8,5. 5. hooaja keskpaiagaks (detsember 2018) oli keskmine osalusnäitaja Euroopa Sotsiaalfondi ja Siseministeriumi poolt rahastatud gruppides 8,7. Hooaja kokkuvõtteks oli antud näitaja 8,5. 6. hooaja keskel (detsember 2019) oli keskmine osalusnäitaja kõigi gruppide peale 6. Hooaja kokkuvõtteks oli antud näitaja 8,2. Parimate osalusnäitajatega gruppides (Karjamaa 13-15, Mahtra 10-11) on keskmine osalus 12+ osalejat, jõudes sellega lähedale grupi maksimaalsele täituvusele. 7. hooaja keskel (detsember 2019) oli keskmine osalusnäitaja kõigi gruppide peale 7,5. Hooaja esimese poole gruppide osalusnumbreid ja ka uute osalejate värbamistegevuse efektiivsust on päris tuntavalt mõjutanud Covid-19 pandeemiast tingitud piirangud, haigestumised ja ka koolide lähikontaktsete eneseisolatsioonid olemised. Tegevuste läbiviimisel on rakendatud kõiki Terviseameti poolt soovitatud ettevaatusabinõusid. Samuti oleme keerulisele olukorrale vaatamata teinud maksimumi, et hoida ja toetada gruppides osalevaid noori. Kevadel 2020 saadud eriolukorra aegsest kogemusest on olnud palju abi ka sügisperioodil 2020 tekkinud ootamatustega toimetulekul. 7. hooaja teise poole keskmine osalusnäitaja jäi hooaja esimese poolega samasse suurusjärku. Covid-19 pandeemiast tingitud piirangud jätkusid episoodiliselt ka selles perioodis ning sarnaselt eelmisele hooajale oli märtsi II pool kuni aprilli lõpp 2021 kontaktseminaride läbiviimine Vabariigi Valitsuse poolt keelatud ja viisime kõigis gruppides läbi distantstegevusi. Aprilli lõpust said grupid naasta kontaktseminaride juurde. Alguses küll 10-se grupipiiranguga, ent mai keskpaiagast alates

sai kõigis gruppides tegutseda juba piirangute vabalt ning tegeleda fokuseeritult ka osalusharjumuse taastamisega. Enamikes gruppides õnnestus see päris hästi, ent hooaja lõpus jäi ka noori, keda ei õnnestunud veel kontaktseminaridesse tagasi tuua. Jätkame koos kõigi piirkondade võrgustikulikemete ning lapsevanematega augustist 2021 tööd, et võimalikult paljud distantstegevuste ajal passiivsemaks jäänud noored aktiivsete osalejate sekka tagasi tuua.

8. hooaja I poolaasta osalust mõjutasid COVID piirangud ja eneseisolatsioonid. Perioodi august kuni detsember kõikide TATi gruppide keskmine osalus oli 7,6 noort sessiooni kohta. Keskmisest väiksem osalus oli Kohtla-Järve tüdrukute grupil - 4,8 noort ühe sessiooni kohta. Osalust mõjutas treeneri vahetus, noorte eneseisolatsiooni jäämised ja oktoobri-novembri treeningud välitingimustes. Perioodil august kuni septembri lõpp oli ka Narva vanemate poiste osalus keskmisest väiksem - 3,0 noort ühe sessiooni kohta. Peale grupi restruktureerimist ja lisavärbamist tõusis osalus 11 nooreni ühe sessiooni kohta (oktoober kuni detsember). Tallinna gruppide keskmine osalus oli perioodil august kuni november 8,0 noort ühe sessiooni kohta, kuid peale täiendavat lisavärbamist tõusis vastav näitaja 10,5-le. Uute gruppide noorte keskmine osalus ühe sessiooni alates avamisest kuni detsembri lõpuni olid järgnevad: Paide – 9,7, Viljandi 9,8, Rapla 7,4 ja Haapsalu 13,4.

- 2016. aastal valmistati ette Kohtla-Järvel osalejate värbamisprotsess ja sellega seonduvad programmi tutvustavad ja abistavad materjalid värbamise läbiviijatele (politsei, lastekaitse ja koolide kontaktisikutele). Tegevus oli tulemuslik, kuna andis osapooltele selge ülevaate värbamise protsessist ning meie ootustest neile kui värbamise läbiviijatele. Abistavad materjalid andsid nii läbiviijatele kui meile programmi elluviijatena vajaliku kindluse, et oleme elluviidavatest tegevustest ühtmoodi aru saanud. Noortele suunatud värbamismaterjalid toimusid samuti hästi ja andsid edasi info, kus ja millal neid programmi oodatakse. 2016. aastal viidi Kohtla-Järvel koostöös linna, politsei ja koolide kontaktisikutega läbi osalejate kaardistus ja alustati eelvärbamisega, mille raames tuvastati reaalse huviliste arv sihtrühma seas. Tegevus oli tulemuslik, kuna ettevalmistuste käigus kaardistati värbamise läbiviijatega 90 sihtrühma noort, kellest 2. septembril osales avamisel ja alustas seejärel programmis tegevust 65 noort ehk enam kui 70% eelkaardistatuist. Kohtla-Järvel jätkasime 4. hooaja alguses (august-september 2017) vastavalt vajadusele juba praktikas toimivat mudelit ehk tihedas koostöös koolidega elluviidavat värbamist, milles on kesksel kohal sotsiaalpedagoogi ja klassijuhatajate kaasamine ja juba osalevate noorte kaasamine värbamistegevusse. Selle tulemusena alustas 4. hooaja alguse esimestel kuudel Kohtla-Järve gruppides 16 uut osalejat. 5. hooaja alguses (september-oktoober 2018) viisime kolme Kohtla-Järve Ahtme linnaosas tegutseva kooliga läbi täiendavaid värbamistegevusi (näidistrennid, koolide sotsiaalpedagoogide aktiveerimine jms), mis läbi õnnestus Ahtme gruppidesse juurde tuua 9 uut osalejat. Hooaja teisel poolel teostatud täiendavate värbamistegevuste tulemusena liitus Kohtla-Järve gruppidesse veel 10 noort. 6. hooaja alguses jätkati vastavalt vajadusele värbamistegevustega ja kahe Kohtla-Järvel Ahtme linnaosas tegutseva noortegrupiga liitus 6 uut osalejat. Hooaja teisel poolel liitus Ahtme poiste grupiga 7 uut osalejat. 7. hooaja alguses teostati septembri teisel poolel värbamistegevusi (näidistrennid, koolide sotsiaalpedagoogide aktiveerimine jms) uute täiendavate osalejate värbamiseks Kohtla-Järvel Ahtme linnaosas tegutsevatesse gruppidesse. Selle tulemusena liitus 11 uut osalejat. Hooaja teisel poolel õnnestus kevadperioodil pärast piirangute leevenemist värvata juurde kolm uut osalejat Ahtme poiste gruppi ja üks osalejat Ahtme tüdrukute gruppi. 8. hooaja alguses teostati lisavärbamist, mille tulemusena liitus Ahtme gruppidega 11 noort.
- Narvas liitus vahemikus jaanuar-juuni 2019 programmiga 21 noort. Septembrist 2019 moodustati senisest 12-14-aastaste poiste grupist 13-15 vanuserühm. Grupiga liitus 6. hooaja esimesel poolel 6 uut osalejat. Hooaja teisel poolel liitus üks uus osalejat. Narva 13-15 poiste grupiga liitus 7. hooaja esimesel poolel kolm uut osalejat. Hooaja teisel poolel liitus kaks uut noort. 8. hooaja alguses teostati lisavärbamist, mille tulemusena liitus Narva grupiga 20 noort.
- Senisele kogemusele tuginedes on selge, et osalusaktiivsus on madalam koolivaheaegadel, suveperioodil (juuni ja august) ning haiguste perioodil (jaanuar-veebruar-märts). 13. märtsist kuni mai keskpaigani 2020 Eestis kestnud eriolukorra ajal õnnestus osalejaid üldiselt kaasatuna hoida. Raskem oli kõige noorema vanuserühma 10-12-aastaste

gruppides, kus osalejatel oli ka lapsevanemate poolt seatud rohkem piiranguid interneti kasutamisel. Nendes gruppides tuli treeneritel kasutada suhtlemiseks rohkem telefoni. Eriolukorra tegevuste elluviimisel ilmsel, et mõned tavaessioonides tagasihoidlikumalt käitunud lapsed julgesid sotsiaalmeedias suhtlemisel ennast rohkem väljendada ja olid aktiivsemalt kaasatud. Pärast eriolukorra lõppu tavategevuste juurde naastes oli mitmes grupis näha, et motivatsioon sessioonides osaleda oli tunduvalt kasvanud. Samas oli ka neid, kelle soov kodust välja minna ja trenni teha oli eriolukorra jooksul hoopiski langenud ning ka koolid olid hädas nendega kontakti saavutamisel. Tervikuna suutsime mai lõpuks-juuni alguseks enamikes gruppides siiski taastada eriolukorra eelsed osalusnumbrid.

1.1.4. Vabaajategevuse sessioonide läbiviimine

- valmistati ette programmi tutvustavad sessioonid, mis toimusid programmi sessioonide toimumiskohtades vahemikus 07.-09.01.2015;
- **vastavalt programmi mudelile viidi 1. hooajal läbi sessioone (nii jalgpalli- kui eluuskuste sessioonid) kokku kümnes grupis:**

1. hooaja sessioonide toimumiskohad ja grupid:

- Põhja-Tallinnas toimusid sessioonid järgmistes kohtades ja grupi nimedega:
 - Ranniku 10-12.a poisid (toimumiskoht Ehte Humanitaargümnaasiumi Ranniku koolihoone)
 - Kopli 10-12.a poisid (toimumiskoht Kopli Spordihoone)
 - Ranniku 13-14.a poisid (toimumiskoht Ehte Humanitaargümnaasiumi Ranniku koolihoone)
 - Karjamaa 13-14.a poiste grupp (toimumiskoht Karjamaa Põhikool)
 - Sõle 10-14.a tüdrukute grupp (toimumiskoht Sõle 40 asuv endise koolihoone ja eluuskuste sessioonid Ranniku koolihoones)
- Lasnamäel toimusid sessioonid järgmistes kohtades ja grupi nimedega:
 - Laagna 10-12.a poisid (perioodil jaan-aprilli algus toimumiskoht Laagna Gümnaasium, alates 13.aprill kuni 1. hooaja lõpuni Lasnamäe Vene Gümnaasium)
 - Merekalda 10-12.a poisid (toimumiskoht Merekalda Kool)
 - Mahtra 13-14.a poisid (toimumiskoht Mahtra Põhikool)
 - Kuristiku 13-14.a poisid (toimumiskoht Kuristiku Gümnaasium). Alates 21.05.2015.a liideti madala osalusaktiivsuse tõttu antud grupi aktiivsemad osalejad Merekalda poiste grupiga.
 - Kuristiku 10-14.a tüdrukud (toimumiskoht Kuristiku Gümnaasium).

- **vastavalt programmi mudelile viidi 2. hooajal (2015/2016) läbi sessioone (nii jalgpalli- kui eluuskuste sessioonid) kokku üheksas grupis:**

2. hooaja sessioonide toimumiskohad ja grupid:

- Ranniku 10-13.a poisid (toimumiskoht Ehte Humanitaargümnaasiumi Ranniku koolihoone)
- Kopli 10-13.a poisid (toimumiskoht Kopli Spordihoone)
- Ranniku 14-16.a poisid (toimumiskoht Ehte Humanitaargümnaasiumi Ranniku koolihoone)
- Karjamaa 14-16.a poiste grupp (toimumiskoht Karjamaa Põhikool ja aasta viimased kuud üks kord nädalas Ehte Humanitaargümnaasiumi Ranniku koolihoone)
- Sõle 10-14.a tüdrukute grupp (toimumiskoht Sõle 40 asuv endise koolihoone ja eluuskuste sessioonid Ranniku koolihoones)
- Lasnamäel toimusid sessioonid järgmistes kohtades ja grupi nimedega:
 - Laagna 10-13.a poisid (perioodil 17. august kuni 25. oktoober Lasnamäe Vene Gümnaasium ja alates 26. oktoobrist Lasnamäe

	<p style="text-align: center;">Gümnaasium)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Merekalda poisid (toimumiskoht Merekalda Kool) • Mahtra 14-16.a poisid (toimumiskoht Mahtra Põhikool) • Kuristiku 10-14.a tüdrukud (toimumiskoht Kuristiku Gümnaasium). <p>○ 2. hooaja alguses viidi tüdrukute gruppidesse täiendavate osalejate leidmiseks kahes Põhja-Tallinna linnaosa koolis (Ehte Humanitaargümnaasium ja Karjamaa Põhikool) läbi ka programmi tutvustavaid näidistrenne. 2. hooaja teisel poolel viidi lisaks mitmes Lasnamäe linnaosas tegutsevas koolis (sh Kuristiku Gümnaasium, Lasnamäe Gümnaasium) läbi täiendavaid näidistrenne ja kohtumisi koolide klassijuhatajatega, et tuua gruppidesse uusi osalejaid. Lisaks organiseeriti teavitavaid ja programmiga liituma kutsumise postreid Tallinna noortekeskustesse, lastekodudesse, Lasnamäe Raadiku elurajooni sotsiaalmajadesse jne. Näidistrennid toimivad uute osalejate leidmisel üsna efektiivselt ja toovad programmi uusi osalejaid, postriid kannavad teavitavat ja huvitekitavat ülesannet.</p> <p>○ 2. hooajal otsustati jätkata 9 grupiga põhjusel, uue rühma avamiseks on vajalik õppeasutuse motiveeritud tugi ja huvitatus sihtrühma noorte treeningusse suunamisel ning koostöö nende noorte programmis osalemise vältel. Koolipoolse huvi puudumisel on raske saavutada treeninggrupi head täituvust ning seeläbi tagada rahaliste vahendite tõhusat kasutamist. Programmi juhtrühm toetas projektijuhi läbikaalutud ettepanekut jätkata 2. hooajal 9 grupiga ning seeläbi säästa rahalisi vahendeid programmi laienemiseks Ida-Viru maakonda. Tegevuse lõpetanud grupi noored said võimaluse liituda teise vanemate poiste grupiga ja päris mitmed seda ka tegid.</p> <p>○ Esmakordselt korraldasime 2. hooaja järgselt noorte tegevusi ka juulikuus 2016 ehk muidu tavapärase suvepauzi ajal. Otsus teha aktiivsematele programmis osalejatele tegevusi ka SPIN-programmi tavapärase sessioonide toimumise vaheajal ehk juulikuus, sündis peamiselt kahest argumendist lähtuvalt. Esiteks, et motiveerida tublimaid noori nende aktiivse osaluse ja arengu eest programmis. Teiseks seepärast, et pakkuda neile ka suvepauzi ajal sisukat ja arendavat tegevust. Nooremad poisid-tüdrukud osalesid Eesti Jalgpalli Liidu ja Rimi poolt korraldatud suvelaagrites Tallinnas. Vanemad poisid veetsid aga viis päeva Sportlandi ja Briti Nõukogu toel korraldatud seikluslaagris Kõrvemaal. Programm koosnes rohketest aktiivsetest ja arendavatest tegevustest. Tegevuste sekka mahtusid orienteerumine, ujumine, kalastamine, vibulaskmine, matkaradade vallutamine jalgratastel, jalgpall jpm. Noorte laagrid meeldisid, kuna olid mitmekülgsed, arendavad ja andsid võimaluse veeta sisukalt vaba aega. Korraldajatena jäime tulemusega rahule ja nägime 3. hooaja alguses, et see andis täiendava motivatsiooni osalejate osalusaktiivsusele. Seetõttu kaalume sarnaste suvetegevuste korraldamist ka edaspidi.</p> <p>○ vastavalt programmi mudelile viidi 3. hooajal (2016/2017) läbi sessioone (nii jalgpalli- kui eluuskuste sessioonid) Tallinnas kokku üheksas grupis ja Kohtla-Järvel kahes grupis:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <u>Põhja-Tallinnas toimusid sessioonid järgmistes kohtades ja grupi nimedega</u> <ul style="list-style-type: none"> • Ranniku 10-13.a poisid (toimumiskoht Sõle 40 spordihoone ja Kari 13 asuvas võimlas) • Kopli 10-13.a poisid (toimumiskoht Kopli Spordihoone) • Ranniku 14-16.a poisid (toimumiskoht Ehte Humanitaargümnaasium) • Karjamaa 14-16.a poiste grupp (toimumiskoht Karjamaa Põhikool ja üks kord nädalas Sõle 40 spordihoone) • Sõle 10-14.a tüdrukute grupp (toimumiskoht Sõle 40 spordihoone ja üks kord nädalas Kari 13 võimlas). ▪ <u>Lasnamäel toimusid sessioonid järgmistes kohtades ja grupi nimedega:</u>
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> • Lasnamäe 10-13.a poisid (toimumiskoht Lasnamäe Gümnaasium) • Merekalda 14-16.a poisid (kuni oktoobri lõpp 2016 toimumiskoht Merekalda Kool, alates november 2016 kaks korda nädalas Mahtra Põhikool ja üks kord nädalas Kuristiku Gümnaasium) • Mahtra 10.-13.a poisid (toimumiskoht Mahtra Põhikool) • Kuristiku 10-13.a tüdrukud (toimumiskoht Kuristiku Gümnaasium). ▪ <u>Kohtla-Järvel toimusid alates septembrist 2016 sessioonid järgmistes kohtades ja grupi nimedega</u> <ul style="list-style-type: none"> • Ahtme 10-13.a poisid (toimumiskoht Ahtme Gümnaasium) • Ahtme 10-13. a tüdrukud (toimumiskoht Tammiku Põhikool). ○ 3. hooaja alguses (september ja oktoober 2016) jätkasime vastavalt vajadusele juba praktikas toimivat mudelit ehk tihedas koostöös koolidega elluviidavat värbamist, milles on kesksel kohal sotsiaalpedagoogi ja klassijuhatajate kaasamine, noortele näidistreeningute läbiviimine ja juba osalevate noorte kaasamine värbamistegevusse. Värbamise tulemusena õnnestus saada taas korralikult käima kaks gruppi Lasnamäel ja tuua pisut noori juurde ka Põhja-Tallinna gruppidesse. Kokku jõudis lisavärbamise abil programmi pisut üle 40 uue noore ja hooaja teisel poolel (veebruar-aprill 2017) veel 27 uut noort. ○ vaatamata läbi terve 3. hooaja kestnud pingutustele saada Põhja-Tallinnas tegutsev Sõle 10-14 aastaste tüdrukute grupp korralikult käima (mitmed lisavärbamised, individuaalne töö koolide sotsiaalpedagoogidega, politsei panus, osalenud tüdrukute järjepidev motiveerimine), tuli lõpuks siiski rühma tegevus lõpetada seisuga 31.05.2017. Seda nii osalejate vähesuse kui finantside optimaalsema kasutamise eesmärgil. Programmis osalenud tüdrukutest mitmed kogusid programmis märkimisväärse arvu kontakttunde. On ka teada, et paljud neist leidsid just tänu SPIN-programmis osalemisele tee huvitegevuse ja ka endale meelepärase spordiala juurde. Viimane on ka mitme 3. hooaja programmis osalenud, ent katkestanud tüdruku puhul peamine mittejätkamise põhjus. ○ juba teist korda korraldasime 3. hooaja järgselt (peale 3. hooaega juulis 2017) vanemate poiste gruppide aktiivsematele noortele viis päeva kestnud Sportlandi ja UEFA Childrens Foundation toel korraldatud suvelaagri Kõrvemaa Matka- ja Suusakeskuses. Programm koosnes rohketest aktiivsetest ja arendavatest tegevustest. Tegevuste sekka mahtusid orienteerumine, ujumine, ratsutamine, vibulaskmine, jalgrattatreeningud, jalgpall, võrkpall jpm. • vastavalt programmi mudelile viidi 4. hooajal (august 2017-juuni 2018) sessioone (nii jalgpalli- kui eluuskuste sessioonid) läbi Tallinnas kokku kaheksas grupis ja Kohtla-Järvel kahes grupis: <ul style="list-style-type: none"> ▪ <u>Põhja-Tallinnas toimusid sessioonid järgmistes kohtades ja grupi nimedega</u> <ul style="list-style-type: none"> • Ranniku 10-13.a poisid (toimumiskoht kaks korda nädalas Sõle 40 spordihoone ja üks kord nädalas Ehte Humanitaargümnaasiumis; alates mai keskpaik 2018-hooaja lõpuni kaks korda nädalas Tallinna Kunstigümnaasiumi väliväljakul) • Kopli 10-13.a poisid (toimumiskoht Kopli Spordihoone) • Ranniku 14-17.a poisid (toimumiskoht kaks korda nädalas Ehte Humanitaargümnaasium ja üks kord nädalas Sõle 40 spordihoone; alates mai keskpaik 2018-hooaja lõpuni Tallinna Kunstigümnaasiumi väliväljakul) • Karjamaa 14-17.a poiste grupp (toimumiskoht kaks korda nädalas Karjamaa Põhikool ja üks kord nädalas Sõle 40 spordihoone; alates mai 2018 teisest poolest kuni hooaja lõpuni kõik kolm korda nädalas Karjamaa Põhikooli väliväljakul) ▪ <u>Lasnamäel toimusid sessioonid järgmistes kohtades ja grupi nimedega:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Lasnamäe 10-13.a poisid (toimumiskoht Lasnamäe Gümnaasium, alates oktoobrist üks kord nädalas Lasnamäe Vene Gümnaasium ja
--	---

	<p>kaks korda nädalas FC Infoneti sisehall, vahemikus jaanuar 2018-märts 2018 kord nädalas Lasnamäe Gümnaasiumis, kord nädalas FC Infoneti sisehallis ja kord nädalas Lasnamäe Vene Gümnaasiumis; alates aprillist kolm korda nädalas Lasnamäe Gümnaasiumi väliväljakul)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mahtra 14-17.a poisid (toimumiskoht Mahtra Põhikool • Mahtra 10.-13.a poisid (kaks korda nädalas Mahtra Põhikool ja üks kord nädalas Kuristiku Gümnaasium) • Kuristiku 10-13.a tüdrukud (toimumiskoht Kuristiku Gümnaasium). <ul style="list-style-type: none"> ▪ <u>Kohtla-Järvel toimusid alates augustist 2017 sessioonid järgmistes kohtades ja grupi nimedega</u> <ul style="list-style-type: none"> • Ahtme 10-13.a poisid (toimumiskoht Ahtme Gümnaasium (spordisaal ja väliväljak) • Ahtme 10-13. a tüdrukud (toimumiskoht Ahtme Gümnaasium, november 2017-aprill 2018 Tammiku Põhikool, mai-juuni 2018 taas Ahtme Gümnaasium). <p>○ Vaatamata soovile avada 4. hooaja alguses uuesti 31.05.2017 osalejate vähesuse tõttu suletud tüdrukute grupp Põhja-Tallinnas, ei õnnestunud koolidega tehtud lisavärbamise tulemusena siiski septembris 2017 leida grupi avamiseks piisaval arvul huvitatud osalejaid. Seetõttu tegime koostöös partneritega otsuse mitte avada 4. hooajal Põhja-Tallinnas tüdrukute gruppi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • vastavalt programmi mudelile viidi 5. hooajal (august 2018-juuni 2019) sessioone (nii jalgpalli- kui eluoskuste sessioonid) läbi Tallinnas kokku kaheksas grupis, Kohtla-Järvel kahes grupis ja alates jaanuar 2019 Narvas ühes grupis. <ul style="list-style-type: none"> ▪ <u>Põhja-Tallinnas toimusid sessioonid järgmistes kohtades ja grupi nimedega</u> <ul style="list-style-type: none"> • Ranniku 10-13.a poisid (toimumiskoht Sõle 40 spordihoone). Juunis 2019 toimusid sessioonid lühikest aega Tallinna Kunstigümnaasiumi väliväljakul. • Kopli 10-13.a poisid (kaks korda nädalas toimumiskoht Kopli Spordihoone ja üks kord nädalas Karjamaa Põhikooli spordisaal). • Ranniku 14-17.a poisid (toimumiskoht kaks korda nädalas Ehte Humanitaargümnaasium ja üks kord nädalas Sõle 40 spordihoone). Mai keskpaik-juuni 2019 toimusid sessioonid lühikest aega Tallinna Kunstigümnaasiumi väliväljakul. • Karjamaa 14-17.a poiste grupp (kolm korda nädalas Karjamaa Põhikool). ▪ <u>Lasnamäel toimusid sessioonid järgmistes kohtades ja grupi nimedega:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Lasnamäe 12-14.a poisid (toimumiskoht Lasnamäe Gümnaasiumi väliväljak, alates oktoobrist üks kord nädalas Lasnamäe Vene Gümnaasium ja kaks korda nädalas FC Infoneti sisehall; alates aprillist 2019 toimumiskoht taaskord Lasnamäe Gümnaasiumi väliväljak/klassiruum). • Mahtra 12-14.a poisid (toimumiskoht Mahtra Põhikooli väliväljak, oktoober 2018-aprill 2018 spordisaal ja mai-juuni 2019 väliväljak). • Mahtra 10.-11.a poisid (kaks korda nädalas Mahtra Põhikooli väliväljak ja alates oktoobrist spordisaal, üks kord nädalas Kuristiku Gümnaasiumi väliväljak ja alates oktoobrist spordisaal; mai-juuni 2019 tegutseti taas vastavalt kaks korda nädalas Mahtra Põhikooli väliväljakul ja üks kord nädalas Kuristiku Gümnaasiumi väliväljakul) • Kuristiku 11-14.a tüdrukud (toimumiskoht Kuristiku
--	--

	<p>Gümnaasiumi väliväljak, alates oktoobrist spordisaal ning alates mai keskpaik 2019 taas väliväljak).</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <u>Kohtla-Järvel toimusid alates augustist 2018 sessioonid järgmistes kohtades ja grupi nimedega:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Ahtme 12-14.a poisid (toimumiskoht Ahtme Gümnaasiumi väliväljak, oktoobrist 2018-aprillini 2019 Kohtla-Järve Kergejõustikuhall ning alates maist 2019 taas Ahtme Gümnaasiumi väliväljak). • Ahtme 11-14. a tüdrukud (toimumiskoht Ahtme Gümnaasiumi väliväljak ja alates novembrist 2018 kuni maini 2019 Kohtla-Järve Tammiku Põhikooli spordisaal ning ning alates maist 2019 taas Ahtme Gümnaasiumi väliväljak.) ▪ Narvas toimusid alates jaanuar 2019 sessioonid järgmistes kohtades ja grupi nimega: <ul style="list-style-type: none"> • Narva 12-14.a poisid I (toimumiskoht Narva Paju Kool, alates mai 2019 Narva Kalev-Fama Staadion). • vastavalt programmi mudelile viidi 6. hooajal (august 2019-juuni 2020) sessioone (niisuguste jalgpalli- kui eluuskuste sessioonid) läbi Tallinnas kokku kaheksas grupis, Kohtla-Järvel kahes grupis ja Narva linnas ühes grupis. <ul style="list-style-type: none"> ▪ <u>Põhja-Tallinnas toimusid sessioonid järgmistes kohtades ja grupi nimedega</u> <ul style="list-style-type: none"> • Ranniku 10-12.a poisid (kaks korda nädalas toimumiskoht Sõle 40 spordihoone ja üks kord nädalas Ehte Humanitaargümnaasium). Augustis 2019 ja mais-juunis 2020 toimusid sessioonid lühikest aega Tallinna Kunstigümnaasiumi väliväljakul. • Kopli 10-12.a poisid (toimumiskoht Karjamaa Põhikool). Augustis ja septembri esimesel poolel 2019 toimusid sessioonid Kopli Spordihoones. • Ranniku 16-18.a poisid (toimumiskoht kaks korda nädalas Ehte Humanitaargümnaasium ja üks kord nädalas Sõle 40 spordihoone). Augustis 2019 ja mais-juunis 2020 toimusid sessioonid lühikest aega Tallinna Kunstigümnaasiumi väliväljakul. • Karjamaa 13-15.a noorte grupp (kolm korda nädalas Karjamaa Põhikool). ▪ <u>Lasnamäel toimusid sessioonid järgmistes kohtades ja grupi nimedega:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Lasnamäe 12-14.a poisid (toimumiskoht Lasnamäe Gümnaasiumi väliväljak, alates oktoobrist 2019 FC Infoneti sisehallis/väliväljakul). • Mahtra 12-14.a poisid (toimumiskoht Mahtra Põhikooli väliväljak ja spordisaal). • Mahtra 10.-11.a poisid (kaks korda nädalas Mahtra Põhikooli väliväljak ja alates oktoobrist spordisaal, üks kord nädalas Kuristiku Gümnaasiumi väliväljak ja alates oktoobrist spordisaal). Mais-juunis 2020 kaks korda nädalas Mahtra Põhikooli väliväljak ja üks kord nädalas Kuristiku Gümnaasiumi väliväljak). • Kuristiku 11-14.a tüdrukud (toimumiskoht Kuristiku Gümnaasiumi väliväljak, alates oktoobrist spordisaal, mais-juunis 2020 väliväljak). ▪ <u>Kohtla-Järvel toimusid alates augustist 2019 sessioonid järgmistes kohtades ja grupi nimedega:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Ahtme 12-15.a poisid (toimumiskoht Ahtme Gümnaasiumi väliväljak, oktoobrist 2019 Kohtla-Järve Kergejõustikuhall, mais-juunis 2020 Ahtme Põhikooli väliväljak). • Ahtme 11-14. a tüdrukud (toimumiskoht Ahtme Gümnaasiumi väliväljak ja alates oktoobrist 2019 Kohtla-Järve Tammiku Põhikooli spordisaal, mais-juunis 2020 Ahtme Põhikooli
--	---

	<p>väliväljak).</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Narvas toimusid augustist sessioonid järgmistes kohtades ja grupi nimega: <ul style="list-style-type: none"> • Narva 13-15.a poisid (toimumiskoht Narva Kalev-Fama Staadion). • vastavalt programmi mudelile viidi 6. hooajal (august 2019-juuni 2020) sessioone (nii jalgpalli- kui eluuskuste sessioonid) läbi Tallinnas kokku kaheksas grupis, Kohtla-Järvel kahes grupis ja Narva linnas ühes grupis. <ul style="list-style-type: none"> ▪ <u>Põhja-Tallinnas toimusid sessioonid järgmistes kohtades ja grupi nimedega</u> <ul style="list-style-type: none"> • Ranniku 10-12.a poisid (kaks korda nädalas toimumiskoht Sõle 40 spordihoone ja üks kord nädalas Ehte Humanitaargümnaasium). Augustis 2019 ja mais-juunis 2020 toimusid sessioonid lühikest aega Tallinna Kunstigümnaasiumi väliväljakul. • Kopli 10-12.a poisid (toimumiskoht Karjamaa Põhikool). Augustis ja septembri esimesel poolel 2019 toimusid sessioonid Kopli Spordihoones. • Ranniku 16-18.a poisid (toimumiskoht kaks korda nädalas Ehte Humanitaargümnaasium ja üks kord nädalas Sõle 40 spordihoone). Augustis 2019 ja mais-juunis 2020 toimusid sessioonid lühikest aega Tallinna Kunstigümnaasiumi väliväljakul. • Karjamaa 13-15.a noorte grupp (kolm korda nädalas Karjamaa Põhikool). ▪ <u>Lasnamäel toimusid sessioonid järgmistes kohtades ja grupi nimedega:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Lasnamäe 12-14.a poisid (toimumiskoht Lasnamäe Gümnaasiumi väliväljak, alates oktoobrist 2019 FC Infoneti sisehallis/väliväljakul). • Mahtra 12-14.a poisid (toimumiskoht Mahtra Põhikooli väliväljak ja spordisaal). • Mahtra 10.-11.a poisid (kaks korda nädalas Mahtra Põhikooli väliväljak ja alates oktoobrist spordisaal, üks kord nädalas Kuristiku Gümnaasiumi väliväljak ja alates oktoobrist spordisaal). Mais-juunis 2020 kaks korda nädalas Mahtra Põhikooli väliväljak ja üks kord nädalas Kuristiku Gümnaasiumi väliväljak. • Kuristiku 11-14.a tüdrukud (toimumiskoht Kuristiku Gümnaasiumi väliväljak, alates oktoobrist spordisaal, mais-juunis 2020 väliväljak). ▪ <u>Kohtla-Järvel toimusid alates augustist 2019 sessioonid järgmistes kohtades ja grupi nimedega:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Ahtme 12-15.a poisid (toimumiskoht Ahtme Gümnaasiumi väliväljak, oktoobrist 2019 Kohtla-Järve Kergejõustikuhall, mais-juunis 2020 Ahtme Põhikooli väliväljak). • Ahtme 11-14. a tüdrukud (toimumiskoht Ahtme Gümnaasiumi väliväljak ja alates oktoobrist 2019 Kohtla-Järve Tammiku Põhikooli spordisaal, mais-juunis 2020 Ahtme Põhikooli väliväljak). ▪ Narvas toimusid augustist sessioonid järgmistes kohtades ja grupi nimega: <ul style="list-style-type: none"> • Narva 13-15.a poisid (toimumiskoht Narva Kalev-Fama Staadion). • vastavalt programmi mudelile viidi 7. hooajal (august 2020-juuni 2021) sessioone (nii jalgpalli- kui eluuskuste sessioonid) läbi Tallinnas kokku seitsmes grupis, Kohtla-Järvel kahes grupis ja Narva linnas ühes grupis. <ul style="list-style-type: none"> ▪ <u>Põhja-Tallinnas toimusid sessioonid järgmistes kohtades ja grupi nimedega</u> <ul style="list-style-type: none"> • Ranniku 10-12.a poisid (kaks korda nädalas toimumiskoht Sõle 40 spordihoone ja üks kord nädalas Karjamaa Põhikool). Augustis 2020 toimusid sessioonid lühikest aega Karjamaa Põhikooli väliväljakul. Aprill-juuni 2021 toimusid sessioonid kaks korda nädalas Tallinna Kunstigümnaasiumi väliväljakul ja ühe korra
--	---

	<p>nädalas Karjamaa Põhikooli väliväljakul.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ranniku 16-18.a poisid (toimumiskoht kaks korda nädalas Ehte Humanitaargümnaasium ja üks kord nädalas Sõle 40 spordihoone). Augustis 2020 ja aprill-juuni 2021 toimusid sessioonid lühikest aega Tallinna Kunstigümnaasiumi väliväljakul. • Karjamaa 13-15.a noorte grupp (kolm korda nädalas Karjamaa Põhikool). • Viimase kahe hooaja värbamistegevusi analüüsid ja osalusnumbreid vaadates puudus kahe sama 10-12-aastaste noortegrupi hoidmise järgi Põhja-Tallinna linnaosas piisav vajadus. 6. hooaja lõpus tehtud otsuse kohaselt ühendati 7. hooaja alguses Kopli 10-12 grupis osalenud noored Ranniku 10-12 noortegrupiga. <ul style="list-style-type: none"> ▪ <u>Lasnamäel toimusid sessioonid järgmistes kohtades ja grupi nimedega:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Lasnamäe 13-15.a poisid (toimumiskoht Lasnamäe Gümnaasiumi väliväljak, alates oktoobrist 2020 FC Infoneti sisehallis/väliväljakul ja alates detsembrist 2020 ühe korra nädalas Lasnamäe Sportmängude Majas. Aprill-juuni 2021 toimusid sessioonid Lasnamäe Gümnaasiumi väliväljakul. • Mahtra 13-15.a poisid (toimumiskoht Mahtra Põhikooli väliväljak ja spordisaal). • Mahtra 10.-12.a poisid (kaks korda nädalas Mahtra Põhikooli väliväljak ja alates oktoobrist 2020 spordisaal, üks kord nädalas Kuristiku Gümnaasiumi väliväljak ja alates oktoobrist spordisaal). Aprill-juuni 2021 kaks korda nädalas Mahtra Põhikooli väliväljak ja üks kord nädalas Kuristiku Gümnaasiumi väliväljak. • Kuristiku 11-14.a tüdrukud (toimumiskoht Kuristiku Gümnaasiumi väliväljak, alates oktoobrist 2020 spordisaalis, aprill-juuni 2021 väliväljak). ▪ <u>Kohtla-Järvel toimusid alates augustist 2020 sessioonid järgmistes kohtades ja grupi nimedega:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Ahtme 13-15.a poisid (toimumiskoht Kohtla-Järve Ahtme Põhikooli väliväljak, oktoobrist 2020 kaks korda nädalas Kohtla-Järve Kergetõustikuhall ning üks kord nädalas Kohtla-Järve Tammiku Põhikooli spordisaal). Aprill-juuni 2021 kasutati sessioonide läbiviimiseks Ahtme Põhikooli väliväljakut. • Ahtme 11-14. a tüdrukud (toimumiskoht Kohtla-Järve Ahtme Põhikooli väliväljak ja alates oktoobrist 2020 Kohtla-Järve Tammiku Põhikooli spordisaal). Aprill-juuni 2021 kasutati sessioonide läbiviimiseks Ahtme Põhikooli väliväljakut. ▪ Narvas toimusid augustist sessioonid järgmistes kohtades ja grupi nimega: <ul style="list-style-type: none"> • Narva 13-15.a poisid (toimumiskoht Narva Kalev-Fama Staadion). Aprill-juuni 2021 kasutati sessioonide läbiviimiseks Narva 6. Kooli väliväljakut. <ul style="list-style-type: none"> • vastavalt programmi mudelile viidi 8. hooaja I poolaastal (august 2021-detsember 2021) sessioone (nii jalgpalli- kui eluoskuste sessioonid) läbi Tallinnas kokku seitsmes grupis, Kohtla-Järvel kahes grupis ja Narva linnas ühes grupis. Paides linnas ühes grupis, Viljandi linnas ühes grupis, Rapla vallas ühes grupis ja Haapsalu linnas ühes grupis. <ul style="list-style-type: none"> ▪ <u>Põhja-Tallinnas toimusid sessioonid järgmistes kohtades ja grupi nimedega</u> <ul style="list-style-type: none"> • Ranniku 10-12.a poisid (kaks korda nädalas toimumiskoht Sõle 40 spordihoone ja üks kord nädalas Karjamaa Põhikool). • Ranniku 16-18.a poisid (toimumiskoht kaks korda nädalas Ehte Humanitaargümnaasium ja üks kord nädalas Sõle 40
--	---

	<p>spordihoone).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Karjamaa 13-15.a noorte grupp (kolm korda nädalas Karjamaa Põhikool). <ul style="list-style-type: none"> ▪ <u>Lasnamäel toimused sessioonid järgmistes kohtades ja grupi nimedega:</u> <ul style="list-style-type: none"> • FC Mahtra Junior poisid 10-12 (Mahtra Põhikooli sisesaal kaks korda nädalas ja üks kord nädalas Kuristiku Gümnaasiumi sisesaal) • FC Mahtra poisid 13-15 (Mahtra Põhikooli sisesaal kaks korda nädalas ja üks kord nädalas Kuristiku Gümnaasiumi sisesaal) • FC Legend poisid 16-18 (AS Metallisti Majad sisesaalis kaks korda nädalas ja Kuristiku Gümnaasiumis üks kord nädalas). • FC Rebased tüdrukud 11-14 (kolm korda nädalas Kuristiku Gümnaasiumi sisesaal). ▪ <u>Kohtla-Järvel toimused sessioonid järgmistes kohtades ja grupi nimedega:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Ahtme 13-15.a poisid (toimumiskoht Kohtla-Järve Ahtme Põhikooli väliväljak, oktoobrist 2021 kolm korda nädalas Kohtla-Järve Kergejõustikuhall). • Ahtme 11-14. a tüdrukud (toimumiskoht Kohtla-Järve Ahtme Põhikooli väliväljak ja alates oktoobrist 2021 Kohtla-Järve Tammiku Põhikooli spordisaal). ▪ <u>Narvas toimused augustist sessioonid järgmistes kohtades ja grupi nimega:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Narva 13-15.a poisid (toimumiskoht kasutati sessioonide läbiviimiseks Narva 6. Kooli väliväljakut, alates oktoobrist 2021 Paju Kooli spordisaali). ▪ <u>2021.aasta II pooles liitunud uute gruppide sessioonid toimused järgmistes kohtades:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Paide PSG Pelmeenid poisid 10-13 (kolm korda nädalas Paide linna võimlas). • Viljandi Kotkad poisid ja tüdrukud 10-13 (kaks korda nädalas Viljandi jalgpalli sisehall ja üks kord nädalas Kesklinna Kooli 1.-4. klassi õppehoone sisesaalis) • Rapla United poisid 10-13 (kolm korda nädalas Rapla Kesklinna Kooli spordisaalis) • Haapsalu poisid ja tüdrukud 10-13 (üks kord nädalas Haapsalu Spordikeskuse saalis, üks kord nädalas Haapsalu Linna Algkoolis ja üks kord nädalas Wiedemanni Spordihoone saalis). <ul style="list-style-type: none"> ○ Vabaajategevuse sessioonid toimusid 1. hooajal 24 nädalal; 2. hooajal 42 nädalal, 3. hooajal 44 nädalal ja 4. hooajal 44 nädalal, 5. hooajal 44. nädalal, 6. hooajal 44. nädalal. 7. hooaja esimesel poolel 18. nädalal kolm korda nädalas ja hooaja teisel poolel 25. nädalal kolm korda nädalas; sealhulgas kaks jalgpallisessiooni ning üks eluks vajalike sotsiaalsete ja enesejuhtimise oskuste arendamise sessioon. 8. hooaja esimesel poolel 19 nädalal. ○ Eluoskuste sessioonide nn kohustuslike teemadena käsitleti 1. hooajal (jaanuar-juuni) järgmisi teemasid: eluoskused, suhtlemisoskused (meeskonnatöö, koostöö, kuulamisoskus ja eneseväljendamine, konfliktide lahendamine), mõttemustrid ja talendimüüt, eesmärkide seadmine, internetiohutus ja küberkiusamine, sõltuvusained. Lisaks toimusid gruppides korduvalt sessioonid FC Flora, FC Levadia ja Eesti koondise tuntud jalgpallurite kaasatagemisel, karjääri planeerimise töötoad, erinevad külaskäigud osalejatele huvipakkuvatesse vaba aja veetmise kohtadesse (sh Tallinna loomaaed, Skypark, paintball, ujula, seikluspark jne), ühised sõpruskohtumised või treeningud kaasatud jalgpallklubide noorte gruppidega;
--	--

- eluuskuste sessioonide nn kohustuslike teemadena käsitleti 2. hooajal (august 2015-juuni 2016) järgmisi teemasid: hooajaks eesmärkide seadmine, reeglite meelde tuletamine ja kokkuleppimine, grupi väärtused, enesejuhtimine (emotsioonidega toimetulek), enesekindlus (tugev enesepilt ja kuidas kahtlustega toime tulla), lõdvestumistehnikad, baasoskuste meelde tuletamine (meeskonnatöö ja konfliktide lahendamine), enda heaolu (stressiga toimetulek ja tervislik eluviis, suhted ja armastus), otsustamisoskus ja probleemide lahendamine (otsuste tegemine, kriitiline mõtlemine, tugi ja abi palumine), isiklik hügieen (nooremates gruppides), seksuaalervis ja turvaline seksuaalkäitumine (vanemates gruppides), baasoskuste meelde tuletamine (emotsioonide juhtimine ja konfliktide lahendamine), erinevuste ja mitmekesisuse hindamine (erinevused ja tolerantsus, üksteise mõistmine meie meeskonnas). Lisaks toimusid mitmed sessioonid koos FC Flora, FC Levadia või Eesti koondise tuntud jalgpalluritega. Koostöös Politsei- ja Piirivalveametiga viidi läbi sessioonid liiklusohutuse, kiusamise ja kohtinguvägivalla teemadel, koostöös Tallinna Spordi- ja Noorsooameti mobiilsete noorsootöötajatega sessioonid tervislikust toitumisest, koostöös Swedbankiga sessioonid rahaasjade planeerimisest ja säästmisest, koostöös Punase Ristiga sessioonid esmaabi andmise ABC-st ja traumade ennetamisest, koostöös G4Siga sessioon veeohutuse ja vetelpääste teemal. 2. hooaja lõpus toimusid sarnaselt 1. hooajale külaskäigud erinevatesse osalejatele huvipakkuvatesse vaba aja veetmise kohtadesse (sh Skypark, Lasergame, Kuulsaal, Kalev Spa Veekeskus, Nõmme Seikluspark, SPK klubi, Tondiraba Jäähall, kardisõit, MyFitness jne). Mõlemale tüdrukute grupile toimusid Tallinna Spordi- ja Noorsooameti mobiilsete noorsootöötajate poolt läbiviidud kosmeetika töötoad.
- Eluuskuste sessioonide nn kohustuslike teemadena käsitleti 3. hooajal (august 2016-juuni 2017) järgmisi teemasid: hooajaks laadimine, eesmärkide seadmine, julge unistada, julge olla liider, positiivsus ja tänulikkus, enesekehtestamine (ei ütlemine), emotsioonide juhtimine (vihaga toimetulek), turniiriks valmistumine (vastutuse võtmine, üksteise toetamine ja oskus kaotada), turniiriks ettevalmistumine (tiimi logo ja hüüdlause). Veel toimusid gruppides baasoskuste kinnistamiseks vajalikud töötoad (sh teemadel meeskonnatöö, konfliktide lahendamine, üksteise mõistmine, erinevused ja tolerantsus, emotsioonide juhtimine). Lisaks toimusid gruppides eluuskuste sessiooni uuendatud mudeli järgi sessioonid teemadel, mis arvestasid grupi individuaalseid arenguvajadusi (nt eneseväljendamine, suhtlemisoskus, meeskonnatöö, üksteisega arvestamine, enesekindlus, emotsioonidega toimetulek, enesejuhtimine jpt). Samuti toimus mitmeid külalissessioone. Näiteks sessioonid koos jalgpalliklubidega FC Stroomi, FC Flora, FC Levadia, jalgpalliklubi Järve ja/või Eesti koondise tuntud jalgpalluritega. Politsei- ja Piirivalveameti poolt viidi vanema vanusegrupi osalejatele läbi sessioonid teemal "Dokumentide võltsimine, teiste isikute dokumentide kasutamine, aegunud dokumentide kasutamine - riskid ja tagajärjed" ja „Uimastid ja nende tarvitamisega kaasnevad riskid“. Noorema vanusegrupi osalejate töötoad teemal "Varastamine - riskid ja tagajärjed". Koostöös Tallinna Spordi- ja Noorsooameti mobiilsete noorsootöötajatega toimusid sessioonid tolerantsuse, konfliktide lahendamise, emotsioonide juhtimise ja tervisliku toitumise teemal. Koostöös „Targalt Internetis“ projektiga toimusid interneti kasutamise ohustust käsitlevad töötoad noorematele gruppidele. Koostöös Tervise Arengu Instituudiga viis Tiiu Härm (ekspert tubaka valdkonnas) nooremate gruppide osalejatele läbi töötoad teemal „Tubakas ja selle tarbimisega kaasnevad riskid“. Sarnaselt varasemate hooaegadega, toimusid Tallinnas tegutsevatele gruppidele eluuskuste vabade sessioonide käigus mitmed külaskäigud erinevatesse osalejatele huvipakkuvatesse vaba aja veetmise kohtadesse (sh Skypark, Kuulsaal, FK Keskus, Zelluloosi Batuudikeskus, Paintballi keskus, Kalev Spa Veekeskus, Krabi Bowling, Lasercars, Lasergame, SPK Klubi, Playzone keskus, Atlantis H2O Veekeskus, Nõmme Seikluspark.

Kohtla-Järvel tegutsevatele gruppidele toimusid külalised Politsei- ja Piirivalveametisse ning Päästametisse. Samuti Alutaguse Seiklusparki, Narvas asuvasse Apollo kinno, Ahhaa

Teaduskeskuste Tartus ning tüdrukute grupile toimus ka make-upi töötuba. Antud tegevused tõid noorte jaoks juurde lisamotivatsiooni osaleda aktiivselt programmi tavapärastel sessioonidel ning võimaldab täita üht programmi jaoks olulist põhimõtet – kuulata ja arvestada ka noorte endi arvamusega tegevuste planeerimisel ja elluviimisel. Programmile tervikuna annavad sellised külalis- ja vabad sessioonid juurde mitmekesisust ja võimaldavad käsitleda ka koostööpartnerite jaoks olulisi teemasid.

- Eluuskuste sessioonide nn kohustuslike teemadena käsitleti 4. hooajal (august 2017-juuni 2018) Tallinna gruppides järgmisi teemasid: hooajaks laadimine, pingelises olukorras toimetulek, identiteet ja väärtused, turniiriks valmistumine (võitlemine lõpuni), süüdistav vs toetav suhtlemine; austus - kuidas austada ennast ja teisi; paraolümpia - võimekus või võimetus (teema sellest, kuidas saab tegutseda ka 'piirangutega'); turniiriks valmistumine - eesmärkide seadmine. Kohtla-Järve gruppides käsitleti 4. hooaja alguses järgmisi teemasid: hooajaks laadimine, unista suurelt, positiivsus ja tänulikkus, isiklike vajaduste kommunikatsioon ja oskus öelda ei, emotsioonidega toimetulek, vastutuse võtmine ja üksteise toetamine, enesekindlus; rasketes olukordades toimetulek; paraolümpia - võimekus või võimetus (teema sellest, kuidas saab tegutseda ka 'piirangutega'); turniiriks valmistumine - võitlemine lõpuni; enda mõistmine ja enda väärtused; probleemide lahendamine - abi otsimine ja tuge pakkumine. Lisaks kohustuslikele teemadele toimusid nii Tallinna kui Kohtla-Järve gruppide eluuskuste sessioonides sessioonid teemadel, mis arvestasid grupi individuaalseid arenguvajadusi ja kinnistasid baasoskusi (nt tolerantsus, kuulamisoskus, meeskonnatöö, üksteisega arvestamine, enesehinnang, emotsioonidega toimetulek, eesmärkide seadmine jpt). Gruppide järgi individuaalselt sobitatud ja nimetatud sessioonides said treenerid valida just neid teemasid, mis huvitasid nende noori või olid grupi spetsiifilisemast vajadustest lähtuvalt olulised. Abitreenerid on näidanud head initsiatiivi ja loovust individuaalse manuaali sessioonide planeerimisel. Näiteks võeti 4. hooaja teisel poolel mõnes grupis ette nutiseadmete kasulikkuse ja ohtude teema, mõnes grupis tegeleti sihikindlalt edasi toetava suhtlemise teemaga, mõnes grupis arutati reaalseid konflikte noorte elust, millele prooviti ühiselt võimalikke lahendusi leida. Külalissessioonides jätkus sisukas koostöö meie heade partneritega: gruppe külastasid FC Flora, FC Levadia, JK Järve esindustiimide jalgpallurid, Politsei- ja Piirivalveamet viis Tallinnas läbi ohutu liikumise (kõik grupid), internetiturvalisuse (noorem vanuserühm) ja enesekaitse (vanem vanuserühm) sessioone, MoNo (mobiilsed noorsootöötajad) viis Tallinna gruppidele läbi töötubased järgmistel teemadel (aktiivne eluviis; tervis, hingamisharjutused ja gümnaastika; emotsioonidega toimetulek, tolerantsus, konfliktid ja nende lahendamine, suhtlemisviisid ja vahendid). Põhja-Tallinna noorema vanuserühma poisid said osaliseks Briti NATO üksuse sõdurite poolt läbi viidud koostööd ja üksteisega arvestamist arendavast külalissessioonist. Põhja-Tallinna vanemate poiste grupid said oktoobris 2017 osaliseks Merkuuri poolt läbi viidud põnevast metalli töötoast. Sama teemalise töötoa viis Merkuur mais 2018 läbi ka Lasnamäel tegutsevatele Mahtra 14-17 poiste grupile. Lasnamäe vanemad poisid said oktoobris 2017 võimaluse külastada Tallinna Mehaanikakooli ja Tallinna Teeninduskooli. Märts 2018 koolivaheajal toimus esmakordselt ka kõigi Tallinnas tegutsevate gruppide osalusel miniturniir, kus osales ka strateegilise koostööpartneri Politsei- ja Piirivalveameti võistkond. Kohtla-Järve noortele toimus samuti mitmeid põnevaid külastusi Politsei- ja Piirivalveameti kontaktisikute, tuntud jalgpallurite ja muude spordialade tipptegijatega (nt poksijad). Märtsis 2018 osalesid Kohtla-Järve grupid Ida-Virumaa gruppide osalusel toimunud miniturniiril Ahtme Spordihallis. Aprilli keskel 2018 toimus õppekäik Ahhaa Teaduskeskusesse Tartus, millele järgnes sõpruskohtumine jalgpalliklubi Welco noortega ja nende treeneri eestvedamisega. Jätkusid ka juba varasematest hooaegadest tuttavad EO vabad sessioonid, mille raames toimus mitmeid noorte jaoks põnevaid ja motiveerivaid külaskäike erinevatesse vaba aja veetmise kohtadesse (sh Skypark, Kesklinna Kuulsaal, FK Keskuse välkardirada Õismäel, Zelluloosi Batuudikeskus, Paintballi keskus, Megazone seikluskeskus,

	<p>Krabi Bowling, Lasertag, Playzone keskus, Lasergame, SPK Klubi, Harju tänava uisuplats Tallinnas, Viimsi H2O veekeskus, Reval-Sport veekeskus.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Eluuskuste sessioonide nn kohustuslike teemadena käsitleti 5. hooajal (august-detsember 2018) Tallinna gruppides järgmisi teemasid: hooajaks laadimine, ausus, õnnelikus: müüdid ja reaalsus, ja turniiriks valmistumine: enesekindluse loomine. Hooaja teisel poolele käsitleti järgmisi teemasid: loovus, kriitiline mõtlemine, vaimne tervis ja viisakus. Kohtla-Järvel olid käsitletud järgmised teemad: hooajaks laadimine, austus - kuidas austada ennast ja teisi, süüdistav vs toetav suhtlemine. Alates jaanuarist käsitleti järgmisi teemasid: õnnelikus - müüdid ja reaalsus, ausus, loovus, kriitiline mõtlemine ja turniiriks valmistumine: enesekindluse loomine. <p>Narvas käsitleti eluuskuste sessioonide raames järgmisi teemasid: võistkonna loomine, austus enda ja teiste vastu, toetav suhtlemine, õnnelikus: müüdid ja reaalsus, ausus, loovus, kriitiline mõtlemine ja turniiriks ettevalmistamine.</p> <p>Lisaks kohustuslikele teemadele toimusid nii Tallinna, Kohtla-Järve kui Narva gruppide eluuskuste sessioonides sessioonid teemadel, mis arvestasid grupi individuaalseid arenguvajadusi ja kinnistasid baasoskusi. Peale baasoskuste kinnitamist meeskonnatöö ja suhtlemisoskuste osas, oli treeneritel sellel perioodil mitmeid võimalusi käsitleda noortega ka nendele päevakohaseid teemasid (nt. romantilised suhted tüdrukute gruppides, mänguluse teema, kiusamine) ja sotsiaalselt olulisi teemasid (nt. alaealiste 'gängide' kaklused; tulistamise juhtum Krimis, Venemaal; ebasportlik käitumine; PÖFF). Jaanuarist 2019 jätkasid grupid samuti gruppide individuaalseid arenguvajadusi arvestavate teemadega, mille raames enamasti korraldati või käsitleti põhjalikumalt programmi üldmanuaali teemasid. Senine eluuskuste elluviimise kogemus toetab aina rohkem seda, et uute teemade lisamise asemel on kasulik põhjalikumalt ja pikemalt käsitleda juba läbitud teemasid või tulla tagasi baasoskuste juurde (nt. koostöö, suhtlemine jne.). Käsitleti ka päevakohaseid teemasid. Näiteks mõnes grupis tuli teemaks suhted vanematega, teises distsipliin ja punktuaalsus, kolmandas valetamine ja sõprus.</p> <p>Külalissessioonide raames jätkus Tallinnas koostöö Tallinna Spordi- ja Noorsooameti MoNoga (mobiilsed noorsootöötajad), mille raames viisid mobiilsed noorsootöötajad gruppides läbi eluuskuste sessioone sellistel teemadel nagu suhtlemisstiilid, meeskonnatöö, konfliktide lahendamine, aktiivne eluviis. Sellel perioodil tulid kolmele grupile külla ka Tallinna Ülikooli noorsootöö tudengid (noorsootöö praktika raames), mis oli heaks kogemuseks ja proovime sellist koostööd ka tulevikus jätkata. Kohtla-Järve grupid organiseerisid külalissessioone koostöös Kohtla-Järve jalgpalliklubiga Järve. Hooaja teisel poolel oli Kohtla-Järve gruppides päris palju külalisi. Mitmed neist said regulaarseks ja oodatuks. Näiteks külastasid mõlemat gruppi peale politsei kontaktisikute ka politsei kadetid ja Viru Vangla ametnikud. Ahtme poiste grupi regulaarseks külaliseks sai kevadel ka vabatahtlik Itaaliast, kes mängis noortega jalgpalli ja tutvustas Itaalia kultuuri. Toimus ka sõprusmäng politsei kadettidega. Jätakuvalt käisid külas ka jalgpallurid Kohtla-Järve Järve jalgpalliklubist. Tallinnas käisid hooaja teisel poolel külalistena näiteks politsei enesekaitse teemaga ning jätkus koostöö ka mobiilsete noorsootöötajatega, kes viisid läbi gruppides erinevaid töötubasid sotsiaalsete oskuste teemadel. Mitmed grupid organiseerisid ka omavahelisi sõprusmänge.</p> <p>Jätkusid ka juba varasematest hooaegadest tuttavad eluuskuste vabad sessioonid, mille raames toimus mitmeid noorte jaoks põnevaid ja motiveerivaid külaskäike erinevatesse vaba aja veetmise kohtadesse (sh Skypark, Atlantis H2O Veekeskus, bowling O'Learys Kristiine keskuses, Krabi Bowling, põgenemistuba, Premium liiga FC Levadia ja FC Flora jalgpalli mängude külastamine. Selliste külastuste mõte on grupis sõprussuhete toetamine, positiivse meelestatuse loomine ja motiveeriva vahelduse pakkumine. Detsembris toimunud talveturniir näitas ka iga korraga paranevat noorte distsiplineeritust nii üksteisega suhtlemisel, kui ka üldises distsiplineerituses (nt. riietusruumide ja halli puhtuse hoidmise osas). Aastale pani ilusa lõppu ka jõulüritus SPIN-programmi koostööpartneri Nike'iga, mille käigus tulid noortele vehklemist tutvustama vehklemise maailmameister Kristina Kuusk ja treener Eduard Lebedev. Samuti jagas oma kogemusi Eesti jalgpallikoondise legendaarne mängija Konstantin Vassiljev, kellele oli noortel väga palju küsimusi. Lõpetuseks said noored kuulata Liis Lemsalu ja Daniel Viinalassi kontserti. Oli noorte jaoks väga motiveeriv ja mõnusat vaheldust pakkuv sündmus, mida soovime kindlasti ka edaspidi jätkata. Tallinna noored said</p>
--	--

eluoskuste vabade sessioonide raames külastada T1 Skyparki, Kesklinna Kuulsaali Bowlingut ja piljardit, Kalev Spa veekeskust ja ka Rakvere Aqua Veekeskust. Kohtla-Järve gruppidel oli põnev õppereis Tallinnasse, kus külastati Energia Avastuskeskust ja Skyparki. Eluoskuste vabade sessioonide raames said noored mängida Lasertagi ja Archeritagi (vibulaskmine), samuti külastada zumba trenni. Hooaja teisel poolel said mõlemad Kohtla-Järve grupid proovida hobustega ratsutamist; vaadata veebruaris Tartus toimunud korvpallishowd Tähted Mäng (tänu Kultuuriministeeriumile), külastada Eesti Kaevandusmuuseumi, käia paintballi mängimas ja elada kaasa Eesti jalgpallikoondisele Tallinnas (Eesti-Põhja Iirimaa mäng juunis 2019).

Narva grupi noored said mh käia suusatamas, osalesid veebruaris 2019 Sillamäel toimunud jalgpalliturniiril, külastasid SkyJump keskust, osalesid väljasõidul Tartusse, mille raames külastati Tagurpiri Maja toimus sõpruskohtumine Tartu SPINi gruppide noortega. Sarnaselt Kohtla-Järve gruppide noortele käis ka Narva grupp juunis 2019 kaasa elamas Eesti jalgpallikoondisele nende mängus Põhja-Iirimaa vastu.

Sarnaselt eelmiste hooaegadega on treeneritel vabaaja tegevuse sessioonide raames ka jalgpallispetsiifiliste sessioonide raames fookuseeritud tähelepanu all just osalejate enesejuhtimise ja sotsiaalsete oskuste arendamine. Näiteks kui tekivad keerulisemad olukorrad (mõni konflikt mängusituatsioonis vms), võetakse sessioonidel kohe aega, et neid analüüsida ja koos noortega lahendada.

Antud perioodi jooksul sessioone külastades oli enamasti suur rõõm näha positiivset ja toetavat keskkonda, noorte häid suhteid treeneritega ja treenerite häid oskuseid noorte juhendamisel ja huvitavate tegevuste läbiviimisel. Juunis 2019 toimunud viiendat hooaega kokkuvõttev suveturniir oli senistest üldse kõige edukam turniir SPIN-programmi senise tegutsemise jooksul. Kordagi polnud probleeme distsipliiniga, väljakuid hoiti puhtana, oli näha noorte organiseeritust, üksteise toetamist ja mõnusat koostööd.

- Eluoskuste sessioonide nn kohustuslike teemade käsitleti 6. hooaja esimesel poolel (august- detsember 2019) Tallinna gruppides järgmisi teemasid: hooajaks laadimine, enesejuhtimine – emotsioonidega toimetulek, suhtlemisoskus, probleemide lahendamine, meeskonnatöö, vastutuse võtmine ja üksteise toetamine, tänulikkus ja positiivsus, väärtused ja turniiriks valmistumine: enesekindluse loomine. Hooaja teisel poolel käsitleti tava sessioonide raames järgmisi teemasid: meeskonnatöö – ühtekuuluvus, suhted ja lahkus, enesejuhtimine – suhtlemine sotsiaalmeedias ja selle ohud, konfliktide lahendamine, viisakus ja hea käitumise tavad, positiivne ja toetav suhtlemine, austus teiste vastu, erinevused ja mitmekesisuse hindamine, enesejuhtimine – emotsioonidega toimetulek, liidriks olemise oskus, julgus unistada, sotsiaalmeedia ja kriitiline mõtlemine). Kohtla-Järvel käsitleti hooaja esimesel poolel järgmisi teemasid: hooajaks laadimine (eelmise hooaja analüüs ja eesmärgid alanud hooajaks), viisakus, vaimne tervis, turniiriks valmistumine. Hooaja teisel poolel käsitleti tava sessioonide raames järgmisi teemasid: meeskonnatöö ja koostöö, probleemide lahendamine – tugi ja abi andmine ning palumine, emotsioonidega toimetulek, kuidas tulla toime pingeliste olukordadega, koostöö ja loomingulisus, emotsioonide jagamine, vaimne tervis eriolukorra ajal ja järgselt – kuidas hoida tasakaalu? Narva 13-15 grupis käsitleti hooaja esimesel poolel eluoskuste sessioonide raames järgmisi teemasid: hooajaks valmistumine (eelmise hooaja analüüs ja eesmärkide seadmine alanud hooajaks), viisakus, vaimne tervis, turniiriks valmistumine – enesekindlus. Hooaja teisel poolel käsitleti tava sessioonide raames järgmisi teemasid: meeskonnatöö ja koostöö, probleemide lahendamine – tugi ja abi andmine ning palumine, unista julgelt, keeruliste olukordade lahendamine, vastutuse võtmine ja üksteise hoidmine kriisi ajal ning järgselt.
- Lisaks kohustuslikele teemadele toimusid nii Tallinna, Kohtla-Järve kui Narva gruppide eluoskuste sessioonides sessioonid teemadel, mis arvestasid grupi individuaalseid arenguvajadusi ja kinnistasid baasoskusi. Peale baasoskuste kinnitamist meeskonnatöö ja suhtlemisoskuste osas, oli treeneritel sellel perioodil mitmeid võimalusi käsitleda noortega ka nende päevakohaseid teemasid (nt. turvaline käitumine internetis, valikute tegemise oskus, liidriks olemise oskus,

kiusamise ennetamine, strateegiline mõtlemine, oskus kaotada, toetav suhtlemine, vastutuse võtmine, üksteise toetamine eriolukorra ajal, noorte õigused ja kohustused, koostöö hoidmine, teistega arvestamine, loovus, tervislik toitumine).

Külalissessioonide raames jätkus Tallinnas koostöö Tallinna Spordi- ja Noorsooameti MoNoga (mobiilsed noorsootöötajad), mille raames viisid mobiilsed noorsootöötajad gruppides läbi eluuskuste sessioone sellistel teemadel nagu meeskonnatöö, emotsioonidega toimetulek, konfliktid ja nende lahendamine, tolerantsus, emotsioonide juhtimine, meeskonnatöö. Mitme grupi külalissessioonid toimusid koostöös Politsei- ja Piirivalveametiga (PPA). Nt hooaja teisel poolel viis PPA läbi turvalise internet kasutamise (noorsoopolitsei) ja enesekaitse töötubasid. Sisekaitse Akadeemia kadetid viisid Lasnamäe gruppides läbi uimastite teemalise töötoa. Kohtla-Järve Ahtme 13-15 gruppi külastasid samuti Sisekaitseakadeemia kadetid ning viisid läbi palju positiivseid emotsioone pakkunud sõpruskohtumise jalgpallis. Põhja-Tallinna 16-18-aastaste poiste grupil käisid hooaja esimesel poolel külas ka erinevad vabatahtlikud välisriikidest (nt Austriast ja Saksamaalt) jagades enda kogemusi vabatahtliku töö tegemisest ja sellega saadavast väärtuslikust kogemusest edasiseks eluks. Kohtla-Järve gruppidel käisid külas jalgpallurid Kohtla-Järve Järve jalgpalliklubist.

Jätkusid ka juba varasematest hooaegadest tuttavad eluuskuste vabad sessioonid, mille raames toimus mitmeid noorte jaoks põnevaid ja motiveerivaid külaskäike erinevatesse vaba aja veetmise kohtadesse. Tallinna noorte külastused toimusid T1 Super Skyparki, Kalev Spa Veekeskusse, Keslinna Kuulsaali, lasergame'i, Krabi Bowlingusse, põgenemistuppa, kinno). Kohtla-Järve gruppide noored külastasid Narvas lazerzone'i ja põgenemistuba. Hooaja teisel poole külastati T1 Super Skyparki Tallinnas ning ratsutamine Vitsiku talus. Narva 13-15 grupi noored külastasid samuti Lazerzone'i ja toimus sõprusmäng jalgpalli Narva Trans mängijatega. Hooaja teisel poole külastati T1 Super Skyparki Tallinnas. Selliste külastuste mõte on gruppis sõprussuhete toetamine, positiivse meelestatuse loomine ja motiveeriva vahelduse pakkumine. Mitmed Tallinna grupi noored käisid septembris ja oktoobris vabatahtlikuna abis Eesti jalgpallikoondise mängude (toimusid Saksamaa ja Hollandi rahvuskoondistega) ettevalmistamisel. Muuhulgas aitasid nad valmis voltida ning kohtadele seada tuhanded plaksutid, mille abil fännid häälekalt kodumeeskonda toetada said. 2019. aastale pani Tallinnas ilusa lõppu teist aastat järjest toimunud jõuluüritus SPIN-programmi koostööpartneri Nike'iga, mille käigus toimusid erinevad osavustegevused tippportlaste eestvedamisel. Noortele viisid tegevusi läbi 2018/2019 hooaja Premium Liiga parim väravakütt Erik Sorgia ja tema tiimikaaslane FC Florast Vlasy Sinyavskiy, korvpallur Gregor Arbet, kuulitõukaja Jander Heil ja kümnevõistleja Erki Nool. Sündmusel tunnustati ka iga noortegrupi eeskujulikumat osalejat. Lõpetuseks said noored kuulata Stefani kontserti. Oli taas osalenute jaoks motiveeriv ja mõnusat vaheldust pakkuv sündmus.

Detsembris 2019 toimunud talveturniir näitas taas noorte oskust üksteist toetada, kaotuse ja võiduga toimetuleku oskusi ning rõõm oli näha ka rohkelt üksteist toetavat suhtumist. ESFi ja Siseministeeriumi poolt rahastatud noortegruppide jagus turniiril võidurõõmu Ranniku 10-12-aastaste poiste grupile Põhja-Tallinnast, Mahtra 12-14-aastaste poiste grupile Lasnamäelt ja Ahtme 12-14-aastaste poiste grupile Kohtla-Järvelt.

- o Alates 13.03.2020 kuni 18.05.2020 (Tallinna grupid said alustada 12.05.2020) olid SPIN-programmi tava sessioonid Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud eriolukorra tõttu pausil. Tavasessioonide asemel viisid kõikide gruppide treenerid läbi distantstegevusi.

Esimese tegevusena loodi kõikides gruppides noortega suhtlemiseks sotsiaalmeedia grupid (FB, VK, Viber, WhatsApp), kuhu esimeste nädalatega liideti enamasti aktiivselt trennides käinud noortest. Kakskeelsete gruppide puhul pidid treenerid võtma kasutusele mitu kontakti hoidmise platvormi (nt vene emakeelega noortega VK grupp ja eesti osalejatega FB (Kids) Messenger).

Eriolukorra ajal oli treenerite põhiülesandeks hoida noortega kontakti ja toetada nende toimetulekut kodus püsimise ja e-kooliga. Treenerid suunasid noori ka aktiivselt trenni tegema saates treeningkavasid, enda treeningvideosid, mõeldes välja füüsilisi 'challengeid' ja viies läbi ka online-treeninguid Zoom videokeskonna vahendusel.

Noortega distantstegevuste hulgas olid ka EO suunaga tegevused. Näiteks arutati ja lepiti noortega kokku Internetis suhtlemise põhimõtteid ja toetati positiivset suhtlust ka

sotsiaalmeedia vahendusel. Iganädalased 'challengid' olid seotud ka loovuse, üksteise tundmaõppimise, lahkuse ja positiivsuse, tervislike eluviiside ja kriitilise mõtlemise teemadega. Näiteks Kohtla-Järve noored jagasid tervisliku toitumise nippe ja pilte, Narva noored harjutasid kriitilist mõtlemist koroonaviirusega seotud uudiste osas, Põhja-Tallinnas jagasid noored enda meeleoludega seotuid pilte ja meeme ning osalesid jalgpalli teemalistes viktoriinides.

Eriolukorra ajal toetati EO tiimi poolt treenerid distantstegevuste ideedega ning online supervisioonidega, milles sai iga treenerite paar osaleda kahel korral.

Hinnates eriolukorra perioodil distantstegevuste elluviimise kogemust, võib positiivse ja kasulikuna tuua välja järgmist:

- sotsiaalmeedia gruppide tekitamine infovahetuseks oli väga hea ja kasulik. See aitab noortega suhtlemisel ja operatiivse info vahetamisel kaasa ka edaspidi;
- mitmed treenerid said võimaluse suhelda aktiivsemalt otse lapsevanematega, mis tugevdas nende omavahelist kontakti ja lastevanemate motivatsiooni noorte osalusjärjepidevuse toetamisel;
- mõned tavasessioonides tagasihoidlikumalt käitunud lapsed julgevad sotsiaalmeedias suhtlemisel end palju rohkem väljendada ja olid isegi aktiivsemalt kaasatud;
- individuaalsetes telefoni ja sotsiaalmeedia vahendusel peetud grupivestlustes noortega said ka treenerid tugevdada kontakte osalevate noortega;

Üldiselt olid noored eriolukorra alguses aktiivsemad. Maist alates oli neid väga raske kaasata, kuna noored olid digitaalsest suhtlusest väsinud. Noorte kaasamise levinud takistuseks oli ka noorte hõivatus ja väsimus seoses õppetegevustega koolis. Nooremate osalejatega toimusid erinevad loovad tegevused ja 'challengid' paremini kui vanematega. Vanemad osalejad eelistasid lihtsalt suhtlust ja väljapakutud aktiivseid tegevusi, mida sai teha individuaalselt. Treenerid töid toimivatena välja veel ühiseid online-treeninguid.

- Eluoskuste sessioonide teemade seas võtsid kõik Tallinna grupid 7. hooaja alguses käsitleda meeskonna loomise ja koostöö teemasid. Nimetatud baasoskustest alustamine on vajalik kuna noored tulevad tagasi suvepausilt ning gruppidega liitus ka uusi noori. Oktoobrist 2020 toimetasid grupid individuaalsete eluoskuste sessioonide kavade järgi, mis arvestasid grupi individuaalseid arenguvajadusi ning kinnistasid baasoskusi ja olid vastavuses grupi tasemega (baasoskuste tase, edasijõudnute tase või ekspertase). Näiteks käsitleti Tallinna gruppides järgmisi teemasid: positiivne ja toetav suhtlemine, konfliktide ennetamine ja lahendamine, probleemide lahendamine – tugi ja abi palumine, enesejuhtimine – kiusamise ennetamine koolis ja trennis, liidriks olemise oskus, järjekindlus ja püsivus – võitlemine lõpuni, stressiga toimetulek ja tervislik eluviis, enesekindluse – tugev enesedistsipliin ja oskus kaotusega toime tulla, erinevuste ja mitmekesisuse hindamine, tänulikkus ja positiivsus. Seoses Covid-19 olukorraga pidid mõned grupid mõningaid sessioone asendama distantstegevustega, milleks olid iseseisva treeningplaani koostamine, noorte igapäevateemadega hakkamasaamise toetamine ja vajaduspõhine online suhtlus noortega emotsioonidega toimetulemise toetamiseks. Paljud grupid tegutsesid detsembrikuus ka välitingimustes. Kohtla-Järvel käsitleti 7. hooaja esimesel poolel järgmisi teemasid: positiivne ja toetav suhtlemine, emotsioonidega toimetulek, stressiga toimetulek, erinevuste ja mitmekesisuse hindamine meie meeskonnas, isiklik heaolu – suhted ja headus. Covid-19 piirangute raames viidi mitmeid sessioone läbi ka distantstegevustena, mille käigus arutati isolatsioonis olemise kogemusi, vaadati ja arutati koos filme, suheldi igapäevastel teemadel. Ahtme noortegruppide treenerid tegid noortele õues ka üks-ühele lühikesi sessioone. Narva 13-15 grupis käsitleti hooaja esimesel poolel eluoskuste sessioonide raames järgmisi teemasid: meeskonnatöö ja üksteisega arvestamine, kriitiline mõtlemine ja sotsiaalmeedia, keeruliste olukordadega toimetulek. Covid-19 piirangutega seoses viidi enamik grupi sessioone hooaja teise poole keskel läbi õues, mis külmade ilmade tõttu mõjutas negatiivselt nii üldist noorte osalust (november 2020-aprill 2021) kui raskendas eluoskuste sessioonide läbiviimist kuna teha vähem aktiivset, mõtlemist ja arutlemist vajavat tööd külmaga õues ei ole hästi võimalik. Välitingimustes

tegevuste läbiviimist mõjutas mõningates tegutsemiskohtades ka see, et väljak oli sageli puhastamata, kaetud paksu lumega või jääne, mistõttu polnud alati võimalik ohutult spordisessioone läbi viia ja seegi mõjutas noorte osalusaktiivsust. Sel perioodil oli ka palju neid vanemaid, kes ei lubanud Covidist tingitud olukorra tõttu oma lapse treeningutesse. Covidi olukord raskendas arusaadavalt koostööd ka koolidega, kus üldise teadmatuse ja väljas treenide tingimustes uute noorte värbamine ei toiminud nõnda, nagu oleksime ideaalis soovinud. Vajadusel tehti ka distantsitegevusi teemadel individuaalsete treeningplaanide koostamine, lahkuse teod, emotsioonidega ja stressiga toimetulek.

- Alates 11.03.2021 kuni 25.04.2021 olid SPIN-programmi tava sessioonid Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud kontaktegevuste läbiviimise keelu tõttu pausil. Tava sessioonide asemel viisid kõikide gruppide treenerid läbi distantsitegevusi.

Kõikides gruppides jätkati 2020. aasta distantsitegevuste kogemusele tuginedes noortega suhtlemiseks sotsiaalmeedia gruppe (FB, VK, Viber, WhatsApp). Kakskeelsete gruppide puhul pidid treenerid võtma kasutusele mitu kontakti hoidmise platvormi (nt vene emakeelega noortega VK grupp ja eesti osalejatega FB (Kids) Messenger).

Täiendasime treeneritele mõeldud juhiseid distantsitegevuste elluviimiseks koos rohkete soovitusetega erinevateks tegevusvariantideks. Sarnaselt eelmise hooaja eriolukorrale seadsime ka antud perioodi eesmärkideks hoida noortega kontakti, võimaluste piires kaasata noori online tegevustesse ja üldiselt toetada noorte toimetulekut sellel raskel perioodil.

Distantstegevuste valikus pakkusime tegevuste läbiviimiseks treeneritele nelja tüüpi tegevusi:

1. ONLINE interaktiivsed sessioonid (nt Zoomi või Google Meet abil):

- noortele edastatakse link, osalevad ka treenerid, kõik on samal ajal online;
- soovi korral võib teha ühise sessiooni mitme grupi peale;
- sisuks võib olla füüsiline trenn, mõni mäng, vestlus, koos filmi/mängu vaatamine vms.

2. OFFLINE individuaalsed tegevused:

- treenerid saavad noortele ülesande ja noored annavad teada, kuidas läks;
 - sisuks võib olla treeningvideo, mõni väljakutse, eluoskuste arendamisega seonduv ülesanne. Gruppide treeneritele oli toeks juba kevadel 2020 eriolukorra ajal kogutud ideed tegevusteks;
 - kasutada võib SPINi YouTube'i-videosid (lähemalt allpool).
3. Individuaalne ja/või grupipõhine suhtlus noortega sotsiaalmeedias:
- sisuks võib olla uurida grupi sotsiaalmeedia kanalid, kuidas noortel läheb, käivitada mõni arutelu, lasta noortel arutada mõnel teemal, mis neid huvitab jms.
4. 2+2 piirangutega välitrennid (piirkondades, kus on selline toimetamine lubatud)
- vahelduseks võivad sisuks olla erinevad füüsilised treeningud. Nende planeerimisel ja elluviimisel tuleb järgida reegleid (1 treener + 1 noor, 2 meetrit vahemaad teistest, desinfitseerivate vahendite olemasolu jms) ning kui kaasata lühemateks perioodideks mitu noort, mõelda Terviseameti juhistest lähtuvalt hästi läbi nende sessiooni jõudmine ning lahkumine.

Distantstegevuste perioodi eel ja ajal said treenerid tuge eluoskuste tiimi mentorite poolt erinevate distantsitegevuste ideedega ning online supervisioonidega. Teistekordse distantsitegevuste perioodist kokkuvõtvalt muned tähelepanekud:

- Eelmisel hooajal eriolukorra ajal loodud sotsiaalmeedia grupid (FB, VK, Viber, WhatsApp) jäid toimivaks ja enamuses olid ka edukalt kasutusel, selleks, et hoida noortega suhtlust eriolukorra ajal ning edastada infot, motiveerida treenides osalemiseks, toetada ühtekuuluvustunnet piirangute välisel ajal.
- gruppides, kus on olnud enne distantsitegevustele minekut osaluse mõttes raskem seis, oli ka piirangute lõppedes kontaktegevuste jätkamisel keerulisem. Tugeva tuumiku ja aktiivse osalusega grupid tulevad ka piirangutest elujulisemalt välja;
- hea jalgpallioskusega gruppides toimivad ka välitrennid paremini. Jalgpallis kehvemal tasemel olevates gruppides on oluline koos noortega arutada alternatiivseid lahendusi ja

teha tegevusi, mis noori osalema motiveerivad (nt kelgutamine, matkamine jms);

- kõige noorema vanusegrupi (I kooliaste) distantstegevustes osalemist ja aktiivsust mõjutab palju lapsevanemate poolt kehtestatud reeglid ekraani kasutamisel ning meie kogemuse järgi ka tehniline võimekus (interneti ja arvuti puudumine);

Positiivse initsiatiivina võib teistkordsest distantstegevuste perioodis veel esile tõsta otsust SPINi Youtube'i kanali aktiveerimisel. Distantstegevuste perioodil said kõik programmi treenerid, EO treenerid, kontoritöötajad ja mõned partnerid panustades luues sellesse kanalisse huvitava ja arendava sisuga videoid. Neid kasutati treenerite poolt distantstegevuste osana ning jäävad kasutusse ka edaspidi eluuskuste sessioonide raames toetavate materjalidena.

Eraldi väärib väljatoomist veel aprilli koolivaheajal SPINi noortele variatiivsust pakkuva initsiatiivi koostöös Eesti Jalgpalli Liiduga. Nimelt organiseerisime kaks online kohtumist tuntud Eesti koondise jalgpalluritega. Konstantin Vassiljeviga vene emakeelega noorte jaoks ning Märten Kuusega eesti emakeelega noorte jaoks. Mõlemas grupis oli noorte osalus oodatust väiksem. Võimalikeks põhjusteks võib tuua välja kohtumiste toimimist koolivaheajal, noorte üldist väsimust online tegevuste osas ning ka ebapiisavat eeltööd treenerite teavitamisel ja noorte kaasamisel. Eelnevale vaatamata andis see siiski võimaluse suhelda tuntud eeskujudega ning saime edasisele vaadates väärt mõtteid, kuidas selliseid online kohtumisi paremini kommukeerida ja tehniliselt korraldada, et kõik paremini sujuks ja ka osalusaktiivsus kõrgem oleks. Varasemate kogemuste põhjal võib eeldada, et samad külalised füüsilise kohtumisena oleksid toonud kohale palju rohkem noori.

- Külalissessioonide raames jätkus 7. hooaja esimesel poolel Tallinnas koostöö Tallinna Spordi- ja Noorsooameti MoNoga, mille raames viisid mobiilsed noorsootöötajad gruppides läbi eluuskuste sessioone sellistel teemadel nagu emotsioonide ja stressiga toimetulek, konfliktid ja nende lahendamine, kommunikatsioon. Mitme grupi külalissessioonid toimusid koostöös Politsei- ja Piirivalveametiga (PPA). Ka mais ning juunis viidi kõigis gruppides koostöös MoNoga läbi külalissessioone. Nt viisid PPA kontaktisikud läbi nähtavuse ja turvalise liiklemise alaseid sessioone ja politseikoera tööd tutvustavaid töötubasid. Päästeameti vabatahtlikud päästjad viisid Tallinna gruppidele läbi töötubasid teemal kriisiolukorras hakkamasaamine. Paaris grupis käisid kohal ka Tallinna Ülikooli noorsootöö tudengid, kes viisid läbi koostöö ja üksteisega arvestamise teemalisi töötubasid. Kohtla-Järve Ahtme tüdrukute grupp sai Sportlandi poolt fotografeerimise algõpetust ning osales ka fotosessioonil. Narva 13-15 noored pidasid külalissessiooni raames sõprusmängu Narva Trans noortega. Hooaja teisel poolel mõjutas külalissessioonide läbiviimise võimalust selgelt Covid-19 pandeemiaga seotud olukord ja piirangud. Ka näiteks gruppide juures tegutsevate politsei kontaktisikute sessioonide külastus oli seetõttu väga keeruline kui mitte öelda võimatu.
- 7. hooaja esimesel poolel jätkusid vaatamata piirangutele väiksemas mahus ka juba varasematest hooaegadest tuttavad eluuskuste vabad sessioonid, mille raames toimus mitmeid noorte jaoks põnevaid ja motiveerivaid külaskäike erinevatesse vaba aja veetmise kohtadesse. Tallinna noorte külastused toimusid T1 Super Skyparki, Kalev Spa Veekeskusse, Atlantis H2O Veekeskusesse, kinno, Kesklinna Kuulsaali, põgenemistuppa, paintballi ja piljardit mängima, uisutama. 7. hooaja teisel poolel saime piirangute vabal ajal võimaluse korraldada mõningaid eluuskuste vabu sessioone, mille raames toimusid näiteks külastused uisväljakule, Kesklinna Kuulsaali, Karbi Bowlingusse. Kohtla-Järve gruppide noored külastasid 7. hooaja esimesel poolel Päite loomaparki ja hooaja teisel poolel Alutaguse parki kelgutama. Narvas 13-15 grupp T1 Super Skyparki Tallinnas ja tuubisõitu tegemas. Selliste külastuste mõte on grupis sõprussuhete toetamine, positiivse meelestatuse loomine ja motiveeriva vahelduse pakkumine.
- **Eluuskuste sessioonide nn kohustuslike teemadena käsitleti 8. hooaja esimesel poolel (august- detsember 2021) Tallinna gruppides järgmisi teemasid: koostöö,**

positiivne ja toetav suhtlemine, emotsioonidega toimetulek, konfliktide lahendamine, erinevuste ja mitmekesisuse hindamine. Seoses muudatustega Kohtla-Järve gruppide juures oli põhirõhk tiimide loomisel, koostööl, ühtekuuluvustunde tekitamisel. Novembris ja detsembris käsitleti ka positiivse suhtlemise ja emotsioonidega toimetuleku teemasid ja oskuseid. Narva vanuseliselt vanemad osalejad (16+) said 18-aastasteks ning ametlikult lõpetasid programmi ja nendele jäi võimaluseks külastada Narva keskmise vanuse grupi trenne; TAT'i poolt rahastatud grupist sai jälle kõige nooremate osalejate grupp, toimus uute osalejate värbamine. Seega põhilisteks elusokuste teemadeks olid võistkonna loomine, reeglite ja distsipliini arendamine ning koostöö. Kõik uued grupid (Paide, Viljandi, Rapla, Haapsalu) tegelesid esimeste kuude jooksul võistkonna ühtsustunde, koostöö ja positiivse/toetava suhtlemise elusokuste teemadega.

- Seoses COVID-piirangute ja novembris kehtima hakanud kohustusliku enesetestimise nõudega, piirdusid grupid 8. hooaja I poolel 1-2 elusokuste vaba sessioonidega. Tallinna gruppide noored said vabade sessioonide raames tugevdada ühtekuuluvustunnet külastades näiteks minigolfi ja bowlingu keskust ning osaledes sõpruskohtumistes teiste SPINi ja SPINi väliste jalgpalli tiimidega. Eraldi väljatoomist on väärt asjaolu, et Põhja-Tallinna vanemate gruppide poisid aitasid kaasa vabatahtlikena Eesti jalgpallikoondise mängudel septembris ja oktoobris. Kohtla-Järve ja Narva grupid külastasid üheskoos LazerZone'i. Paide treenerid külastasid noortega skateparki ning ühiselt läbiti ka tõukeratta treening. Lisaks toimus Paide noortele meeleolukas korvpalli ja maadlustrenn. Nii Viljandi kui ka Rapla grupp käisid ühe EO vaba sessiooni raames bowlingut mängimas.
- Külalissessioonid jätkusid ka 8. hooaja I poolel. Küll mõjutas osaliselt külalissessioonide läbiviimist COVID olukorrast tingitud piirangud, nt mullides tegutsemise põhimõtte, kus tegevused pidid toimuma kindlates rühmades, mille liikmed on püsivalt samad. Detsembris kui COVID piirangud muutusid leebemaks, külastasid paljusid Tallinna gruppe eelkõige mobiilse noorsootöö ning viisid läbi erinevatel teemadel tegevusi ja mängu. Lasnamäe tüdrukute grupi külastas ka enesekaitse treener. Ida-Virumaa gruppide juures külalissessioonide läbiviijaks olid eelkõige PPA-esindajad. Uutes gruppides toimusid esimesed kohtumised kohaliku PPA piirkonnapolitseinikega, nt Rapla noortele viidi PPA esindajate poolt läbi külalissessiooni raames turvalise liiklemise töötuba. Viljandi noori külastas JK Viljandi Tuleviku mängija.
 - 1. hooajal, märtsi 2. ja 3. nädalal liitusid kõigi SPINi gruppidega politsei usaldusisikud (mõlema linnaosa peale kokku 16 inimest). 2., 3., 4. ja 5. ja 6. hooaja alguses ja jooksul toimusid mõningad isikute muudatused, ent Tallinnas tegutsevate gruppide juures jätkab tervikuna 15 politsei usaldusisikut. Kohtla-Järve gruppide juures tegutseb jätkuvalt 3 politsei usaldusisikut. Narva grupi juures tegutseb üks politsei kontaktisik, kes käib lisaks tavapärastele sessioonidele aktiivselt kaasas ka turniiridel.
 - 1. hooajal toimus kaks SPIN-programmi turniiri: esimene 19. märtsil 2015 Kotka hallis ja teine (ühtlasi 1. hooaja lõputurniir) 19. juunil 2015 Eesti Jalgpalli Liidu väliväljakutel A Le Coq Arenal.
 - 2. hooajal toimus samuti kaks SPIN-programmi turniiri: esimene 19. detsembril 2015 Lilleküla sisehallis ning teine (ühtlasi 2. hooaja lõputurniir) 18. juunil 2016 samuti Lilleküla sisehallis.
 - 3. hooajal toimus üks SPIN-programmi talveturniir 17. detsembril 2016 Lilleküla sisehallis. Turniiril osales 129 osalejat. Suveturniir toimus 17. juunil 2017 Lilleküla väliväljakutel. Turniiril osales 148 osalejat. Hooaja lõpetava turniiri avasid Vabariigi President Kersti Kaljulaid ja siseminister Andres Anvelt. Autasustamisel osales Eesti koondise tõusev täht Mattias Käit;
 - 4. hooajal toimus samuti kaks SPIN-programmi turniiri. Talveturniir 16. detsembril 2017 Lilleküla sisehallis, millel osales 162 osalejat, mis on seni toimunud turniiridest suurima osavõtuarvuga. 4. hooaega lõpetav suveturniir toimus 16. juunil 2018 Sportland Arenal ja sellel osales 161 noort.
 - 5. hooaja keskel (16. detsember 2018) toimus Lilleküla sisehallis SPIN-programmi talveturniir, millel osales 208 osalejat kõigist SPIN-programmi gruppidest üle Eesti, mis oli seni toimunud turniiridest suurima osavõtuarvuga. 5. hooaja lõpus

(15. juuni 2019) toimus Tallinnas, Sportland Arena väliväljakul SPIN-programmi suveturniir, millest võttis osa 205 osalejat üle Eesti.

- 6. hooaja keskel (14. detsember 2019) toimus Lilleküla sisehallis SPIN-programmi talveturniir, millel osales 280 osalejat kõigist SPIN-programmi gruppidest üle Eesti, mis on seni toimunud turniiridest taaskord suurima osavõtuarvuga. SPIN-programmi talveturniiri avas Pirkko Valge programmi toetavast Heateo Sihtasutusest. Auhinnad andis noortele üle Eesti jalgpalli elav legend Mart Poom, lisaks tunnustas Narva enim eeskujuks olnud noori Suurbritannia asesaadik Alison Beckett. 6. hooaja teisel poolel (27.02.2020) korraldati Tallinna noortele kaks miniturniiri (9-12-aastaste ja 13-15-aastaste arvestuses). Vastav uudis [siin](#). 07.03.2020 korraldati miniturniir Kohtla-Järve ja Narva noortele, kus löid kaasa ja pakkusid noortele sportlikku tegevust Eestis paikneva NATO UK Battle Group'i sõdurid. Vastav uudis [siin](#). 13. juunil 2020 kavandatud ja kõikide piirkondade SPIN-programmi noortegruppe hõlmav suveturniir otsustati piirangute tõttu korraldada uue hooaja alguses 28. augustil 2020. Selle asemel lõpetasime hooaja seekord mitme kohaliku miniturniiriga. 13.06.2020 toimunud piirkondlikul Harjumaa miniturniiril kohtusid kolmes vanusearvestuses omavahel [Harjumaa tegutsevate noortegruppide noored](#), 18.06.2020 toimus Narva noortegruppide [miniturniir](#) Narva Transi noortega.
- 7. hooaja alguses toimus muidu tavapäraselt juunis toimuv suveturniir, mis jäi sel aastal Covid-19 pandeemia tõttu Vabariigi Valitsuse poolt spordivõistlustele kehtestatud piirangute tõttu ära. Kõiki SPIN-programmi gruppe hõlmav SPIN-programmi suveturniir toimus 28.08.2020 Tallinnas, Sportland Arena kunstmuruväljakul. SPINi suveturniiril osales sel korral üle 300 noore. Neljas arvestuses osales kokku 32 võistkonda, kes pidasid päeva jooksul maha rekordilised 84 kohtumist. Turniiri avas rahvastikuminister Riina Solman, noortele andis auhinnad üle Eesti koondise pikaajaline kaitsetäht Teet Allas. Suveturniiri kokkuvõttev lühivideo leitud [siit](#). TATI raames rahastatud noortegruppide jagus suveturniiril võidurõõmu Mahtra 10-12-aastaste poiste grupile Lasnamäelt ja Ranniku 16-18-aastaste poiste grupile Põhja-Tallinnast. Suveturniiril tehtud fotosid on võimalik vaadata [siit](#) ja kokkuvõtet videoklippi [siit](#). Algselt detsembrisse 2020 planeeritud talveturniir jäi Covid-19 piirangute tõttu ära. 19.06.2021 toimus 7. hooaega lõpetav ja kõiki SPIN-programmi gruppe hõlmav 2021. aasta suveturniir. TATI raames rahastatud noortegruppide jagus suveturniiril võidurõõmu Kuristiku tüdrukute grupile ning Mahtra 10-12-aastaste poiste grupile (mõlemad Tallinnast Lasnamäe linnaosast). Suveturniirist 2021 tehtud fotosid on võimalik vaadata [siit](#).
- 8. hooaja I pooles toimus kaks piirkondlikku talveturniiri – Tallinna ja Harjumaa 13 grupi osalusel PÕHJA turniir ALeCoq sisehallis ja ja Kesk- ja Lõuna-Eesti 6 grupi osalusel LÕUNA turniir Nõo spordihallis. PÕHJA turniirist võttis osa 167 noort ning lisaks kolm külalistiimi - FC Levadia ja Saku Sporting. LÕUNA turniirist võttis osa 68 noort.
- Osalejate noorte osalemisaktiivsuse kaardistamiseks täitsid treenerid ja abitreenerid regulaarselt elektroonset andmekeskonda Sportlyzer, kus planeeriti sessioone, täideti osalustabelit ning kirjeldati sessioonides toimuvat. Osalustabelid edastati koos treenerite kinnitusega igakuiselt Siseministeriumile.
- Meeskonnale ning koostööpartneritele programmi arengute kohta regulaarse ülevaate andmiseks anti 1. hooajal (perioodil jaanuar-juuni 2015) välja 6 kuukirja ja 2. hooajal (perioodil august-juuli 2016) 11 kuukirja, 3. hooajal (perioodil august 2016-juuli 2017) samuti 11 kuukirja. 4. hooajal (perioodil august 2017-juuli 2018) anti välja 7 kuukirja. 5. hooaja esimesel poolel (perioodil august 2018-detsember 2018) anti välja 2 kuukirja. 5. hooaja teisel poolel (perioodil jaanuar-juuli 2019) anti välja kolm kuukirja. 6. hooaja esimesel poolel (perioodil august-detsember 2019) anti välja kolm kuukirja. Hooaja teisel poolel (perioodil jaanuar-juuli 2020) anti välja kaks kuukirja. 7. hooaja esimesel poolel (perioodil august-detsember 2020) anti välja kaks kuukirja. Hooaja teisel poolel kuukirju välja ei antud, vaid keskenduti rohkem kohalike võrgustike suunalisele

sisekommunikatsioonile. 8. hooaja esimesel poolel anti välja kaks kuukirja, milles esimeses tõsteti esile eelmise hooaja suuremad õnnestumised – SPIN suveturniir ja presidendi sotsiaaltöö preemia. Samuti andis programmi asutaja Keit Fomotskin teada oma siirdumisest uutele väljakutsetele, Saku Gümnaasiumi koolijuhhi ametikohale. Teises kuukirjas jagas oma mõtteid uus tegevjuht Priit Jõe eelseisva kahe aasta SPIN-programmi peamistest arendustegevustest. Kuukirjade eesmärk on hoida kõiki programmi panustajaid ja koostööpartnereid ühtses infoväljas ja võimaldada olla regulaarselt SPIN-programmi arengutega kursis. Partnerite erinevate hooegade suuline tagasiside näitab, et sellises formaadis ülevaade on neile väga kasulik ja oodatud. Seda peetakse paljude poolt lausa üheks eeskujuks näitena, kuidas niivõrd suure koostööpartnerite võrgustiku puhul sisekommunikatsiooni teostada.

- Alates 4. hooaja algusest koostatakse ka programmi kuukirja venekeelset versiooni, mis tagab info parema mõistetavuse vene keelt emakeelelana kõnelevatele koostööpartnerite esindajate seas. Lisaks jagatakse senisest enam infot veebilehel ja ka kuukirjas erinevate põnevate tegevuste kohta sessioonides ja gruppides. Jätkuvalt on kommunikatsiooni peamine fookus sisekommunikatsioonil ja peamine eesmärk hoida meie võrgustiku liikmeid regulaarselt informeerituna programmis toimuvatest arengutest ja tegevustest.
- Märtsis 2016, novembris 2016, juunis 2017 ja jaanuaris 2018 saadeti infokiri programmis osalevate noorte vanematele. Alates jaanuarist 2019 saab iga teenusesse tuleva noore lapsevanem koordinaatorilt programmi tutvustava ja vajalikku korralduslikku lisainfot (sessioonide toimumisajad ja -kohad, kontaktinfo jm) koondava kirja. Lisaks hoitakse lapsevanematega senisest veelgi regulaarsemalt kontakti nii osalusjärjepidevuse hoidmise kui lapse arengut toetava infovahetamise eesmärgil.
- 3. hooaja alguseks ehk septembris 2016 valmis lühike videokokkuvõtte 2. hooaja kohta, kus osalejad ja treenerid räägivad ise, mida SPIN-programmis osalemine noortele õpetab ja arendab. Vastav video on leitav [siin](#). Samuti valmis 2. hooaja lõputurniiri (toimus 18.06.2016) kokkuvõttev video, mis on leitav [siit](#). 3. hooaja lõputurniirist (17.06.2017) valmis samuti kokkuvõttev video, mis on leitav [siit](#). Samuti valmis novembris 2017 SPIN-programmi üldtutvustav video, mis on leitav [siit](#). 4. hooaja lõputurniirist (16.06.2018) valminud kokkuvõttev video on leitav [siit](#). 5. hooaja lõputurniirist (15.06.2019) valminud kokkuvõttev video on leitav [siit](#). 7. hooaja alguses (28.08.2020) toimunud suveturniiri kokkuvõttev video on leitav [siit](#).

1.1.5. Keskse juhtrühma kohtumised

- 1. hooajal valmistati ette ja toimus 6 keskse juhtrühma kohtumist (17.12.2014, 26.01.2015, 02.03.2015, 07.04.2015, 26.05.2015 ja 30.06.2015).
- 2. hooajal valmistati ette ja toimus 6 keskse juhtrühma kohtumist (25.08.2015, 13.10.2015, 16.12.2015, 01.03.2016, 05.05.2016, 20.06.2016).
- 3. hooajal valmistati ette ja toimus neli keskse juhtrühma kohtumist (27.10.2016, 10.01.2017, 11.04.2017 ja 13.06.2017);
- 4. hooajal valmistati ette ja toimus neli keskse juhtrühma kohtumist (04.10.2017, 12.12.2017, 14.02.2018 ja 12.06.2018);
- 5. hooaja esimesel poolel valmistati ette ja toimus kaks keskse juhtrühma kohtumist (05.09.2018 ja 11.12.2018. 5. hooaja teisel poolel valmistati ette ja toimus samuti kaks juhtrühma kohtumist (09.04.2019 ja 18.06.2019).
- kohtumiste käigus anti ülevaade programmi elluviimise arengutest, analüüsiti programmi tegevuste käiku ja eesmärkidele vastavust, lahendati olulisemaid elluviimise käigus tekkinud väljakutseid ning langetati programmi arendamiseks või muudatuste elluviimiseks vajalikke strateegilisi otsuseid (sh 2015. aasta viimasel kohtumisel otsus Ida-Virumaale laienemise kohta Kohtla-Järve linna ja 2016. aasta viimasel kohtumisel otsus laienemise kohta Narva linna, 2018. aasta veebruarikuusel kohtumisel otsus laienemise kohta Rakvere ja Tartu linna, 2018. aasta septembrikuusel kohtumisel laienemine Viimsi valda ja Tallinnas, Mustamäe linnaossa). Samuti arutas keskne juhtrühm Põhja-Tallinna tüdrukute grupi sulgemist 3. hooaja lõpul ja jätkamise võimalusi 4. hooaja alguses, mille

tulemusena otsustati selle grupiga 4. hooaja algusest enam mitte jätkata.

- 6. hooaja esimesel poolel valmistati ette ja toimus üks pikema kestusega keskse juhtrühma kohtumine (21.08.2019), mille raames arutati muuhulgas põhjalikumalt SPIN-programmi tulevikuaenguid ning programmi mudeli erinevate elementide toimimist. Samuti toetati sel kohtumisel jätkusuutlikkuse edendamiseks SPIN-programmi sügisperioodi laienemisi Tallinnas Nõmme linnaossa, Keila ja Pärnu linna, Rae ja Tõrva valda muudest rahastustest (peamiselt kohalike omavalitsuste toetusest). Hooaja teisel poolel valmistati ette ja toimus üks juhtrühma kohtumine (01.07.2020), mille käigus anti ülevaade 6. hooaja tulemustest ja arutati, milline võiks olla juhtrühma roll ning koosseis edasiste hooegade jooksul.
- 7. hooaja esimesel poolel valmistati ette ja toimus üks pikema kestusega keskse juhtrühma kohtumine (29.10.2020), mille raames tutvustati SPIN-programmi värskemat mõju raportit (2015-2020) ja programmi andmekorje automatiseerimise protsessi eesmärki ja hetkeseisu. Ühtlasi arutati seoses MTÜ SPIN ja Siseministeeriumi vahel kuni aastani 2023 jätkuva koostöö kontekstis põhjalikumalt SPIN-programmi tulevikuaenguid. Kohtumisel toetati mõtet laiendada võimalusel programmi kõigisse maakondadesse ja konkreetsemalt maakonnakeskuste kohalikesse omavalitsustesse, kus SPIN-programmi veel ei rakendata. Hooaja teisel poolel valmistati ette ja toimus kaks keskse juhtrühma kohtumist (11.03.2021 ja 08.06.2021). Hooaja teise poole kesksetes juhtrühmades keskenduti uute piirkondade laienemise ettevalmistuste ning Covid-19 teise laine raames toimuvate tegevuste läbiviimise teemadele.
- 8. hooaja esimesel poolel valmistati ette ja toimus üks pikema kestusega keskse juhtrühma kohtumine (20.10.2021). Anti ülevaade SPIN-programmi gruppide elujõulisuse toetamisest, SPINi välistele treeneritele mõeldud koolitusprogrammi välja töötamise esialgsetest põhimõtetest ning universaalseks ennetuseks kasutatavate e-õppematerjalide loomisest.

Arendusprojekti raames soovitakse luua SPINi välistele treeneritele eraldi koolitusprogrammi, mille eesmärgiks on edendada noorte eluoskuste arengut spordis ja muus huvihariduses. Detailne koolitusprogrammi sisu luuakse perioodil jaan-juuli 2022 ning elluviimine kavandatakse 2022/2023 õppeaastal. Koolitusprogrammi kaasatakse 16 meeskonnaspordi- ja individuaalalade treenerit.

Samuti jagati kogemust, kuidas toimuvad programmi ettevalmistavad tegevused uute piirkondade avamisel. Lisaks neljale 2021 aastal avatud piirkonnale toimusid grupi avamise ettevalmistused ka Valgas. Valga piirkonna puhul kvalifikatsiooniga jalgpallitreeneri leidmine osutus küllaltki keeruliseks. Priit Jõe ja Snezana Stoljarova on vestelnud Valgas tegutsevate jalgpallitreeneritega, kuid tegevjuhi ja elusokustesuuna juhi hinnangul ei kanna antud treenerid SPINi väärtuseid. Priit Jõe on ühendust võtnud Otepää jalgpalliklubi esindajatega, SPIN Tõrva grupi jalgpallitreeneriga, Tsirguliina Kooli kehalise kasvatusse õpetajaga, Karula-Lüllemäe Spordi- ja Tervisekeskuse juhatajaga ning FC Valga Warrior mängijatega, kuid kahjuks ülalnimetatud kontaktide kaudu jalgpallitreenerit ei leitud. Jalgpallitreeneri kuulutust on levitatud kohalikus kogukonnas Valga juhtrühma kuuluvate liikmete poolt. Keskse juhtrühma otsusena on antud SPINi meeskonnale voli otsida Valgas treenerit teiste meeskonnaspordialade seast.

1.1.6. Kohalike juhtrühmade kohtumised

- 1. hooajal valmistati ette ja toimus 8 Põhja-Tallinna juhtrühma kohtumist (12.12.2014, 13.01.2015, 26.01.2015, 17.02.2015, 10.03.2015, 14.04.2015, 13.05.2015 ja 09.06.2015); 2. hooajal valmistati ette ja toimus 6 kohtumist (11.08.2015, 22.09.2015, 17.11.2015, 19.01.2016, 05.04.2016 ja 19.05.2016); 3. hooajal valmistati ette ja toimus neli kohtumist (30.08.2016 ja 25.10.2016 06.03.2017 ja 06.06.2017); 4. hooaja valmistati ette ja toimus neli kohtumist (10.10.2017, 16.01.2018, 10.04.2018 ja 05.06.2018). 5. hooaja esimesel poolel valmistati ette ja toimus kaks kohtumist (28.08.2018 ja 16.10.2018). Hooaja teisel poolel toimus samuti kaks kohtumist (15.01.2019 ja 16.04.2019). 6. hooaja esimesel poolel valmistati ette ja toimus üks kohtumine (12.11.2019). Hooaja teisel poolel toimus kaks juhtrühma kohtumist (10.03.2020 ja 26.05.2020). 7. hooaja esimesel poolel toimus üks Põhja-Tallinnas juhtrühma kohtumine

(13.10.2020). 7. hooaja teisel poolel toimus kaks Põhja-Tallinna juhtrühma kohtumist (09.02.2021 ja 25.05.2021). 8. hooaja esimesel poolel toimus üks Põhja-Tallinnas juhtrühma kohtumine (4.11.2021).

- 1. hooajal valmistati ette ja toimus 8 Lasnamäe juhtrühma kohtumist (16.12.2014, 13.01.2015, 27.01.2015, 10.02.2015, 10.03.2015, 28.04.2015, 13.05.2015 ja 09.06.2015); 2. hooaja esimesel poolel valmistati ette ja toimus 6 kohtumist (11.08.2015, 24.09.2015, 26.11.2015, 21.01.2016, 07.04.2016 ja 26.05.2016); 3. hooajal valmistati ette ja toimus neli kohtumist (30.08.2016 ja 25.10.2016 06.03.2017 ja 06.06.2017); 4. hooajal valmistati ette ja toimus neli kohtumist (03.10.2017, 16.01.2018, 10.04.2018 ja 05.06.2018). 5. hooaja esimesel poolel valmistati ette ja toimus kaks kohtumist (28.08.2018 ja 15.10.2018). Hooaja teisel poolel toimus kolm kohtumist (14.01.2019, 15.04.2019 ja 11.06.2019). 6. hooaja esimesel poolel valmistati ette ja toimus üks kohtumine (19.11.2019). 6. hooaja teisel poolel toimus kaks juhtrühma kohtumist (03.03.2020 ja 11.06.2020). 7. hooaja esimesel poolel toimus üks Lasnamäe juhtrühma kohtumine (27.10.2020). 7. hooaja teisel poolel toimus üks Lasnamäe juhtrühma kohtumine (02.03.2021). 8. hooaja esimesel poolel toimus üks Lasnamäe juhtrühma kohtumine (29.10).
- Seoses laienemisega Kohtla-Järvele toimus 2. hooaja teisel poolel kolm sealse kohaliku juhtrühma kohtumist (09.03.2016, 16.05.2016 ja 13.06.2016). 3. hooajal valmistati ette ja toimus kaks Kohtla-Järve juhtrühma kohtumist (26.09.2016 ja 15.06.2017); 4. hooajal valmistati ette ja toimus kolm kohtumist (29.08.2017, 18.12.2017 ja 07.06.2018). 5. hooaja esimesel poolel valmistati ette ja toimus kaks kohtumist (30.08.2018 ja 18.10.2018). Hooaja teisel poolel valmistati ette ja toimus kolm kohtumist (17.01.2019, 18.04.2019 ja 05.06.2019). 6. hooaja esimesel poolel valmistati ette ja toimus üks kohtumine (25.11.2019). 6. hooaja teisel poolel valmistati ette ja toimus üks juhtrühma kohtumine (08.06.2020). 7. hooaja esimesel poolel Covid-19 piirangute ja kõrge haigestumise tõttu Kohtla-Järvel eraldi juhtrühma kohtumisi ei toimunud. Küll aga suhtles programmi Ida-Virumaa koordinaator võrgustiku liikmetega aktiivselt osalejate värbamise, toimumiskohtade ja piirangutega seotud teemadel. Ka 7. hooaja teisel poolel jätkus Covid-19 pandeemiaga tingitud piirangute tõttu suhtlus Kohtla-Järve juhtrühma liikmetega e-kanalite kaudu. 8. hooaja esimesel poolel jätkus Covid-19 pandeemiaga tingitud piirangute tõttu suhtlus Kohtla-Järve juhtrühma liikmetega e-kanalite kaudu.
- 6. hooajal valmistati ette ja toimus kaks Narva juhtrühma kohtumist (25.11.2019 ja 08.06.2020). 7. hooaja esimesel poolel valmistati ette ja toimus üks Narva juhtrühma kohtumine (28.09.2020). 7. hooaja teisel poolel jätkus Covid-19 pandeemiaga tingitud piirangute tõttu suhtlus Narva juhtrühma liikmetega e-kanalite kaudu. 8. hooaja esimesel poolel toimus üks Narva juhtrühma kohtumine (13.09.2021).
- 8. hooajal valmistati ette ja toimus üks juhtrühma kohtumine Paides (10.11.2021), üks juhtrühma kohtumine Viljandis (11.11.2021) ja üks juhtrühma kohtumine Raplas (7.12.2021).
- Kohalike juhtrühmade kohtumiste käigus anti ülevaade programmi elluviimise arengutest ning otsiti ühiselt lahendusi gruppides tekkinud väljakutsetele. Peamiselt olid väljakutsed, mis vajasid ühiselt lahenduste leidmist, seotud gruppide toimumiskohtade leidmise ja osalejate osalusaktiivsuse ning täiendavate osalejate värbamisega seonduvate küsimustega (värbamise teostamiseks olulised koolid, piirkonnad; teised organisatsioonid, kellega suhelda ja kes saavad sihtrühma noorte programmi motiveerimisel olvalt poolt toetada jms).

1.1.7. Kohtumised kaasatud klubide esindajatega

- 1. hooajal (perioodil veebruar-mai 2015) viidi mõlemas linnaosas tegutsevate treenerite ja abitreenerite osalusel kaasatud klubide (FC Flora ja FC Levadia) juures läbi peamiselt programmi elluviimise korralduslike küsimuste läbiarutamiseks ja info andmiseks vajalikke igakuiseid kohtumisi.
- 2. hooajast ei ole vajadust korraldada neid kohtumisi, kuna klubide esindajad on

kaasatud ja osalevad ka kohalike juhtrühmade kohtumistel.

• **1.1.8. Supervisioonide läbiviimine**

- 1. hooajal viidi treeneritele ja abitreeneritele koostöös Avatud Meele Instituudi superviisoritega läbi kaks supervisiooni (18.02.2015 ja 15.04.2015). Lisaks toimus 27.05.2015 SPINi mudelile aluseks oleva programmi Kickz juures töötava pikaajalise kogemusega konsultandi Anthony Schiavo poolt läbiviidud täiendkoolitus.
- 2. hooajal toimus neli supervisiooni (30.09.2015, 02.12.2015, 17.02.2016 ja 13.04.2016), millest kolm viidi läbi Avatud Meele Instituudi superviisorite ja üks eluks vajalike sotsiaalsete oskuste sessioonide autori Snezana Stoljarova poolt.
- 3. hooaja esimesel poolel toimus Tallinna meeskonnale kaks supervisiooni (12.10.2016 ja 30.11.2016), millest ühe viisid läbi Avatud Meele Instituudi superviisorid ja ühe eluks vajalike sotsiaalsete oskuste sessioonide autor Snezana Stoljarova; Kohtla-Järve meeskonnale toimus samuti kaks supervisiooni (06.10.2016 ja 08.12.2016), millest ühe viis läbi Avatud Meele Instituudi superviisor ja ühe eluks vajalike sotsiaalsete oskuste sessioonide autor Snezana Stoljarova. 3. hooaja teisel poolel toimus Tallinna meeskonnale kaks supervisiooni (15.02.2017 ja 19.04.2017); Kohtla-Järve meeskonnale toimus samuti kaks supervisiooni (16.02.2017 ja 13.04.2017).
- 4. hooaja esimesel poolel toimus treenerite toetamiseks Tallinna meeskonnale kaks supervisiooni (01.11.2017 ja 06.12.2017), millest ühe viisid läbi Avatud Meele Instituudi superviisorid ja ühe Vaikuseminutite koolitaja. 4. hooaja teisel poolel toimus Tallinna meeskonnale kaks supervisiooni (04.02.2018 ja 11.04.2018), millest esimese viis läbi Vaikuseminutite koolitaja ning teise Avatud Meele Instituudi superviisor Markus Tani ja programmi eluuskuste suuna juht Snezana Stoljarova. Kohtla-Järve meeskonnale toimus hooaja esimesel poolel samuti kaks supervisiooni (12.10.2017 ja 30.11.2017), millest ühe viis läbi Avatud Meele Instituudi superviisor ja teise eluks vajalike sotsiaalsete oskuste sessioonide autor Snezana Stoljarova. Hooaja teisel poolel toimus Kohtla-Järve treeneritele kaks supervisiooni (15.02.2018 ja 26.04.2018). Läbiviijateks vastavalt eluuskuste suuna juht Snezana Stoljarova ja Avatud Meele Instituudi superviisor Moonika Laht. Tallinnas 2017. aasta lõpus alustatud ja 2018. aasta alguses jätkatud koostöö Vaikuseminutitega aitas viia meelerahu harjutused praktikas regulaarselt kasutusse Tallinna gruppide noorte seas.
- 5. hooaja esimesel poolel toimus treenerite toetamiseks Tallinna meeskonnale üks supervisiooni (07.11.2018), millest viisid läbi Avatud Meele Instituudi superviisorid Koidu Tani-Jürisoo ja Markus Tani. Kohtla-Järve meeskonnale toimus 5. hooaja esimesel poolel samuti üks supervisioon (19.10.2018), mille viis läbi Avatud Meele Instituudi superviisor Moonika Laht. Hooaja teisel poolel toimus Tallinna meeskonnale üks supervisioon (03.04.2019) ja selle viisid sarnaselt hooaja esimese poole supervisioonile läbi Avatud Meele Instituudi superviisorid Koidu Tani-Jürisoo ja Markus Tani. Kohtla-Järve ja Narva meeskonnale toimus 5. hooaja teisel poolel samuti üks supervisioon (27.05.2019), mille viis läbi Avatud Meele Instituudi superviisor Moonika Laht.
- 6. hooaja esimesel poolel toimus treenerite toetamiseks Tallinna meeskonnale üks koolitussupervisioon (04.12.2019) ja Kohtla-Järve ning Narva treeneritele samuti üks supervisioon (18.11.2019). Mõlemad supervisioonid viis läbi Avatud Meele Instituudi superviisor Moonika Laht. 6. hooaja teisel poolel toimus Tallinna treeneritele üks koolitussupervisioon (11.03.2020), mille viis läbi Avatud Meele Instituudi superviisor Koidu Tani-Jürisoo. Lisaks toimusid eriolukorra ajal aprillis ja mais Zoom videokeskonnas e-supervisioonid, mille viisid läbi programmi eluuskuste meeskonna liikmed Snezana Stoljarova ja Ellen Simmul. Ka Kohtla-Järve ja Narva treeneritele toimusid vahemikus märts-mai nende poolt läbi viidud e-supervisioonid.
- 7. hooaja esimesel poolel toimus Tallinna treeneritele üks koolitussupervisioon (04.11.2020), mille viis läbi SA Kiusamisvaba Kool koolitaja Ly Kasvandik.

Kohtla-Järve ja Narva treeneritele toimus kaks koolitussupervisiooni. 15.10.2020 toimunud koolitussupervisiooni viis läbi Avatud Meele Instituudi superviisor Moonika Laht, 04.11.2020 toimunud koolitussupervisiooni SA Kiusamisvaba Kool koolitaja Kati Toobal. Lisaks toimusid nii Tallinna kui Ida-Virumaa treeneritele detsembris 2020 Zoom videokeskkonnas e-supervisioonid, mille viisid läbi programmi eluuskuste meeskonna liikmed Snežana Stoljarova ja Ellen Simmul. 7. hooaja teisel poolel toimus 01.03.2021 Ida-Virumaa treeneritele üks e-supervisioon Zoom videokeskkonnas, mille viis läbi Avatud Meele Instituudi superviisor Moonika Laht. Samuti e-supervisioon 16.04.2021, mille viisid läbi programmi eluuskuste suuna juht Snežana Stoljarova ja eluuskuste tiimi mentor Ellen Simmul. Tallinna treeneritele toimus 21.05.2021 mängude loomise ja läbiviimise teemaline koolitus, mille viis läbi Eli Sukles. Lisaks toimus 11.05.2021 sügisel avatavate uute piirkondade treeneritele (Rapla, Paide ja abitreener tüdrukute grupi juurest Tallinnas) baaskoolitus teemal „Grupiprotsesside juhtimine“, mille viis läbi Markus Tani Avatud Meele Instituudist.

- 8. hooaja (2021/2022) eel toimusid treeneritele eluuskuste sessioonide täiendõppepäevad. Tallinna treeneritele toimus täiendõppepäev 11.08 ja Ida-Virumaa treeneritele 13.08.2021. Uute gruppide treeneritele (Paide, Rapla ja Viljandi) toimus baaskoolitus 17. augustil 2021. Tallinna gruppidele toimus 22.10.2021 VERGE koolitus „Suhtlemine konflikti olukorras ja verbaalne piiride seadmine“. Narva ja Kohtla-Järve treeneritele toimus 9. novembril täiendkoolitus VitaTiimi poolt ning teemaks „Aktiivõppemeetodid mitteformaalses hariduses“.
- Treenerite toetamine on jätkuvalt väga oluline prioriteet treeneri heaolu ja tegevuste elluviimise kvaliteedi tagamiseks. Kvaliteedi järjepidevaks tagamiseks jätkame igal hooajal supervisioonide ja uute EO materjalide ühiskoolituste läbiviimisega treeneritele ja abitreeneritele.
- Supervisioonid ja täiendkoolitused on programmi treenerite ja abitreenerite arendamiseks ja motiveerimiseks, et süvendada baaskoolitustel õpitud oskusi, töötada ühiselt läbi sessioonide (sh eluuskuste sessioonide) elluviimisel kogetud keerulisi juhtumeid, teha rollitreeninguid, jagada gruppidega töötamisel tekkinud positiivseid kogemusi jms. See osa programmist on treenerite endi sõnul üks olulisemaid elemente, mis tagab treenerite vaimse valmisoleku tulla toime tekkinud väljakutsetega ja hoiab üleval motivatsiooni pühenduda programmi eesmärkide elluviimisele. Lisaks võimaldavad need tegevused jagada kogemusi ning tekitada positiivset meeskonnatunet kõigi meeskonnaliikmete vahel.

1.1.9. Eluks vajalike sotsiaalsete oskuste sessiooni sisu arendamine

- Koostöös programmi eluuskuste sessiooni autori ja konsultandi Snežana Stoljarovaga organisatsioonist ESTipp koguti 1. hooaja jooksul nii sessioonide külastuste, abitreeneritega toimunud individuaalsete vestluste kui tiimikohtumiste raames tagasisidet sessioonide läbiviimise kohta. Vastavalt saadud tagasisidele muudeti sessiooni läbiviimise formaati algselt 90 minutit kestnud klassiruumi-formaadilt 60:30 mudelile (60 minutit klassiruumis + 30 minutit võimalusel räägituga seostatud jalgpallitreningu). Samuti otsustati läbiviidud teemade kinnistamise eesmärgil 1. hooaja teisel poolel korrata mõningaid neis sessioonides juba käsitletud teemasid. 1. hooaja lõpus koguti abitreeneritelt ja treeneritelt individuaalsete vestluste käigus tagasisidet antud sessiooni arenguvajaduste kohta. Abitreenerid rõhutasid vajadust suurema individuaalse sisulise toetuse järele sessioonides esilekerkivate grupi ja materjali edasiandmisega seotud väljakutsetega toimetulemiseks. Seetõttu rakendasime 1. hooaja teisel poolel ja 2. hooajal sessioonide vaatlendamist, tagasiside ning sisulise toetuse andmist eluuskuste sessioonide sisumaterjali loojate poolt. Tugi sisaldas 2. hooajast ka sessioonide regulaarsemat külastust, nähtu peegeldamist ning individuaalset konsultatsiooni treeneritele ja abitreeneritele.
- 2. hooaja eel seadsime endile kaks selle sessiooniga seotud eesmärki:
 - 1) tagada treeneritele ja abitreeneritele stabiilsem tugi ja tagasiside sessioonide läbiviimise kohta;

2) siduda jalgpallitrennides tehtav ja eluuskuste sessioonides õpetatav omavahel ühtseks ja teineteist toetavaks tervikuks.

- 2. hooaja alguses (16.08.2015) ja keskel (29.12.2015) toimusid treeneritele ja abitreeneritele hooaja vabaaja tegevuste kohustuslike eluuskuste sessioonide materjalide täiendõppe päevad. Ühtlasi anti suuniseid hooajaks ja võeti kokku seniläbitu parimad praktikad ja suurimad väljakutsed.
- 3. hooaja alguses (04.08.2016) ja hooaja keskel (27.12.2016) toimusid treeneritele ja abitreeneritele hooaja vabaaja tegevuste kohustuslike eluuskuste sessioonide materjalide täiendõppe päevad. Ühtlasi anti suuniseid hooajaks ja võeti kokku seniläbitu parimad praktikad ja suurimad väljakutsed.
- Kohtla-Järve meeskonnale toimus 3. hooaja alguses (22.-23.08.2016) programmi baasõpe ja eluuskuste sessioonide materjalide täiendõpe. Hooaja keskel (21.12.2016) toimus sarnaselt Tallinna meeskonnale hooaja teise poole eluuskuste materjalide täiendõpe.
- 4. hooaja alguses (Tallinnas 10.08.2017 ja Kohtla-Järvel 07.08.2017) ja hooaja keskel (28.12.2017 nii Tallinnas kui Kohtla-Järvel) toimusid treeneritele ja abitreeneritele hooaja vabaaja tegevuste kohustuslike eluuskuste sessioonide materjalide täiendõppe päevad. Ühtlasi anti suuniseid hooaja teiseks pooleks ja võeti kokku seni läbitu parimad praktikad ja suurimad väljakutsed. 4. hooaja õnnestumised ja arenguväljakutsed uueks hooajaks võeti kokku hooaja lõpukohtumisel 21.06.2018.
- 5. hooaja alguses (Tallinnas 09.08.2018 ja Kohtla-Järvel 07.08.2018) ning hooaja keskel (12.12.2018 Tallinnas ja 13.12.2018 Kohtla-Järvel) toimusid treeneritele ja abitreeneritele hooaja vabaaja tegevuste kohustuslike eluuskuste sessioonide materjalide täiendõppe päevad. Ühtlasi anti suuniseid hooaja teiseks pooleks ja võeti kokku seni läbitu parimad praktikad ja suurimad väljakutsed. Hooaja viimase kolmandiku vabaaja tegevuste kohustuslike sessioonide materjalide täiendõppepäev Tallinna tiimile toimus 13.02.2019 ja Ida-Virumaa tiimile (Kohtla-Järve ja Narva) 14.02.2019.
- 6. hooaja alguses (Tallinnas 12.08.2019 ja Kohtla-Järve ning Narva tiimile 05.08.2019) toimusid treeneritele ja abitreeneritele hooaja vabaaja tegevuste kohustuslike eluuskuste sessioonide materjalide täiendõppe päevad. Ühtlasi anti suuniseid hooaja esimeseks pooleks. Hooaja teise poole vabaaja tegevuste materjalide täiendõppepäev toimus Tallinna tiimile 07.01.2020, Kohtla-Järve ja Narva treeneritele 14.01.2020. Alates 13.03 kuni 18.05 (mõned grupid said alustada juba 11.05) olid SPINi tavategevused Covid-19 pandeemiast tingitud eriolukorra tõttu pausil. Tavatreeningute asemel viisid treenerid läbi distantstegevusi. Nende hulgas olid ka EO suunaga tegevused. Näiteks lepiti noortega netis suhtlemise põhimõtteid ja toetati positiivset suhtlust ka sotsiaalmeedia vahendusel. Iganädalased 'challengid' olid seotud loovuse, üksteise tundmaõppimise, lahkuse ja positiivsuse, tervisliku eluviisi ja kriitilise mõtlemise teemadega. Treenereid toetati EO tiimi poolt erinevate distantstegevuste ideedega ning juba nimetatud Zoom videokeskonnas läbiviidud e- supervisioonidega.
- 7. hooaja esimese poole vabaaja tegevuste materjalide täiendõppepäev toimus Tallinna tiimile 14.08.2020, Kohtla-Järve ja Narva treeneritele 10.08.2020. Treenereid toetati EO tiimi poolt vastavalt jooksvalt vastavalt vajadusele erinevate distantstegevuste ideedega ning ka grupiprotsesside juhtimise ja eluuskuste sessioonide läbiviimisega seotud teemadel. Sarnaselt esimesele Covid-19 eriolukorrale panustas EO tiim ka 7. hooaja jooksul palju distants- ja hübriidtegevuste elluviimise konsulteerimisse ja treenerite toetamisse.
- Võrreldes 1. hooajaga muutus 2. hooajal noorte osalus eluuskuste sessioonides jalgpallisessioonidega võrdsemaks, mõnes grupis seda lausa ületades. Teisisõnu öeldes võrdsustas osalemine programmi eluuskuste ja jalgpalli sessioonides. Abitreenerid ise tõdesid, et võrreldes esimese hooajaga on noored eluuskuste sessioonid paremini omaks võtnud ning teadvustavad platsiväliste tegevuste väärtust ning positiivset mõju ka spordiväljakul toimuvale. Noored on paremini harjunud ka sellega, et neilt oodatakse aktiivset osalust sessioonides ning arvamuse avaldamist programmi sisu kohta. Seetõttu on hea meel tõdeda, et mitmed sessioonid on olnud väga aktiivsed ja noored on hea meelega arutlenud erinevate teemade üle (nt suhete/sõpruse teema; stereotüüpide teema, koostöö ja emotsioonide sessioonid, konfliktide ennetamine ja lahendamine jpt).

- Abitreenerid nägid 2. hooajal arengut ka selles, et kontakt noortega on läinud paremaks ja nad teavad, kuidas noortele erinevate teemadega paremini läheneda – mis konkreetse grupi noortele sobib, mis mitte. Näiteks, mõnele grupile sobib rohkem videomaterjal, mõnele sobib eluuskuste teema jaotamine väiksemateks osadeks ja vaheldumisi kombineerimine jalgpalliga, mõni abitreener teeb eluuskuste sessioone eraldi vene ja eesti keelsete noortega jne. Grupi parem tundmine ja kogemused tõstavad kokkuvõttes eluuskuste sessioonide läbiviimise kvaliteeti ja noorte huvi aktiivselt kaasa töötada.
- Ehkki programmi eluuskuste sessioonide ettevalmistamise ja elluviimise läbiviijad on abitreenerid, olid ka treenerid 2. hooajal palju rohkem eluuskuste sessioonidesse kaasatud: arutlesid koos noortega, esitasid häid küsimusi, tegid kokkuvõtteid ja seostasid käsitletavaid teemasid jalgpalliga. Püüame edaspidi veel rohkem tihendada treenerite ja abitreenerite koostööd, et kõik saaks aru, miks on oluline enne sessiooni omavahelised tegevused põhjalikult läbi mõelda ja kuidas kinnistada eluuskuste sessioonides antavaid sõnumeid järgnevatel sessioonides. Eesmärk on luua võimalikult palju praktilisi seoseid eluuskuste sessioonide tegevuste ja jalgpalli ning eluliste situatsioonide vahel, et noored saaks aru, miks nende teemadega eluuskuste sessioonides tegeleme ja oskaks seeläbi tõhusamalt tegutseda nii jalgpallisessioonides kui igapäevases elus. See töö kannab üha rohkem vilja. Tagasiside põhjal hakkab programm noortele üha rohkem omaks ja sellest saadav kasu teadvustatuks saama.
- Kokkuvõtteks oli võrreldes 1. hooajaga tänu täiendavatele tegevustele 2. hooajal läbiviidud eluuskuste sessioonides näha üha rohkem sidusust jalgpallisessioonides toimuvaga ja sisulist arengut sessioonide kvaliteedis. Aina parem oli ka koostöö abitreenerite ja treenerite vahel. Kuigi abitreener juhib kogu eluuskuste sessiooni protsessi, on treener noorte eeskujuna väga suureks ja vajalikuks abiks distsipliini hoidmisel, tõlkimisel, ülesannetes osalemisel ja praktiliste näidete abil seoste loomisel jalgpalliga.
- Programmi 3. hooajal asuti Tallinna gruppides eluuskuste sessioonide teemade valiku tegemisel lähtuma veelgi rohkem iga grupi konkreetsetest arenguvajadustest. See tähendab, et kuigi osa eluuskuste töötubade kohustuslikest teemadest ja sisust on kõigile gruppidele sama, planeerime teise osa vastavalt iga grupi vajadustele, huvidele ja võimalustele. Näiteks vajab mõni grupp rohkete uute osalejate tõttu rohkem rõhku meeskonnatööle, temperamentsem grupp omakorda intensiivsemat tähelepanu konfliktide lahendamise oskuste arendamisel, mõni grupp on aga valmis katsetama õpitu elluviimist ka väljaspool programmi sessioone (nt vabatahtlikutena panustamisel või mentoritena nooremate gruppide osalejate juures). Uue süsteemi järgi on igas kuus üks eluuskuste nn individuaalne sessioon, mis lähtub abitreeneri sisendist, milliste teemadega peaks lisaks eluuskuste üldisele sisumaterjalile veel antud grupis tegelema. Teemade sobitamist üldisesse hooaja kavva juhivad eluuskuste suuna juht, kes aitab vajadusel abitreenerit kokkulepitud sessioonide ettevalmistamisel toetada täiendavate sisumaterjalidega. Abitreenerite ja treenerite senise tagasiside põhjal on sisse viidud muudatused olnud positiivse mõjuga. See on võimaldanud neil paremini arvestada enda grupi arenguvajadustega ning toetada sisuliste arenguvajadustega töötamist. Sama praktikaga jätkati ka programmi 4. ja 5. hooajal. Seda nii Tallinna kui Kohtla-Järve gruppides.
- Arengud, mida täheldasime 2. ja 3. hooajal, jätkusid ka 4., 5. hooajal ja 6. hooaja esimesel poolel. Treenerite osavõtt eluuskuste sessioonides muutus aina paremaks. Ka kogu tiimi enesetõhusus eluuskuste sessioonide elluviimisel ja jalgpalliga sidumisel on kasvanud (on veel rohkem kogemust, järjepidevad koolitused ja supervisioonid toimivad). Treenerite paaride koostöö toimib hästi. 3. hooajaks on treenerid jõudnud rohkem selgusele selles, mis nende gruppide puhul eluuskuste sessioonide läbiviimises toimib ja mis mitte (nii sisuliselt kui metoodiliselt). Näiteks, mitmed grupid leidsid, et eluuskuste sessioonide jaotamine väikseteks osadeks ja nende osade tegemine jalgpalliga vaheldumisi toimib efektiivsemalt. Lasnamäe 10-13 poiste grupis toimus aga väga hästi ka konkreetsetel päeval sessiooni läbiviimine, sama ka Kuristiku 10-14 tüdrukute grupis.
- 3. ja 4. hooajal ei ole olnud märkimisväärset erinevust jalgpalli ja eluuskuste sessioonides osalemisel. Üheks põhjuseks võib olla see, et sessioone viiakse läbi erinevatel päevadel ja/või võetakse läbi väiksemate osadena jalgpalliga vaheldumisi. Samas on ka noorte avatus sessioonides osalemiseks suurem ja saadakse aru nende tähtsusest. Võrreldes eelmiste hooaegade, ei tulnud treeneritelt 3. hooajal kordagi vastukaja, et noored pole

nõus eluuskuste sessioonideks ettevalmistatud tegevustes osalema.

- Senise kogemuse ja treenerite tagasiside põhjal võib öelda, noorte puhul on toimunud märgatav areng meeskonnatöö tegemise osas. Nad on palju teadlikumad enda emotsioonidest ja ka nende kontrollimisest erinevate konfliktsete olukordade ajal, suhtlevad rohkem ja on avatumad nii üksteise kui treenerite tagasisidele. Eesti ja vene keelt emakeelt kõnelevate segagruppide puhul on positiivseks arenguks ka see, et toimub rohkem lõimumist ja rahvuste vahelisi konfliktsituatsioone on vähe.
- Kolmandal, neljandal, viiendal, kuendal ja 7. hooaja esimesel poolel toimus paremini ka külalissessioonide osa. Esiteks on meie koostöö peamiste koostööpartneritega nagu Politsei- ja Piirivalveamet, Eesti Jalgpalli Liit, jalgpalliklubid ja mobiilsed noorsootöötajad positiivselt järjepidev ja täidab noorte arengule suunatud eluuskuste sessioonide elluviimise ootusi. Teiseks oleme üldiselt kaasanud rohkem huvitavaid külalisi, kes teevad meie sessioone variatiivsemaks (nt 5. hooaja esimesel poolel Tallinna Ülikooli noorsootöö tudengid, alates 4. hooajast Tallinna Spordi- ja Noorsootöö Ameti mobiilsed noorsootöötajad). Uute inimeste kaasatus tundub meeldivat ja sobivat ka meie noortele. Eraldi võib 3. hooaja eluuskuste külalissessioonide läbiviijatena tuua välja trikijalgpalluri, jalgpalli kohtuniku, jalgpalli mängijate ja välismaalaste kaasatuse.
- 4. hooaja esimesest poolest jätkasime juba sisukalt toimiva mudeliga nii eluuskuste kohustuslike kui individuaalsete sessioonide läbiviimisel ja koostööd erinevate koostööpartneritega. Selleks, et veelgi efektiivsemalt kinnistada eluuskuste sessioonides käsitletavaid teemasid, otsustasime sessioonide autori Snezana Stoljarova eestvedamisel ja abitreenerite tagasisidele tuginedes liikuda järjest enam teemanädalate süsteemi poole. Mitme juba rohkem kui üks hooaeg koos käinud noorte gruppide seas võis märgata positiivset harjumust eluuskuste sessioonides osalemisel. Jätkuvalt on selle üks peamine eadvõti selles, et eluuskuste osad on läbivalt põimitud jalgpalli sessioonidesse ja seetõttu ei ole need tajutavad kui eraldiseisvad osad.
- 6. hooaja keskel (2019. aasta detsember) toimus oodatud, vajalik ja oluline muudatus. Nimelt täiendati Heateo Mõjufondi abil EO tiimi mentoriga, kelleks on Ellen Simmul. EO suuna inimressursi võimekuse kasvatamine oli vajalik arvestades programmi laienemist ning uute gruppide lisandumist kuna ühest inimesest ei piisanud enam kõikide gruppide järjepidevaks ja kvaliteetseks toetamiseks. Uues koosseisus EO tiim (Snezana Stoljarova ja Ellen Simmul) tegid koheselt muudatusi ka eluuskuste sessioonide väljaõppe struktuuri, mida rakendati hooaja teisel poolel. Spetsiifiliselt, olemasolevad EO teemad jaotati gruppide tasemetel vahel: I tase – baasoskused (nt meeskonnatöö; emotsioonide juhtimine, koostöö jms); II tase – edasiarenenud oskused (nt liidriks olemise oskus; enesekehtestamine jms); III tase – ekspert taseme oskused (nt kriitiline mõtlemine; identiteet ja väärtused jms). Tasemed said jaotatud arvestades oskuste omandamise järjestuse loogikaga ja töötubade/teemade sisu keerukusega. Üldine loogika seisneb siis selles, et iga hooaja alguses otsustab treenerite paar koostöös EO tiimiga, millisel tasemel nende grupp on ning seejärel planeeritakse koos vastavalt grupi tasemel terve hooaja EO teemad. 7. hooaja teisel poolel täiendati EO tiimi Lõuna-Eesti mentori ning Ida-Eesti mentoriga. Programmi 8. hooajaks liitub EO tiimiga ka Kesk- ja Lääne-Eesti mentor. 8. hooaja alguses alustas Kesk- ja Lääne-Eesti mentorina Gähklin Leppänen.

1. hooaja lõpuosas analüüsiti hooaja tulemusi ning noorte tagasisidet, toimus meeskonna ühine kokkuvõttev kohtumine. Samuti viidi treenerite ja abitreeneritega läbi individuaalsed kohtumised, et anda tagasisidet sessioonide läbiviimise ja sessioonide külastuste ning noorte tagasiside alusel kaardistatud arenguvajaduste kohta. Toimumiskohtadega tehti hooaja lõpus uuendatud kokkulepped programmi jätkamiseks 2. hooajal.

2. hooaja lõpuosas analüüsiti hooaja tulemusi ning noorte tagasisidet. Toimusid tagasiside kohtumised iga grupi treenerite paariga, et anda tagasisidet nii jalgpalli- kui eluuskuste sessioonide läbiviimise ja sessioonide külastuste raames ning noorte tagasiside alusel kaardistatud arenguvajaduste kohta. Ühtlasi toimus meeskonna ühine hooaega kokkuvõttev kohtumine. Toimumiskohtadega tehti hooaja lõpus uuendatud kokkulepped (erinevate gruppide sessioonide elluviimise ajad ja kohad) programmi jätkamiseks 3. hooajal. Kehtivate kokkulepete ülevaatamise tingib enamasti teiste saalirentnike kasutusaegade muutmise soov või meie endi treenerite soov

muuda aega lähtuvalt põhitöökohal (jalgpalliklubid) toimunud treeningute elluviimise graafiku muudatustest.

3. hooaja lõpuosas analüüsi hooaja tulemusi ning noorte tagasisidet. Toimusid tagasiside kohtumised iga grupi treenerite paariga, et anda tagasisidet nii jalgpalli- kui eluuskuste sessioonide läbiviimise ja sessioonide külastuste raames ning noorte tagasiside alusel kaardistatud arenguvajaduste kohta. Ühtlasi toimus meeskonna ühine hooaega kokkuvõttev kohtumine (27.06.2017). Toimumiskohtadega tehti hooaja lõpus uuendatud kokkulepped programmi jätkamiseks 4. hooajal. Läbi erinevate hooaegade on sessioonide läbiviimiseks sobivate aegade ja toimumiskohtade leidmine olnud sügis-talvisel ajal turul valitseva tiheda konkurentsi ja pakutavate vähete võimaluste tõttu üsna suur väljakutse. Lahenduste leidmisel on olnud toeks SPINi kui usaldusväärse koostööpartneri kuvand ja kinnitust leidev mõju noorte arengule, mis on eelkõige oluline koolidele, kus SPIN-programmi tegevused toimuvad.

Koostöös Heateo SA-ga valmistati 1. hooaja lõpufaasis ette SPIN-programmi juurde täiendavate erasektori partnerite kaasamisega alustamiseks vajalikud materjalid ning kaardistati koos erasektori vabatahtlikuga ettevõtted, kelle suunal alustatakse programmi 2. hooajal tegevust partnerluse saavutamiseks. 2. hooaja jooksul jätkati juba kontsentreeritud tegevust täiendavate partnerite leidmiseks, mille tulemusena lepidi mh kokku koostöö ettevõtetega Telia Eesti, Tallinna Vesi ja MyFitness. Samuti koostati SPINi kommunikatsioonijuhend ja lepidi kokku ühised väärtused, mida nii noorte kui treenerite seas kinnistada. 2016. aastal teisel poolel tegi programmi keskne meeskond järjepidevat tööd lisarahastajate juurde toomiseks, et laiendada SPIN-programmi veel mõnda omavalitsusse Ida-Virumaal. 3. hooaja alguses lepidi kokku koostöös Briti Nõukoguga, kelle toel avatakse jaanuaris 2017 kolm uut gruppi Narva linnas.

Kokkuvõtteks. 1. hooaja elluviimise üks alaeesmärke oli testida programmi mudelit ning rakendada jooksvalt vajalikke muudatusi. Seda ka tehti. Peamised muudatused olid seotud osalejate värbamise, eluuskuste sessioonide mudeli ning nädalavahetuse sessioonide toimumisaegadega. Esimese puhul pikendati aktiivset värbamisega märtsi alguseni ning laiendati mõlemas linnaosas täiendavate osalejate leidmiseks koostööd ka programmi toimumiskohtadega mitteseotud koolidega. Teise puhul muudeti senist mudelit (üks puhtalt eluuskuste sessioonidele ja klassis toimuv sessioon nädalas muutus 60:30 mudeli järgi elluviidavaks sessiooniks, mille järgi toodi eluuskuste sessioonide kõrvale võimalus ka neis sessioonides mängida 30 minutit jalgpalli). See avaldas positiivset mõju kõigi gruppide eluuskuste sessioonide osalusaktiivsusele. Kolmanda puhul tõsteti gruppides, kus oli laupäevastel sessioonidel väga madal osalemisaktiivsus, sessiooni toimumise aeg reedesele päevale. Muudatus parandas oluliselt osalemisaktiivsust neis sessioonides.

Tuginedes saadud kogemusele koostati hooaja lõpus sisekommunikatsiooni kava, mille rakendamisega alustati programmi 2. hooajast. Samuti täiendati esimese hooaja kogemusele tuginedes 2., 3. ja 4. hooaja alguses programmi juhendmaterjali läbiviijatele. Juhendmaterjalides täpsustati eelkõige erinevate programmi panustavate osapoolte ülesandeid ning sessioonide ülesehitusega seonduvaid kohti. Lisaks juhendmaterjalile koostati kahes osas 2., 3., 4., 5. hooaja ja 6. hooaja esimese poole eluuskuste sessioonide manuaalid. Veebruariks 2019 täpsustasime Heateo Sihtasutuse mõjufondiga tehtava koostöö raames programmi võrgustiku liikmete rollikirjeldusi (koordinaator, treener, abitreener, kooli kontaktisik, politsei kontaktisik), tutvustasime neid piirkondade juhtrühmades ja alustasime uuendatud süsteemi rakendamist. Detsembris 2019 täiendati Heateo Mõjufondi toel kesket meeskonda inimesega, kes aitab ka Tallinna välistes piirkondades hoolitsemata treenerite professionaalse arengu eest ning külastama senisest veelgi regulaarsemalt erinevate gruppide sessioone, et toetada seeläbi programmi tegevuste elluviimise kvaliteeti.

1. hooaega (jaanuar-juuni 2015) kokkuvõttev statistika ning taustainfo

- Kokku osales 1. hooajal programmis 270 noort.
- Programmi läbis 33 osalejat (osalesid vähemalt 70 kontakttundi), veel 12 jõudsid eesmärgile väga lähedale. Kõige aktiivsem osaleja osales 108 kontakttundi.
- Keskmise osaletud tundide arv oli 1. hooajal 29.

- Osalejate sooline jaotus: tüdrukuid 22%, poisse 78%.
- Osalejate keeleline jaotus: 39% eesti keelt emakeelena rääkivad ja 61% vene keelt emakeelena rääkivad.
- Sisustasime sessioonide läbiviimisega kokku 7722 kontakttundi noorte vaba aega, sh viisime läbi ligi 2000 kontakttunni ulatuses eluuskuste sessioone.
- Osalejatele programm meeldib. Suhteliselt võrdset nähti hooaja lõpus kogutud tagasiside alusel positiivsena nii arendavaid jalgpallitreene kui saadud uusi teadmisi ja oskusi seoses eluuskuste sessioonidega.

2. hooaega (august 2015-juuni 2016) kokkuvõttev statistika ning taustainfo:

- Kokku osales 2. hooajal programmis 291 noort, neist uusi oli 147.
- Programmi läbis 144 osalejat (osalesid vähemalt 70 kontakttundi), veel 20 jõudsid eesmärgile väga lähedale (puudu jäi maksimaalselt kuni 10 kontakttundi, et lugeda nad läbinuiks). Kõige aktiivsem osaleja osales 218 kontakttundi.
- Keskmise osaletud tundide arv oli 2. hooajal 50,2.
- Sisustasime sessioonide läbiviimisega kokku 13 818 kontakttundi noorte vaba aega, sh enam kui 4000 kontakttunni ulatuses eluuskuste sessioone.
- Osalejate sooline jaotus: tüdrukuid 20%, poisse 80%.
- Osalejate keeleline jaotus: 30% eesti keelt emakeelena rääkivad ja 70% vene keelt emakeelena rääkivad.
- Hooaja keskmine osalusnäitaja kõigi gruppide kohta on tõusnud 7,8-le (esimesel hooajal vastavalt 7,4).
- Osalejatele programm jätkuvalt meeldib. Teise hooaja tagasisides kasvas programmile antud maksimaalsete hinnete osakaal võrreldes esimese hooajaga peaaegu 10% võrra, sama tendentsi näitasid nii treenerile, abitreenerile kui grupile antud hinnangud. Tagasisides tõid noored jalgpalliga pea võrdset välja muude arendavate tegevuste ja omandatud oskuste olulisust, samuti nimetati kasulikena ära pea kõiki eluuskuste sessioone. Võrreldes esimese hooajaga anti tagasisides ka oluliselt enam vabas vormis tagasisidet, mis näitab noorte initsiatiivi ja programmi arengusse panustamissoovi kasvu. Tagasisidet võeti arvesse kolmanda hooaja tegevuste planeerimisel. Näiteks juba nimetatud eluuskuste süsteemi muudatuste näol (nn individuaalsed, grupi arenguvajadusi arvestavad sessioonid). Samuti arvestati vanemate gruppide poiste soovidega saada ise sessioonide elluviimise käigus võimalust enda liidripositsiooni proovile panna (noorte endi poolt läbiviidavad soojendus- ja lödvestusharjutused, erinevad mentorsessioonid nooremate gruppide juures jms). Samaselt esimese ja teise hooajaga kaardistati 3. hooaja alguses noorte soovid eluuskuste vabade sessioonide kohta. Soovide alusel viiakse neid sessioone ka hooaja jooksul ellu.

Tuginedes 1. hooaja õnnestumistele ja väljakutsetele lepiti keskses juhtrühmas kokku sisulised arengufookused 2. hooajaks, mida tegevuste planeerimisel ja läbiviimisel silmas peetakse:

- teha veel süsteemsemat koostööd koolidega (sotsiaaltöötajad, klassijuhatajad), sh suurendada kontakti regulaarsustihedust (sh viia võimalusel programmi baaskoolides sisse igakuine tagasiside kohtumine treenerite ja sotsiaalpedagoogi vahel). Oluline teha hooaja ja ühtlasi tavapärase kooliaasta alguses veel läbimõeldumalt koostööd osalejate värbamisel;
- saavutada kõigi gruppide täituvuses maksimumlähedane olukord (kuni 16 osalejat);
- saavutada rohkem stabiilsust noorte osaluses (kuu keskmine 9-12 osalejat igas grupis);
- jätkata eluuskuste sessioonide disainimist ning tagada abitreeneritele sisukam-regulaarsem tugi sessioonide tagasisidestamisel ja arendamisel (sh sessioonide vaatlused, peegeldamine, kui tarvidus individuaalne töö arenguvajadustega); Lisaks siduda jalgpallitreennides tehtav ja EO-sessioonides õpetatav omavahel veelgi ühtsemaks ja teineteist toetavaks tervikuks;
- arendada osalejate endi mõtete rakendamise ja panuse (sh vabatahtlik tegevus) süsteemi, et nad tunneks end rohkem programmi osana ja vastutavana.

2. hooaja keskse juhtrühma lõpukohtumisel tõdeti, et enamikel juhtudel suudeti seatud eesmärgid ellu viia. Koostööpartnerid hindavad järjest rohkem tehtavat koostööd programmiga ning näevad

ka enda valdkonnas selle tulemusel sündivaid positiivseid muutusi noortes. Programmi 3. hooajast jätkame tegevusi ja programmi sisulist arendamist samu fookusi silmas pidades.

Vahekokkuvõtte seisuga 31.12.2016

- SPIN-programmis tegutseb 12 gruppi (9 Tallinnas ja 3 Kohtla-Järvel). Neist 11 gruppi Euroopa Sotsiaalfondi ja Siseministeeriumi rahastusel, üks grupp Kohtla-Järve linna rahastusel.
- Seisuga 31.12.2016 on programmis teenust saanud 476 osalejat, neist programmi läbinud 238 osalejat;
- Programmi elluviimisele on kaasatud enam kui 30 koostööpartnerit (sh 10 erasektorist). Kokku hõlmab läbi SPIN-programmi noorte toetamiseks loodud tugivõrgustik enam kui 175 inimest nii avalikust sektorist, erasektorist kui vabakonnast.
- Programmi elluviimisele on kaasatud 23 kooli.
- Programmi noortele on läbi viidud 28 528 tundi vabaajategevuse sessioone, neist enam kui 9500 tundi eluuskuste sessioone.
- Programmi keskmine osalusnäitaja on tõusnud kõigi gruppide keskmisena jaanuar 2016 seisult 7,3 osalejat sessiooni kohta 2016. aasta lõpuks 9-le noorele sessiooni kohta.

3. hooaega (august 2016-juuni 2017) kokkuvõttev statistika ning taustainfo:

- SPIN-programmis tegutses Euroopa Sotsiaalfondi ja Siseministeeriumi rahastusel 11 gruppi (9 Tallinnas ja 2 Kohtla-Järvel).
- Kokku osales 3. hooajal programmis 368 noort.
- Programmi läbis 177 osalejat (osalesid vähemalt 70 kontakttundi). Kõige aktiivsem osaleja osales 231 kontakttundi.
- Keskmine osaletud tundide arv oli 3. hooajal 54.
- Sisustasime sessioonide läbiviimisega kokku pisut üle 20 000 kontakttundi noorte vaba aega, sh ligi 7000 kontakttundi ulatuses eluuskuste sessioone.
- Osalejate sooline jaotus: tüdrukuid 13%, poisse 87%.
- Osalejate keeleline jaotus: 10% eesti keelt emakeelena rääkivad ja 90% vene keelt emakeelena rääkivad.
- Hooaja keskmine osalusnäitaja kõigi gruppide kohta on tõusnud 7,9-le.
- Programmi elluviimisele on kaasatud enam kui 30 koostööpartnerit (sh 10 erasektorist). Kokku hõlmab läbi SPIN-programmi noorte toetamiseks loodud tugivõrgustik Tallinnas ja Kohtla-Järvel enam kui 200 inimest nii avalikust sektorist, erasektorist kui vabakonnast.
- Programmi elluviimisele on kaasatud 23 kooli.
- Osalejatele programm väga meeldib. Hooaja tagasisides hindas 94% vastanud 161 noore seast, et SPIN talle kas "meeldib" või "väga meeldib". Sama kõrge hinnangu osaliseks said nii programmi treenerid kui abitreenerid. Võrreldes eelmise hooajaga tõusid ka noorte enesetunde näitajad programmis – 10 palli skaalal hinnati turvatunnet keskmiselt 8,6-le, õnnetunnet 8,8-le ja edukust 8,3-le.

Vahekokkuvõtte seisuga 31.12.2017

- SPIN-programmis tegutses 4. hooaja esimesel poolel Euroopa Sotsiaalfondi ja Siseministeeriumi rahastusel 10 gruppi (8 Tallinnas ja 2 Kohtla-Järvel).
- Seisuga 31.12.2017 on programmis teenust saanud 552 osalejat, neist programmi läbinud 441 osalejat;
- Programmi elluviimisele on kaasatud enam kui 40 koostööpartnerit (sh 10 erasektorist). Kokku hõlmab läbi SPIN-programmi noorte toetamiseks loodud tugivõrgustik enam kui 185 inimest nii avalikust sektorist, erasektorist kui vabakonnast;
- Programmi elluviimisele on kaasatud 23 kooli;
- Programmi keskmine osalusnäitaja on tõusnud 2017. aasta lõpuks 10-le noorele sessiooni kohta.
- SPIN-programmi oskust kasutada sporti ühiskonnas sotsiaalse sidususe suurendamisel ja noorte sotsiaalsete oskuste arendamisel tunnustati 2017. aasta teisel poolel lausa kolmel korral. Juunis 2017 tunnustas UEFA Childrens Foundation SPIN-programmi aastaauhinna vääriliseks, Novembris 2017 nomineeris Euroopa Komisjon SPIN-programmi esitatud 297

algatuse seast BeInclusive Euroopa Liidu spordiauhindade konkursil üheksa parima sporti ühiskonna hüvanguks kasutava algatuse sekka Euroopas. Detsembris 2017 tunnustas Tallinna Spordi- ja Noorsooamet Tallinna noorsootöö tunnustusauhindade konkursil „Suured teod“ SPIN-programmi kui „Aasta tegu“ Tallinna noortele. Lisaks loetleti SPIN-programmi 2017. aasta sügisel 50 kõige suurema eduloo seas, mida Eestis Euroopa Struktuurifondide abiga teostatud. Näitus edulugudest oli üleval ka Tallinna Lennujaamas.

4. hooaega (august 2017-juuni 2018) kokkuvõttev statistika ning taustainfo:

- SPIN-programmis tegutses Euroopa Sotsiaalfondi ja Siseministeeriumi rahastusel 10 gruppi (8 Tallinnas ja 2 Kohtla-Järvel).
- Kokku osales 4. hooajal kõigi tegutsevate gruppide peale programmis 368 noort.
- Programmi läbis TATi raames tegutsenud gruppides 206 osalejat (osalesid vähemalt 70 kontakttundi). Kõige aktiivsem osaleja osales 375 kontakttundi.
- Keskmine osalusaktiivsus on 4. hooajal umbkaudu 102 kontakttundi osaleja kohta, mis on senistest hooaegadest kõrgeim ja näitab osalusstabiilsuse kasvu.
- Sisustasime sessioonide läbiviimisega kokku ligikaudu 40 000 kontakttundi noorte vaba aega, sh enam kui 13 000 kontakttundi ulatuses eluuskuste sessioone.
- Osalejate sooline jaotus: tüdrukuid 17%, poisse 83%.
- Hooaja keskmine osalusnäitaja kõigi gruppide kohta on tõusnud 8,5-le.
- Programmi elluviimisele on TATi raames tegutsevatesse gruppidesse kaasatud enam kui 40 koostööpartnerit (sh 10 erasektorist). Kokku hõlmab läbi SPIN-programmi noorte toetamiseks loodud tugivõrgustik Tallinnas ja Kohtla-Järvel enam kui 185 inimest nii avalikust sektorist, erasektorist kui vabakonnast.
- Programmi elluviimisele on kaasatud 23 kooli.
- Osalejad annavad programmile kõrge hinnangu. 180 tagasisideankeedi täitnud noorest andis 163 ehk 91% SPIN-programmile hindeks vähemalt “hea”, 53% hindas programmi “väga heaks”, keskmine hinne kõigi noorte peale oli 4,5/5. Veelgi kõrgemad hinded anti treenerite ja abitreenerite tööle, kusjuures eluuskuste sessioonide eest vastutavad abitreenerid pälvisid noortelt keskmiselt pisut kõrgema hinnangu (4,6) kui treenerid (4,5). Oma enesetunnet hindasid noored SPIN-programmis 10-punkti skaalal järgnevalt: turvalisus 8,7, õnnelikkus 8,5, vajalikkus 8,3, tunnustatus 7,8, edukus 8,1. Enda arengus hindasid noored kõige kõrgemalt eesmärkide seadmise oskust (8,5/10), eneseusu kasvu (8,4) ja suhtlemisioskuse paranemist (8,4).

Vahetähtaegne kokkuvõte seisuga 31.12.2018

- SPIN-programmis tegutses 5. hooaja esimesel poolel Euroopa Sotsiaalfondi ja Siseministeeriumi rahastusel 10 gruppi (8 Tallinnas ja 2 Kohtla-Järvel).
- Seisuga 31.12.2018 on programmis teenust saanud 639 osalejat, neist programmi läbinud 619 osalejat;
- Programmi elluviimisele on kaasatud enam kui 40 koostööpartnerit (sh 10 erasektorist). Kokku hõlmab läbi SPIN-programmi noorte toetamiseks loodud tugivõrgustik enam kui 185 inimest nii avalikust sektorist, erasektorist kui vabakonnast;
- Programmi elluviimisele on kaasatud 23 kooli;
- Programmi keskmine osalusnäitaja oli 2018. aasta lõpuks 8,7 noort sessiooni kohta. Tugevama tuumikuga gruppides oli vastav näitaja ka enam kui 10 noort sessiooni kohta.
- SPIN-programmi oskust kasutada sporti ühiskonnas sotsiaalse sidususe suurendamisel ja noorte sotsiaalsete oskuste arendamisel tunnustati 2018. aasta teisel poolel kahel korral. Juunis 2018 tunnustas UEFA Childrens Foundation SPIN-programmi aastaauhinnaga vääriliseks. Sedakorda lausa teist aastat järjest. Detsembris 2018 tunnustati SPIN-programmi Euroopa Komisjoni (täpsemalt European Crime Prevention Network) poolt viie Euroopa parima kuriteoennetuse projekti sekka. SPINi esitas nominendiks Justiits- ja Siseministeerium.
- SPIN-programmi valiti oktoobris 2018 Kiusamisvaba Kooli kõrval teise algatusena Heateo Sihtasutuse Mõjufondi. Heateo Mõjufond on Eesti esimene filantroopiafond, kuhu panustavad ühiselt Eestist hoolivad eraisikud ja ettevõtted. Mõjufondi eesmärgiks on anda kolme aasta jooksul tuul tiibadesse 4-6 mõjusale algatusele, mis lahendavad teravaid

probleeme Eesti ühiskonnas – alates haridusest, sotsiaalsest ebavõrdsusest, tervisest kuni keskkonnani. SPIN-programmi ja Heateo Sihtasutuse Mõju fondi lähema kolme aasta koostöö fookuses on programmi jõudmine enamate noorteni, võrgustikutöö ja noorte osalusjärjepidevuse tagamise efektiivistamine ning rahastuse jätkusuutlikkuse tugevdamine (sh erasektori mahukama kaasamise näol).

- Antud perioodil oli olulisi arenguid ka väljumisstrateegia vaatest. Septembris-oktoobris jõudsid lõpule ettevalmistused SPIN-programmi rakendamiseks uutes piirkondades. Selle tulemusena avasime kohalike omavalitsuste poolt rahastatuna oktoobris 2018 kaks SPIN-programmi gruppi Viimsi vallas ning ühe grupi Tallinnas, Mustamäe linnaosas. Sügise jooksul tunni programmi rakendamisvõimaluste vastu aktiivset huvi ka mitme teise omavalitsuse poolt üle Eesti ning üsna reaalne, et aastal 2019 lisandub veel uusi SPIN-programmi rakendavaid piirkondi nii Harjumaal, Lõuna-Eestis kui Lääne-Eestis.

5. hooaega (august 2018-juuni 2019) kokkuvõttev statistika ning taustainfo:

- SPIN-programmis tegutses Euroopa Sotsiaalfondi ja Siseministeeriumi rahastusel kuni detsember 2018 kümme gruppi (8 Tallinnas ja 2 Kohtla-Järvel) ning alates 2019. aasta jaanuarist 11 gruppi (8 Tallinnas, kaks Kohtla-Järvel ja üks Narvas);
- kokku osales 5. hooajal TATi raames tegutsevates gruppides programmis 262 noort;
- programmi läbis TATi raames tegutsenud gruppides osalenud noortest 207 (osalesid vähemalt 70 kontakttundi). Kõige aktiivsem osaleja osales 222 kontakttundi;
- seisuga 30.06.2019 on programmis teenust saanud 706 osalejat ja programmi läbinud 772 osalejat;
- osalejate sooline jaotus oli TATi gruppides: tüdrukuid 18%, poisse 82%;
- keskmine osalusaktiivsus oli 5. hooajal ligi 95 kontakttundi osaleja kohta;
- sisustasime sessioonide läbiviimisega kokku ligikaudu 42 000 kontakttundi noorte vaba aega, sh enam kui 14 000 kontakttundi ulatuses eluuskuste sessioone;
- TATi raames tegutsevate gruppide hooaja keskmine osalusnäitaja oli 8,4 osalejat sessiooni kohta;
- programmi elluviimise on TATi raames tegutsevatesse gruppidesse kaasatud enam kui 50 koostööpartnerit (sh 10 erasektorist). Kokku hõlmab läbi SPIN-programmi noorte toetamiseks loodud tugivõrgustik Tallinnas, Kohtla-Järvel ja Narvas enam kui 200 inimest nii avalikust sektorist, erasektorist kui vabakonnast;
- programmi elluviimise oli kaasatud 35 kooli;
- osalejad annavad programmile jätkuvalt kõrge hinnangu. 5. hooajale tagasisidet andnud noortest andis programmile hinnangu „väga meeldib“ 53% ja hinnangu „meeldib“ 38%.
- oma enesetunnet hindasid noored SPIN-programmis 5. hooaja lõpuks 10-punkti skaalal järgnevalt: turvalisus 8,7, õnnelikkus 8,5, vajalikkus 8,1, tunnustatus 7,7, edukus 8,0;
- enda arengus hindasid noored 5. hooaja lõpuks kõige kõrgemalt arenenuks oskust eesmärkide nimel pingutada (8,8/10), positiivse suhtlemise oskust (8,2/10), teistega koostöö tegemise oskust (8,0/10) eneseusu kasvu (8,4/10), iseendasse uskumise ja vastutuse võtmise oskust (7,9/10) ja turvalise käitumise oskust igapäevaelus (7,9/10);
- rakendasime 5. hooajast süsteemi, mille kohaselt olid piirkondade juhtrühmadesse kaasatud ka kõikide koolide kontaktisikud (valdavalt tugispetsialistid) ning iga grupi treener või abitreener. Lisaks olid suuremates piirkondades toeks koordinaatorid, kes korraldasid infovahetust SPIN-programmi võrgustikuga, koordineerisid noorte lisavärbamist gruppidesse ja toetasid noorte osalusjärjepidevust. Kõikide piirkondade juhtrühma liikmed on tervitanud koordinaatori rolli lisandumist SPIN-programmi. Ühtlasi andnud vastukaja, et see on andnud neile senisest veelgi sisukama ja regulaarsema ülevaate programmis osalevate noorte arengu ja nende arenguvajaduste kohta. Lisaks on see võimaldanud efektiivistada koostööd SPINi ja kooli kontaktisikute vahel nii uute noorte värbamistegevuste koordineerimisel kui noorte osalusjärjepidevuse toetamisel.
- Programmi kohta ilmus 5. hooaja jooksul enam kui 20 kajastust (sh nii üleriigilised kanalid kui kohalikud ja nii eesti kui vene keeles). Mõned näited: Intervjuu [Vikerraadio hommikuprogrammis 18.09.2019](#), kajastus [Heateo SA veebilehel 06.11.2018](#), kajastus [maakonnalehes Harju Elu 21.12.2018](#), kajastus [ERRi saates „Reis ümber Eesti“ 21.12.2012](#), kajastus [Õpetajate Lehes 31.05.2019](#).

Vahekokkuvõtte seisuga 31.12.2019

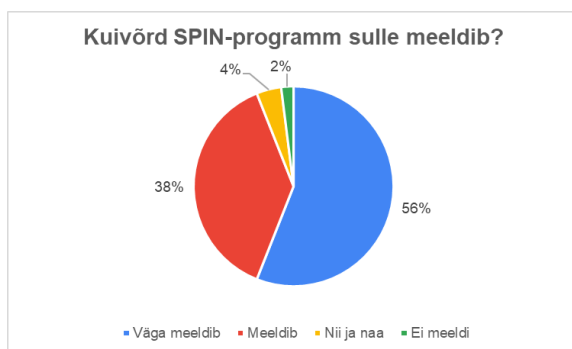
- SPIN-programmis tegutses 6. hooaja esimesel poolel Euroopa Sotsiaalfondi ja Siseministeeriumi rahastusel 11 gruppi (8 Tallinnas, kaks Kohtla-Järvel ja üks Narvas).
- Seisuga 31.12.2019 on programmis teenust saanud 754 osalejat, neist programmi läbinud 862 osalejat;
- programmi elluviimisele on TATi raames tegutsevatesse gruppidesse kaasatud enam kui 50 koostööpartnerit (sh 12 erasektorist). Kokku hõlmab läbi SPIN-programmi noorte toetamiseks loodud tugivõrgustik Tallinnas, Kohtla-Järvel ja Narvas enam kui 200 inimest nii avalikust sektorist, erasektorist kui vabakonnast;
- programmi elluviimisele on kaasatud 35 kooli;
- Programmi keskmine osalusnäitaja oli 2019. aasta lõpuks 8,5 noort sessiooni kohta. Tugevama tuumikuga gruppides oli vastav näitaja ka enam kui 14 noort sessiooni kohta.
- SPIN-programm jätkas oktoobris 2019 Heateo Sihtasutuse Mõjufondi portfelliga. SPIN-programmi ja Heateo Sihtasutuse Mõjufondi uue perioodi fookuses on programmi kvaliteedi tugimine läbi meeskonna arengu toetamise ja mõju uuringu arendusprojekti elluviimine.
- Antud perioodil oli taas olulisi arenguid ka väljumisstrateegia vaatest. Septembris-oktoobris jõudsid lõpule ettevalmistused SPIN-programmi rakendamiseks uutes piirkondades. Selle tulemusena avasime kohalike omavalitsuste poolt rahastatuna septembris 2019 kolm uut gruppi (Nõmme linnaosas Tallinnas, Keila ja Pärnu linnas) ning oktoobris 2019 kaks uut SPIN-programmi gruppi (Rae ja Tõrva vallas). Kokku tegutses perioodi lõpus 24 noortegrupi üle Eesti. Aasta lõpus jätkusid ettevalmistused programmi avamiseks Tallinnas Kesklinna linnaosas ning Elva ja Otepää vallas. On üsna reaalne, et aastal 2020 lisandub veel uusi SPIN-programmi rakendavaid piirkondi nii Harjumaal, Lõuna-Eestis kui Ida-Virumaal.
- Septembris 2019 valmis programmi nelja hooaega (2015-2019) kokkuvõttev koondraport. Raport kinnitas, et programmil on olnud osalevate noorte eludele ja arengule ka reaalne teaduslikult kinnitatud mõju. Tulemuste vastu tunti ka suurt huvi erinevate meediakanalite poolt. Mõned näited: [intervjuu ERRi hommikuprogrammis Terevisioon 28.11.2019](#), programmi eluuskuste suuna juhi Snezana Stoljarova intervjuu Raadio 4-le, kajastus Narva linnas ilmuvas ajalehes Gorod ja [intervjuu Avatud Eesti Fondi minutitele](#).

6. hooaega (august 2019-juuni 2020) kokkuvõttev statistika ning taustainfo:

- SPIN-programmis tegutses Euroopa Sotsiaalfondi ja Siseministeeriumi rahastusel kuni juuni 2020 üksteist gruppi (8 Tallinnas, kaks Kohtla-Järvel ja üks Narvas);
- kokku osales 6. hooajal TATi raames tegutsevates gruppides programmis 229 noort;
- programmi läbis TATi raames tegutsenud gruppides osalenud noortest 168 (osalesid vähemalt 70 kontakttundi).
- seisuga 30.06.2020 on programmis teenust saanud 777 osalejat ja programmi läbinud 940 osalejat;
- osalejate sooline jaotus oli TATi gruppides: tüdrukuid 12%, poisse 88%;
- keskmine osalusaktiivsus oli 6. hooajal kõigi (sh ka TATi väliste) gruppide peale 58,1 kontakttundi osaleja kohta;
- sisustasime sessioonide läbiviimisega kokku ligikaudu 31 300 kontakttundi noorte vaba aega, sh enam kui 10 000 kontakttundi ulatuses eluuskuste sessioone;
- TATi raames tegutsevate gruppide hooaja keskmine osalusnäitaja oli 8,2 osalejat sessiooni kohta;
- programmi elluviimisele on TATi raames tegutsevatesse gruppidesse kaasatud enam kui 50 koostööpartnerit (sh 10 erasektorist). Kokku hõlmab läbi SPIN-programmi noorte toetamiseks loodud tugivõrgustik Tallinnas, Kohtla-Järvel ja Narvas enam kui 200 inimest nii avalikust sektorist, erasektorist kui vabakonnast;
- programmi elluviimisele oli kaasatud 32 kooli;
- 13. märtsist kuni sõltuvalt piirkonnast maksimaalselt 18. maini 2020 Covid-19 pandeemiast tingitud Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud eriolukorra ajal jätkasime kõigis gruppides distantstegevuste läbiviimist ning pakkusime osalejatele tuge

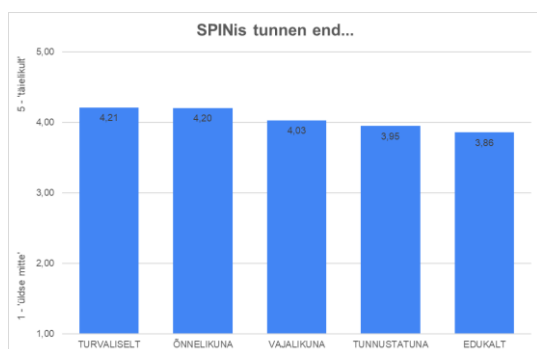
emotsionaalse tasakaalu hoidmisel.

- osalejad annavad programmile jätkuvalt kõrge hinnangu. 6. hooajale tagasisidet andnud TATi gruppide noortest andis programmile hinnangu „väga meeldib“ 56% ja hinnangu „meeldib“ 38% (vt ka joonist 1).

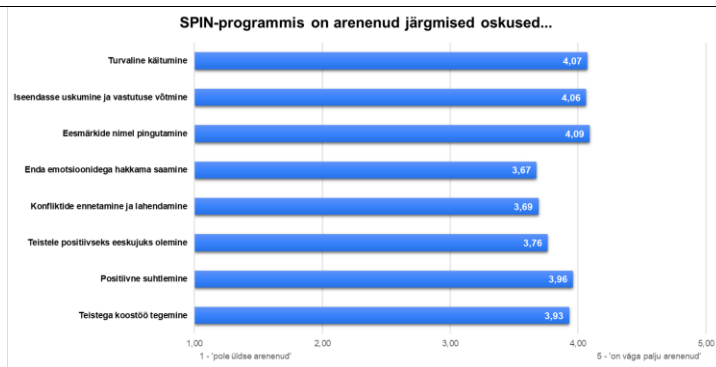
Joonis 1.

- 6. hooajal hindasid TATi gruppide noored oma enesetunnet SPIN-programmis 5-punkti skaalal järgnevalt: turvaliselt 4,21, õnnelikuna 4,20, vajalikuna 4,03, tunnustatuna 3,95, edukana 3,86 (vt ka joonist 2).

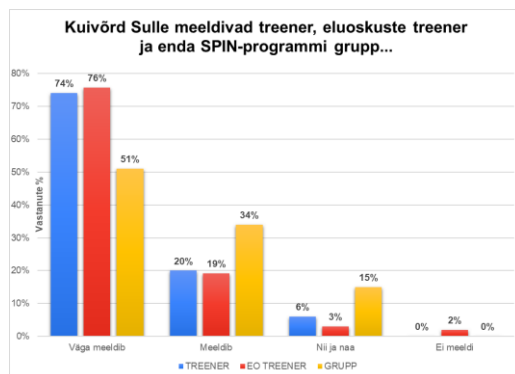
Joonis 2.

- TATi gruppide noored vastasid, et neile meeldib SPIN-programmis, sest: siin on toetavad treenerid (23%) vastanute; siin saab veeta lõbusalt vaba aega (22% vastanute), siin on arendavad jalgpallitreenerid (20% vastanute), õpin siin uusi teadmisi ja oskusi (14% vastanute);
- enda arengus hindasid TATi gruppide noored 6. hooaja lõpuks kõige kõrgemalt arenevus oskust eesmärkide nimel pingutada (4,09/5), turvaliselt käituda (4,07/5), iseendasse uskumist ja vastutuse võtmist (4,06/5), positiivse suhtlemise oskust (3,96/5). Vt ka joonist 3;

Joonis 3.

- Küsisime noortelt ka seda, kuivõrd neile meeldivad treener, eluuskuste treener ja enda SPIN-programmi grupp. Koondpilt TATi gruppide noorte vastukajast on joonisel 4.

Joonis 4.

- 6. hooajal jätkasime praktikat, mille kohaselt olid piirkondade juhtrühmadesse kaasatud ka kõikide koolide kontaktisikud (valdavalt tugispetsialistid) ning iga grupi treener või eluuskuste treener. Lisaks olid suuremates piirkondades toeks koordinaatorid, kes korraldasid infovahetust SPIN-programmi võrgustikuga, koordineerisid noorte lisavärbamist gruppidesse ja toetasid noorte osalusjärjepidevust.
- programmi kohta ilmus 6. hooaja jooksul 26 kajastust (sh nii üleriigilised kanalid kui kohalikud ja nii eesti kui vene keeles). Mõned näited: 07.10.2019 ilmunud kajastus [Lõuna-Eesti Postimehes](#) programmi noortegrupi avamise kohta Tõrva vallas, 10.10.2019 ilmunud kajastus Rae valla lehes [Rae Sõnumid](#) programmi avamise kohta Rae vallas (lk 20), veebruaris 2020 [ajakirjas Jalka](#) (lk 48-51) ilmunud kajastus programmi viie aasta tulemuste kohta, 08.01.2020 antud [intervjuu Raadio 4-le](#), 06.03.2020 [Viimsi Teatajas](#) ilmunud programmi esimest aastat kokkuvõttev kajastus.

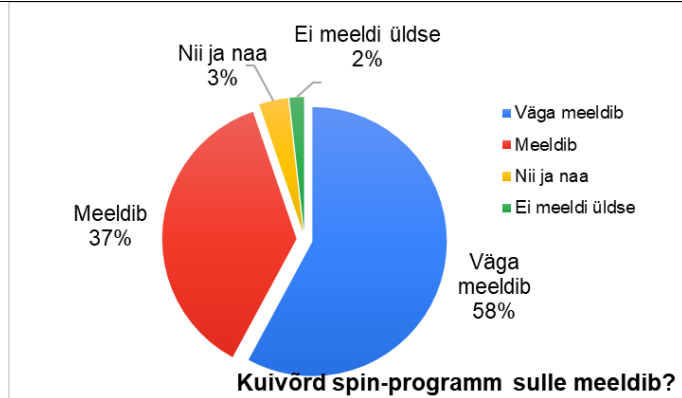
Vahekokkuvõtte seisuga 31.12.2020

- SPIN-programmis tegutses 7. hooaja esimesel poolel Euroopa Sotsiaalfondi ja Siseministeeriumi rahastusel 10 gruppi (7 Tallinnas, kaks Kohtla-Järvel ja üks Narvas).
- Programmi läbis TATi raames tegutsenud gruppides osalenud noortest 77 (osalesid vähemalt 70 kontakttundi).
- Seisuga 31.12.2020 on programmis teenust saanud 804 osalejat ja programmi läbinud 1017 osalejat;

- Osalejate sooline jaotus oli TATi gruppides: tüdrukuid 19%, poisse 81%;
- Programmi 7. hooaja esimese poole keskmine osalusnäitaja oli 7,5 noort sessiooni kohta. Tugevama tuumikuga gruppides oli vastav näitaja ka enam kui 10 noort sessiooni kohta.
- Seisuga 31.12.2020 on programmis teenust saanud 804 osalejat, neist programmi läbinud 1017 osalejat;
- Programmi elluviimise on TATi raames tegutsevatesse gruppidesse kaasatud enam kui 50 koostööpartnerit (sh 12 erasektorist). Kokku hõlmab läbi SPIN-programmi noorte toetamiseks loodud tugivõrgustik Tallinnas, Kohtla-Järvel ja Narvas enam kui 200 inimest nii avalikust sektorist, erasektorist kui vabakonnast;
- Programmi elluviimise on TATi raames tegutsevates piirkondades kaasatud 32 kooli.
- Antud perioodil oli taas olulisi arenguid ka väljumisstrateegia vaatest. Augustis-septembris jõudsid lõpule ettevalmistused SPIN-programmi rakendamiseks uutes piirkondades. Selle tulemusena avasime kohalike omavalitsuste poolt rahastatuna augustis uue grupi Otepää vallas ja septembris 2020 uue grupi Põlva vallas. Kokku tegutses perioodi lõpus 24 noortegrupi üle Eesti. Aasta lõpus jätkusid ettevalmistused programmi uute piirkondade avamiseks 2021. aastal.
- Septembris 2020 valmis programmi viit hooaega (2015-2020) kokkuvõttev koondraport. Raport kinnitas, et programmil on olnud osalevate noorte eludele ja arengule jätkuvalt reaalne teaduslikult kinnitatud mõju.

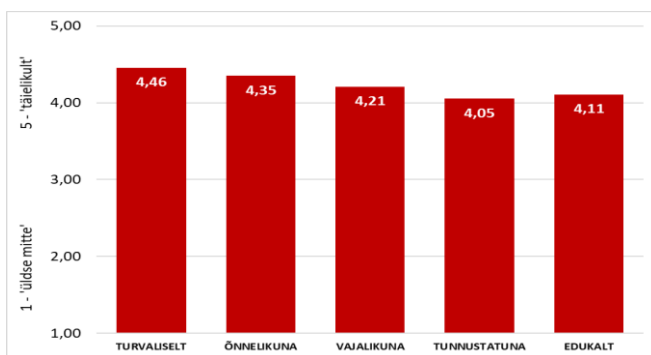
7. hooaega (august 2020-juuni 2022) kokkuvõttev statistika ning taustainfo:

- SPIN-programmis tegutses Euroopa Sotsiaalfondi ja Siseministeeriumi rahastusel kuni juuni 2021 kümme gruppi (7 Tallinnas, kaks Kohtla-Järvel ja üks Narvas);
- kokku osales 7. hooajal TATi raames tegutsevates gruppides programmis 184 noort;
- programmi läbis TATi raames tegutsenud gruppides osalenud noortest 151 (osalesid vähemalt 70 kontakttundi).
- seisuga 30.06.2021 on programmis teenust saanud 817 osalejat ja programmi läbinud 1077 osalejat;
- osalejate sooline jaotus oli TATi gruppides: tüdrukuid 11%, poisse 89%;
- sisustasime sessioonide läbiviimisega kokku ligikaudu 25 000 kontakttundi noorte vaba aega, sh enam kui 8 000 kontakttundi ulatuses eluuskuste sessioone;
- TATi raames tegutsevate gruppide hooaja keskmine osalusnäitaja oli 7,4 osalejat sessiooni kohta;
- programmi elluviimise on TATi raames tegutsevatesse gruppidesse kaasatud enam kui 50 koostööpartnerit (sh 10 erasektorist). Kokku hõlmab läbi SPIN-programmi noorte toetamiseks loodud tugivõrgustik Tallinnas, Kohtla-Järvel ja Narvas enam kui 200 inimest nii avalikust sektorist, erasektorist kui vabakonnast;
- programmi elluviimise oli kaasatud 30 kooli;
- 11. märtsist 2021 kuni 25. aprillini 2021 Covid-19 pandeemiast tingitud Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud kontakttegevuste läbiviimise piirangute ajal jätkasime kõigis gruppides distantstegevuste läbiviimist ning pakkusime osalejatele tuge emotsionaalse tasakaalu hoidmisel.
- osalejad annavad programmile jätkuvalt kõrge hinnangu. 7. hooajale tagasisidet andnud TATi gruppide noortest andis programmile hinnangu „väga meeldib“ 58% ja hinnangu „meeldib“ 37% (vt joonist 1).

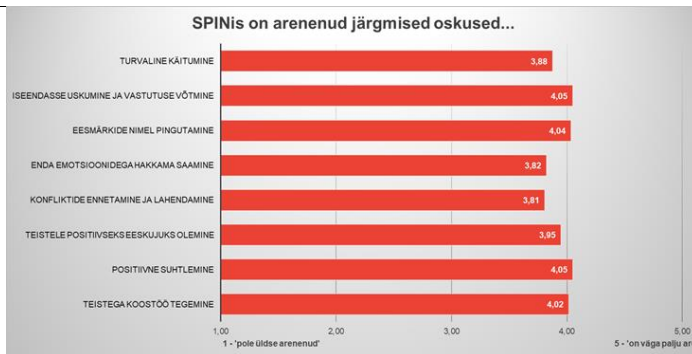
Joonis 1.

- 7. hooajal hindasid TATi gruppide noored oma enesetunnet SPIN-programmis 5-punkti skaalal järgnevalt: turvaliselt 4,46, õnnelikuna 4,35, vajalikuna 4,21, tunnustatuna 4,05, edukana 4,11 (vt joonist 2).

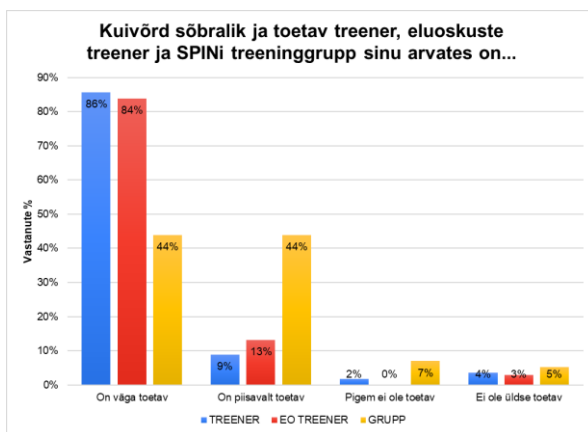
Joonis 2.

- TATi gruppide noored vastasid, et neile meeldib SPIN-programmis, sest: siin saab veeta lõbusalt vaba aega (24% vastanutest), siin on arendavad jalgpallitrennid (23% vastanutest), siin on toetavad treenerid (21%) vastanutest; õpin siin uusi teadmisi ja oskusi (12% vastanutest); enda arengus hindasid TATi gruppide noored 7. hooaja lõpuks kõige kõrgemalt arenenuks iseendasse uskumist ja vastutuse võtmise oskust (4,05/5), positiivse suhtlemise oskust (4,05/5), oskust eesmärkide nimel pingutada (4,04/5), teistega koostöö tegemise oskust (4,02/5). Vt joonist 3;

Joonis 3.

- Küsisime noortelt ka seda, kuid võrd toetavad on nende gruppide treenerid, eluuskuste treenerid ja enda SPIN-programmi grupp. Koondpilt TATi gruppide noorte vastukajast on joonisel 4.

Joonis 4.

- 7. hooaja teisel poolel jätkati TATi raames uute piirkondade avamise ettevalmistusi. Märtsiks 2021 oli valmisolek avada noortegrupp Rapla vallas, ent Covid-19 pandeemiast tingitud piirangute tõttu ei olnud see siiski võimalik. Pärast piirangute mahavõtmist aprilli lõpus oleks enne suvepauzi jäänud liiga vähe aega grupiga töötamiseks, mistõttu otsustati kohaliku juhtühmaga konsulteerides avada grupp kohe uue kooliaasta alguses septembris 2021. Ettevalmistusi tehti veel Paide linna, Valga valla, Viljandi linna ja Haapsalu linna suunal. Väljumisstrateegia vaatest viidi lõpuni ettevalmistused programmi avamiseks Saku vallas, kus on kohaliku omavalitsuse poolt rahastatuna kavas grupp avada augustis 2021.
- 7. hooajal jätkasime praktikat, mille kohaselt olid piirkondade juhtühmadesse kaasatud ka kõikide koolide kontaktisikud (valdavalt tugispetsialistid) ning iga grupi treener või eluuskuste treener. Lisaks olid suuremates piirkondades toeks koordinaatorid, kes korraldasid infovahetust SPIN-programmi võrgustikuga, koordineerisid noorte lisavärbamist gruppidesse ja toetasid noorte osalusjärjepidevust.
- programmi kohta ilmus 7. hooaja jooksul 9 kajastust (sh nii üleriigilised kanalid kui kohalikud kanalid). Mõned näited: 22.09.2020 ilmunud kajastus Põlva Teatajas SPIN-programmi noortegrupi avamise kohta Põlva vallas; 13.10.2020 ilmunud kajastus ajakirjas

	<p><u>Sotsiaaltöö</u>, mis keskendus võimalustele SPINi sekkumismudeli standardiseerituse parandamiseks ja mõju mõõtmise senise süsteemi edasi arendamiseks. Hooaja lõpus omistati SPIN-programmile <u>Vabariigi Presidendi kultuurirahastu</u> poolt sotsiaaltöö preemia 2021. Galerii ja kajastus <u>Öhtulehes</u>.</p> <p>8. hooaja (august 2021-detsember 2021) algust kokkuvõttev statistika ning taustainfo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • SPIN-programmis tegutses Euroopa Sotsiaalfondi ja Siseministeeriumi rahastusel kuni detsember 2021 neliteist gruppi (7 Tallinnas, kaks Kohtla-Järvel üks Narvas, üks Paide, üks Viljandis, üks Raplas ja üks Haapsalus); • Paides alustas SPIN grupp 20. septembril, Viljandis alustas SPIN grupp 29. septembril, Raplas alustas SPIN grupp 19. oktoobril ning Haapsalus alustas SPIN grupp 25. novembril. • kokku osales 8. hooaja I poolel TATi raames tegutsevates gruppides programmis 253 noort; • programmi läbis TATi raames tegutsenud gruppides osalenud noortest 55 (osalesid vähemalt 70 kontakttundi). • seisuga 31.12.2021 on programmis teenust saanud 977 osalejat ja programmi läbinud 1132 osalejat; • osalejate sooline jaotus oli TATi gruppides: tüdrukuid 14%, poisse 86%; • TATi raames tegutsevate gruppide hooaja keskmine osalusnäitaja oli 7,6 osalejat sessiooni kohta; • programmi elluviimisele on TATi raames tegutsevatesse gruppidesse kaasatud enam kui 60 koostööpartnerit (sh 10 erasektorist). Kokku hõlmab läbi SPIN-programmi noorte toetamiseks loodud tugivõrgustik Tallinnas, Kohtla-Järvel, Narvas, Paides, Viljandis, Raplas ja Haapsalus enam kui 225 inimest nii avalikust sektorist, erasektorist kui vabakonnast; • programmi elluviimisele oli kaasatud 42 kooli; • programmi kohta ilmus 8. hooaja I pooles 6 kajastust. Kohalikud maakonna lehed kajastasid eelkõige uudist uue SPINi grupi avamisest.
--	---

Alategevuse nr ja nimetus	1.2. SPINi mõjude hindamine		
Tegevuse või alategevuse planeeritud algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.12.2014-31.12.2023	Tegevuse või alategevuse tegelik algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.12.2014-
Tegevuse või alategevuse lühiülevaade ja hinnang tegevuse elluviimisele, sh parimad praktikad, esinenud probleemid ja ettevõetud abinõud.	<p>1.2.1. Mõjude hindamise ettevalmistamine SPIN-programmi mõjude hindamine tugineb SPINi mõjumudelil kirjeldatud eesmärkide saavutamisele. Mõjude hindamine on väga oluline osa programmi elluviimisel, et arendada programmi sisuliselt ja selgitada välja programmi eesmärkide täitumise saavutustaset. Mõjude hindamise mudeli disainimiseks palgati ekspert Anna Markina. Mõjude hindamise ettevalmistamisel koostati sealhulgas isikustatud küsimustikud, millega hakati hindama programmi mõju.</p> <p>Tegevused toimusid alljärgnevatel etappidel: I etapp – mõju hindamise meetodika ja instrumendi testimine (01.12.2014-15.04.2015); II etapp – mõõtmisinstrumendi uuendamine (16.04-30.06.2015); III etapp – 2. hooaja mõju mõõtmise esimese etapi läbiviimine (17.08-31.10.2015); IV etapp – 2. hooaja mõju mõõtmise teise etapi läbiviimine (15.05-30.06.2016); V etapp – 3. hooaja mõju mõõtmise esimese etapi läbiviimine (01.09.2016-31.10.2016); VI etapp – 3. hooaja mõju mõõtmise teise etapi läbiviimine (15.05.2017-30.06.2017); VII etapp – 4. hooaja mõju mõõtmise esimese etapi läbiviimine (01.09.2017-31.10.2017). VIII etapp – 4. hooaja mõju mõõtmise teise etapi läbiviimine (28.05.2018-30.06.2018).</p>		

IX etapp – 5. hooaja mõju mõõtmise esimese etapi läbiviimine (01.09.2018-31.10.2018).
 X etapp – 5. hooaja mõju mõõtmise andmekorje teise etapi läbiviimine (27.05.2019-20.06.2019)
 XI etapp – 6. hooaja mõju mõõtmise andmekorje esimese etapi läbiviimine (01.09.2019-31.10.2019).
 XI etapp – 6. hooaja mõju mõõtmise andmekorje teise etapi läbiviimine (21.05.2020-19.06.2020).
 Esmakordselt viidi osalejatel andmete kogumine läbi elektroonselt.
 XII etapp – 7. hooaja mõju mõõtmise andmekorje esimese etapi läbiviimine (01.09.2020-31.10.2020).
 XIII etapp – 7. hooaja mõju mõõtmise andmekorje teise etapi läbiviimine (24.05.2021-20.06.2021)
 XIV etapp - 8. hooaja mõju mõõtmise andmekorje esimese etapi läbiviimine (01.09.2021-31.12.2021).

1.2.2. Andmete kogumine ja analüüsimine

- o noorte osalemisaktiivsuse ehk kohalkäimise (sh eraldivõetuna jalgpallisessioonides ja eluoskusi arendavates sessioonides) kohta koguti andmeid terve 1. hooaja jooksul. Saadud andmeid analüüsiti ning kasutati nii kohalikes juhtrühmades kui keskses juhtrühmas alusmaterjalina grupi arengute jälgimisel. Hooaja lõpus tehti saadud andmetele tuginedes hooaja kokkuvõtteid. Sarnast andmekorjet on jätkatud ka kõigil järgnevatel hooaegadel. Esimesel hooajal toimus väljatöötatud küsimustiku testimine.
- o lisaks tavapärasele osalemisaktiivsuse andmekorjele koguti 2. hooaja jooksul ja 3. hooaja alguses ning lõpus, samuti kõigi järgnevatel hooaegade alguses ja lõpus vastavalt mõju hindamise mudelile sisendit koolide sotsiaalpedagoogidelt (osaleja õppeedukuse, käitumise, koolikohustuse täitmise kohta), treeneritelt (hinnang osaleja aktiivsuse, koostöövalmiduse ja konfliktisuse kohta), noortelt endilt (pro-sotsiaalsete hoiakute, enesekontrolli, enesehinnangu ja enesetõhususe kohta).
- o 3. hooaja lõpus valmis analüüs programmi teise hooaja mõju kohta. Tegemist oli hindamisuurinuga, milles viidi läbi eeluuring baastaseme mõõtmiseks hooaja alguses ja järeluurimist muutuse hindamiseks hooaja lõpufaasis. Eesmärk oli selgitada välja SPIN-programmi teise hooaja mõju programmis osalenute prosotsiaalsetele hoiakutele, enesekontrollile, enesehinnangule ja enesetõhususele osalejate endi hinnangul ja osalejate käitumisele (koolikohustuse täitmine, koolikäitumine, õppeedukus) koolide kontaktisikute hinnangul. Analüüs näitas, et SPIN-programmil on mõju noorte riskikäitumise vähendamisele ja sotsiaalsete oskuste arengule.

Teisel hooajal kogutud andmete võrdlus näitas, et võrreldes programmile eelnenud olukorraga muutus hooaja lõpufaasis osalejate impulsiivsuse ja riskivalmiduse skoor madalamaks ning enesekontrolli üldskoor kõrgemaks. Teisisõnu, programmis osalevad noored arendavad oskust kontrollida enda käitumist, mitte tegutseda esmase reaktsiooni põhjal. Riskikäitumist aitab ennetada ka fakt, et SPIN-programmis osalemise jooksul paranevad noorte prosotsiaalsed hoiakud. Positiivsete muutuste ilmumine SPIN-programmi osalejate seas impulsiivsuse ja riskivalmiduse skooride vähenemisel ning tervikuna enesekontrolli üldskoori tugevnenemisel on oluline kinnitus nende komponentidega tehtava töö tulemuslikkusele. Ühtlasi annavad tulemused võimaluse eeldada, et seetõttu väheneb ka osalejate delinkventse käitumise tõenäosus.

Andmete analüüsimisel saadud tulemused kinnitavad ka programmi üldist sõnumit, et SPIN töötab koolide toetussüsteemina. Kuigi koolikohustuste täitmist ja õppeedukust meie tegevus otseselt ei puuduta, näitavad tulemused, et hooaja jooksul paranes programmis osalenute koolikohustuse täitmine 27% puhul osalejatest ning õppeedukus paranes keskmiselt 13% võrra. Oluline positiivne seos ilmnis programmis osaluse aktiivsuse ja koolikäitumise vahel. Aktiivsemalt programmis osalenud lastel on koolis paremad käitumise hinded. Saadud tulemus on mõneti ka ootuspärane, sest programmi elluviimise käigus pööratakse palju tähelepanu grupi reeglite järgimisele ja distsipliini tagamisele ehk laiemalt võttes käitumisele grupi tegevuste raames. Suurem osalusaktiivsus programmis tagab ka osaleja järjepidevama kokkupuute grupi reeglitega ja kinnistab neid. Tulemust kinnitab ka koolide sotsiaalpedagoogidelt programmi elluvijateni kõige sagedamini jõudev tagasiside, mille järgi märkavad nemad eelkõige programmi positiivset mõju noorte käitumise paranemisele koolis. Samuti ilmnis tugev positiivne seos koolikäitumise ja õppeedukuse vahel. Programmis osalejad, kellel on koolis paremad hinded, on ka käitumise hinne kõrgem. Ehkki otseselt ei ole õppeedukuse parandamine SPIN-programmi eesmärk, annab selline SPIN-programmi teise hooaja mõju olemasolu lootust, et kui sekkumise tulemusena paraneb koolikäitumine, saab loota ka õppeedukuse paranemisele. Oluline negatiivne seos ilmnis koolikohustuse täitmise ja koolikäitumise vahel. SPIN-programmi üks eesmärgi on toetada osalejate koolikohustuse täitmise paranemist ja ilmnenu negatiivne seos koolikohustuse täitmise

ja koolikäitumise vahel näitab, kuivõrd oluline on toetada programmi elluviimise käigus osalejate sotsiaalsete toimetulekuoskuste arendamist, mis aitavad laiemalt toetada koolikohustuse täitmise paranemist. Täismahus töö on leitav [SIIT](#).

- Detsembris 2017 valmis 2. ja 3. hooaja (2015/2016 ja 2016/2017) mõju kokkuvõttev analüüs, millest järeldus kokkuvõtvalt järgmine. SPIN-programmis ühe hooaja osaleva noore käitumine paraneb 6% ja õppeedukus 8%. Samuti selgus, et kaks hooaega programmis osalenud noorte puhul paraneb enesekontrolli tase 12%, impulsiivsus väheneb 16% ja riskivalmidus väheneb 19%. Lisaks võib 98% kindlusega öelda, et SPIN-programmis osalemine parandab noorte prosotsiaalseid hoiakuid. Lisaks paraneb hooaja jooksul 19% treenerite hinnang osalejate aktiivsuse, osalemise ja agressiivsuse vähenemise kohta. Teaduslikult tõendatud analüüsi tulemused on kinnituseks sellele, et programmi töö kannab vilja ja SPIN-programm liigub tõendatult seatud eesmärkide (arendada osalejate sotsiaalseid oskusi ja vähendada riskikäitumist) poole.
- **Augustis 2018 valmis SPIN-programmi mõju hindamise 2.-4. hooaja (2015/2016, 2016/2017 ja 2017/2018) koondraport, millest järeldus kokkuvõtvalt selline. SPIN-programmis osalemine aitab parandada õppeedukust, käitumist ja tugevdada või säilitada sotsiaalseid ja enesejuhtimise oskuseid.**

Tabel 4.1 Peamised järeldused arvudes

+9%		
paraneb õppeedukuse keskvärtus programmis ühe hooaja osalenud noorte seas		
+14%	+7%	4%
paraneb treenerite hinnang osalejate aktiivsuse, osalemise ja agressiivsuse vähenemise kohta esimese hooaja jooksul	paraneb käitumise hinde keskvärtus aasta programmis osalenud noorte seas	prosotsiaalsed hoiakud tugevnevad (jõudes Eesti keskmiseni)
10%*	30%	8%*
paraneb enesetõhususe keskvärtus ühe aasta programmis osalenud noorte seas	osalejatel paranes koolikohustuse täitmine	paraneb enesehinnangu keskvärtus ühe aasta programmis osalenud noorte seas
*Lasnamäe näitel		*Põhja-Tallinna näitel

Enesekohaseid hinnanguid kinnitavad treenerite hinnangud. Treenerite hinnang osalejate aktiivsusele, osalemisele ja agressiivsuse vähenemisele paranes 14% esimese osaletud hooaja jooksul lähenedes hinnangule, et positiivset käitumist täheldatakse sageli.

Peamised järeldused koolikäitumise paranemise osas

SPIN-programmi kaudsemaks pikaajaliseks eesmärgiks on noorte püsimine haridussüsteemis. Eesmärgi saavutamist hinnati tuginedes sotsiaalpedagoogide hinnangutele koolikohustuse täitmise osas. Tuginedes 2015-2018 perioodi andmetele, on tõendatud, et osalejate seas paraneb juba ühe hooajalise osalemise järgselt õppeedukus ja koolikäitumine.

Nende vastanute seas, kes olid osalenud ühe hooaja jooksul paranes õppeedukuse keskvärtus 8,6%. Õppeedukust hinnati skaalal 1-7, kus 1 tähistas klassi ühtesid kehvemaid tulemusi, 4 tähistas klassikaaslastega samaväärset õppeedukust, 7 aga väga head õppeedukust. Õppeaasta lõpul ületas õppeedukuse keskmine hinnang kassikaaslastega samaväärse õppeedukuse piiri.

Käitumist hinnati skaalal 1-4, kus 1 on mitterahuldav ja 4 on eeskujulik. Tuvastati käitumise hinde keskvärtuse hinnangu paranemine 7%.

Õppeedukuse ja käitumise hinnang on seda kõrgem, mida aktiivsem on olnud noore osalus SPIN-programmis. Need paranemised leidsid aset kõigis SPIN-programmi tegevuspiirkondades.

Koolikohustuse täitmine paranes 30% osalejate jaoks.

- Sügisel 2019 valmis SPIN-programmi mõju hindamise 2.-5. hooaja (2015/2016, 2016/2017, 2017/2018 ja 2018/2019) koondraport, millest järeldus kokkuvõtvalt selline. SPIN-programmis osalemine aitab parandada õppeedukust, käitumist ja tugevdada või säilitada sotsiaalseid ja enesejuhtimise oskuseid.

Koondtulemused:

käitumine paraneb	10% paraneb õppeedukuse keskväärts juba ühe hooaja järgselt	21% osalejatest paraneb koolikohustuse täitmine
vastupidiselt vanuselisele trendile enese kontroll tugevneb vene keelt kõnelevate noorte seas	paraneb nii esimesel kui teisel osalemise aastal	poiste enese hinnang
vastupidiselt vanuselisele trendile prosotsiaalsed hoiakud tugevnevad		tüdrukute enesetõhusus paraneb esimesel osalemise aastal

Peamised järeldused koolikäitumise paranemise osas

Tuginedes 2015-2019 perioodi andmetele, on tõendatud, et **osalejate seas paraneb** juba ühe hooajalise osalemise järgselt **õppeedukus ja koolikäitumine**. Nende vastanute seas, kes olid osalenud ühe hooaja jooksul paranes õppeedukuse keskväärts 10%. Õppeaasta lõpul ületas õppeedukuse keskmine hinnang kassikaaslastega samaväärse õppeedukuse piiri. Tuvastati käitumise hinde keskväärtsu hinnangu paranemine 8%. Õppeedukuse ja käitumise hinnang on seda kõrgem, mida aktiivsem on olnud noore osalus SPIN-programmis. Kõige aktiivsemate osalejate (enam kui 140 kontakttundi hooaja jooksul) õppeedukus oli osalemise järgselt 18 % kõrgem võrreldes väiksema osalusaktiivsusega noortega. Koolikohustuse täitmine paranes 21% osalejate jaoks.

Peamised järeldused sotsiaalsete ja enesejuhtimise oskuste paranemise osas

Muutuseid analüüsiti järgmiste indikaatoritega:

- ☞ **prosotsiaalsed hoiakud** (sisaldab endas näiteks teiste eest hoolitsemist, koostööd, sõbralikkust, abistamist, vastutusvõimelisust, usaldatavust);
- ☞ **enese kontroll** (suutlikkus vastu panna kiusatustele, mis pikemas perspektiivis on kahjulikud);
- ☞ **enese hinnang**;
- ☞ **enesetõhusus** (inimese usk oma võimesse tulla toime teatud ülesannetega ning oskus kontrollida sündmusi, mis mõjutavad tema elu).

Võrreldes programmile eelnenud olukorraga osalejate **prosotsiaalne hoiak tugevnes**. Samal ajal reeglina murdeas prosotsiaalsed hoiakud nõrgenevad. See tähendab, et SPIN-programm suutis luua muutuse, mis trendi vastupidiseks pööras.

SPIN-programmiga liitujad on reeglina nõrgema enese kontrolliga kui Eesti noored 7-9 klassis keskmiselt. Vene keelt emakeelena rääkivate osalejate seas tuvastati statistiliselt oluline **enese kontrolli tugevnemine ja impulsiivsuse vähenemine**.

Mida impulsiivsemad on noored programmiga liitudes, seda olulisem muutus osalejate seas tuvastati, mis viitab asjaolule, et SPIN-programmis osalejate enese kontroll läheneb Eesti keskmistele väärtustele. Lisaks on teada, et noorte seas vanuses 7.-9. klassi enese kontrolli keskmine tase koos

vanuse suurenemisega langeb. Arvestades ühiskonna trendi, on ka enesekontrolli näitaja samaks jäämine positiivne tulemus, kuna programm suudab ära hoida ealisest iseärasust tuleneva enesekontrolli nõrgenemise.

2015-2019 aasta andmetele tuginedes tuvastati oluline paranemine **poiste enesehinnangus ning tüdrukute enesetõhususes**.

Kokkuvõttev järeldus. SPIN-programm liigub tõendatult enda seatud eesmärkide poole ja **omab tõendatult positiivset mõju kõigi hinnatavate indikaatorite osas**. SPIN-programmis osalejate seas paranevad nii koolikohustuse täitmise kui ka sotsiaalsete ja enesejuhtimisoskuste näitajad.

Märtsis 2020 valmis Stories for Impact OÜ poolt läbi viidud SPIN-programmi mõju tõendatuse tõstmise võimaluste analüüsi lõppraport. Analüüsi teostamist rahastas Heateo Mõjufond. Analüüsi käigus keskenduti võimalustele SPINi sekkumismudeli standardiseerimiseks ja tulemuste ning mõju mõõtmise senise süsteemi edasi arendamiseks.

Analüüsi käigus selgus, et **SPIN-programmi teoreetiline mudel ja programmi ülesehitus on kooskõlas teaduskirjanduses levinud teooriate ning soovitusetega**. Näiteks on programmi eluoskuste komponent teaduskirjanduse alusel väga oluline programmi eesmärkide saavutamiseks, sest konkreetne juhendamine sotsiaalsete ja enesejuhtimise oskuste teemadel aitab noortel kanda treeningkontekstis õpitud oskused üle spordivälisesse keskkonda. Samuti on ka teaduskirjanduses välja toodu põhjal SPIN-programmi tugevuste seas kogukonnapõhine lähenemine ning kohaliku tugivõrgustiku kaasamine.

Programmi mõju hindamises kasutatavad mõõdetavad isikutegurid kajastuvad ka rahvusvahelises teaduskirjanduses, seega on SPINi valikud igati asjakohased. Analüüsi autorite üks järeldustest oli, et programmi mõju mõõdetakse juba praegu läbi rohkemate tegurite kui mitmete uurijate poolt väljatoodud rahvusvahelistest näidetest kaardistatud sarnaste spordipõhiste programmide puhul.

Analüüsi teostajad viisid läbi ka mitmeid sessioonide vaatlusi ja intervjuusid. Intervjuude ja vaatluste põhjal on **SPIN-programmi mõjusaimad elemendid alljärgnevad:**

- Pakutakse tegevust, mis on laialdaselt atraktiivne erinevat tüüpi noortele. Nimelt on jalgpalli mängimine paljudele noortele atraktiivne (sõltumatult soost, vanusest ja emakeelest), sh tõrjutusriskis ja/või riskikäitumisega noortele.
- Nii noorte värbamine kui nende sessioonides osalemise toetamine on selgelt eesmärgistatud ja toimib selgete põhimõtete järgi (värbamismudel). Programmi värvatakse tõendatult nn riskioludes elavaid noori (eelkõige soovitusete, aga ka enesevalikute põhjal).
- Unikaalne läbiviimise mudel, millest lisaks sisulistele ja korralduslikele põhimõtetele on oluliseks osaks läbiviijate motivatsioon ja mitmekülsus, tagades sessioonide läbiviimise kahe pühendunud ja professionaalse inimese poolt. Sessioone disainitakse ja viiakse läbi „rätsepaülakonnana“, s.t lähtuvalt osalejate vajadustest ja huvidest ning grupidünaamikast.
- Juhtumikorraldus ja võrgustikutöö, mida teeb piirkondlik koordinaator (s.t noore toetamine sessioonide vahelisel ajal ja vajadusel noort ümbritseva tugivõrgustiku kaasamine).

SPINi sessioonide läbiviimise analüüsil **tuvastati järgmised ühtlased tugevused ja positiivsed praktikad:**

- Sujuv toimetulek iga sessiooni erisuste ja ootamatustega (sh osalejate arvu suure varieerumisega).
- Keskendumine noori paeluvatele tegevustele.
- Eluoskuste teemade järjepidev käsitlemine (vestluste ja/või harjutuste formaadis).
- Refleksioon (sessioonide kokkuvõtmine vestluste formaadis).
- Läbiviijate toetav ja tunnustav hoiak osalejate suhtes.

Läbiviimise analüüsi käigus **tuvastati ka mitmeid ühtlustamisvajadusi**, mis on programmi rakendajale ülimalt väärtuslikuks sisendiks programmi edasise arendamise ja kvaliteedi tõstmisel, mh kavatsame:

- ühtlustada ja ajakohastada erinevaid programmi sisumaterjale;
- standardiseerida treenerite professionaalse arengu toetamisel programmi sessioonideks ettevalmistamise ja läbiviimise aluspõhimõtteid;
- töötada välja lahendus osaluse info ja mõju hindamisega seotud andmekorje automatiseerimiseks eesmärgiga muuta andmekorje läbiviimise protsess efektiivsemaks, mitmekesistada erinevate osalus- ja mõju hindamise tulemuste analüüsimise võimalusi, tõsta paremini esile osalusega seotud tulemusi ja saada sisukamat infot juhtimisotsuste tegemiseks;
- analüüsida pikemaajalise mõju mõõtmise mudeli muutmiseiga seotud ettepanekuid ning teha otsused, millise metodoloogiaga ja mõõtmisinstrumente kasutades jätkame ideaalis juba 2020. aasta augustist algaval uuel hooajal.

Sügisel 2020 valmis SPIN-programmi mõju hindamise 2.-6. hooaja (2015/2016, 2016/2017, 2017/2018, 2018/2019 ja 2019/2020) koondraport, millest järeldus kokkuvõtvalt selline. SPIN-programmis osalemine aitab parandada õppeedukust, käitumist ja tugevdada või säilitada sotsiaalseid ja enesejuhtimise oskuseid.

Koondtulemused:

Käitumine Paraneb	9% paraneb õppeedukuse keskväärtus juba ühe hooaja järgselt	24% osalejatest paraneb koolikohustuse täitmine
vastupidiselt vanuselisele trendile enesekontroll tugevneb või jääb samaks		vastupidiselt vanuselisele trendile prosotsiaalsed hoiakud tugevnevad
enesetõhusus paraneb		

Peamised järeldused koolikäitumise paranemise osas

Koolikäitumist analüüsiti kolme indikaatori abil: koolikohustuse täitmine, käitumine koolis ja õppeedukus).

Tuginedes 2019-2020 perioodi andmetele, on tõendatud, et osalejate seas paraneb juba ühe hooajalise osalemise järgselt **õppeedukus ja koolikäitumine**. Nende vastanute seas, kes olid osalenud ühe hooaja jooksul paranes õppeedukuse keskväärtus 9%. Õppeaasta lõpul ületas õppeedukuse keskmine hinnang kassikaaslastega samaväärse õppeedukuse piiri. Tuvastati ka käitumise hinde keskväärtuse hinnangu paranemine 9%.

Õppeedukuse ja käitumise hinnang on seda kõrgem, mida aktiivsem on olnud noore osalus SPIN-programmis. Kõige aktiivsemate osalejate (enam kui 140 kontakttundi hooaja jooksul) õppeedukus oli osalemise järgselt 17% kõrgem võrreldes väiksema osalusaktiivsusega noortega.

Koolikohustuse täitmine paranes 24% osalejate jaoks.

Need paranemised leidsid aset kõigis SPIN-programmi tegevuspiirkondades.

Peamised järeldused sotsiaalsete ja enesejuhtimise oskuste paranemise osas

Muutuseid analüüsiti järgmiste indikaatoritega:

- **prosotsiaalsed hoiakud** (sisaldab endas näiteks teiste eest hoolitsemist, koostööd, sõbralikkust, abistamist, vastutusvõimelisust, usaldatavust);
- **enesekontroll** (suutlikkus vastu panna kiusatustele, mis pikemas perspektiivis on kahjulikud);
- **enesetõhusus** (inimese usk oma võimesse tulla toime teatud ülesannetega ning oskus

kontrollida sündmusi, mis mõjutavad tema elu).

Võrreldes programmile eelnenud olukorraga osalejate **prosotsiaalne hoiak tugevnes**. Samal ajal reeglina murdeas prosotsiaalsed hoiakud nõrgenevad. See tähendab, et SPIN-programm suutis luua muutuse, mis trendi vastupidiseks pööras.

SPIN-programmiga liitujad on reeglina nõrgema enesekontrolliga kui Eesti noored 7.-9. klassis keskmiselt. SPIN-programmis osalejate seas **enesekontroll tugevneb**, seda märgatavalt just vene keelt kõnelevate noorte seas. Mida nõrgema enesekontrolliga on noored programmiga liitudes, seda olulisem muutus osalejate seas tuvastati, mis viitab asjaolule, et SPIN-programmis osalejate enesekontroll läheneb Eesti keskmistele väärtustele. Lisaks on teada, et noorte seas vanuses 7.-9. klassi enesekontrolli keskmine tase koos vanuse suurenemisega langeb. Arvestades ühiskonna trendi, on ka enesekontrolli näitaja samaks jäämine positiivne tulemus, kuna programm suudab ära hoida ealisest iseärasust tuleneva enesekontrolli nõrgenemise.

2015-2020 aasta andmetele tuginedes on tõendatud, et **enesetõhususes** on täheldatavad muutused paremuse suunas. Muutuste ulatus sõltub nii programmis osalemise kestusest, soost kui ka emakeelest. SPIN-programm liigub tõendatult enda seatud eesmärkide poole ja omab tõendatult positiivset mõju. SPIN-programmis osalejate seas paranevad nii koolikohustuse täitmise kui ka sotsiaalsete ja enesejuhtimisoskuste näitajad.

1.2.3. Ekspertrühma kohtumised

- Programmi 1. hooaja elluviimise raames toimus kaks ekspertrühma kohtumist (30.04.2015 ja 18.05.2015), mille eesmärk oli hinnata programmi mõju testküsimumstiku läbiviimise tulemusi, väljavalitud hindamismeetodi ja läbiviimise sobivust ning teha ettepanekuid mudeli disainimiseks. Vastavat tööd on kirjeldatud punktis 1.2.1. Töö tulemusena testiti programmi esimesel hooajal väljavalitud meetodite sobivust ning otsustati, milliseid osi hakata regulaarselt kasutama programmi teisest hooajast alates. Lisaks toimunud kohtumistele suheldi ekspertrühma liikmetega palju ka individuaalselt nii telefoni kui e-posti teel. Pärast esimese etapi andmekorjet ja saadud baasandmete tulemuste saamist toimus 25.11.2015 ekspertrühma kohtumine. Kohtumise käigus anti programmi põhimeeskonna ja mõju hindamist läbiviiva eksperdi poolt ülevaade mõju hindamise läbiviimise korralduslikust poolest, tutvustati baastulemusi ning otsiti koos ekspertrühma liikmetega lahendusi esimese etapi läbiviimisel tekkinud kitsaskohtadele, mida 2. hooaja mõju hindamise teises etapis parandada.
- Programmi 2., 3., 4., 5., 6. ja 7. hooaja eel ja käigus suheldi ekspertrühma põhiliikmetega individuaalselt. Novembris 2019 käivitati Heateo Mõjufondi toel SPIN-programmi mõju hindamise arendusprojekt, mille tulemusena valmib aprilliks 2020 raport ettepanekutega, kuidas tõsta veelgi SPIN-programmi mõju tõendatusse taset. Analüüsi teostajaks on Stories for Impact OÜ. Arendusprojekti on kaasatud ka mitmed ekspertrühma liikmed. Samuti mitme strateegilise koostööpartneri peamised kontaktisikud (sh Siseministeeriumi esindajad). Aprillis 2020 valmis Stories for Impact OÜ poolt lõppraport, mille peamisi järeldusi on tutvustatud eelpool ja milles tehtud arendusettepanekute realiseerimisega töötame eelseisval 7. hooajal. 7. hooaja esimesel poolel töötasime raportis väljatoodud soovitusetega (eelkõige treeninguteks valmistumise ja läbiviimise ühtlustamise mudeldamise ning andmekorje automatiseerimiseks lahenduse loomisega). Vastavast raportil tuginev kokkuvõtte laiemalt huvipakkuvatest järeldustest avaldati oktoobris 2020 ka ajakirjas Sotsiaaltöö, mis on leitav [siit](#).
- 5. hooaja alguses (september 2018) tutvustati SPIN-programmi kolme hooaja mõju koondtulemusi ka ekspertrühma liikmetele.

Programmi positiivsest mõjust tuleb stabiilselt programmis osalevate noorte kohta koolidelt ja treeneritelt aina enam tagasisidet positiivsete muutuste kohta. Treenerid ja abitreenerid märkavad eelkõige seda, et noored oskavad paremini üksteisega arvestada, muutuvad enesekindlamaks, oskavad paremini suhelda ja teha meeskonnatöid, suudavad rohkem kontrollida emotsioone. Koolidelt saame eelkõige tagasisidet positiivse mõju kohta noorte käitumise paranemise kohta. Kohati ka õppeedukuse paranemise ja ka koolikohustuse parema täitmise osas. Illustreerivaks näiteks on siinkohal nt üks Põhja-Tallinna kool, kust 2. hooajal aktiivselt programmis osaleva 22 noore seast on võrreldes aastataguse ajaga parandanud koolikohustuse täitmist lausa 12 noort ehk 55%. Neist 3 õpilast tõusid

Iaasa klassi parimateks õpilasteks ehk mõju oli ka nende õppeedukusele. Kooli enda kontaktisikute hinnanal oli toimunud positiivses muutuses väga oluline ja nähtav roll just SPIN-programmil. Sarnaseid näiteid on veel. Eelkirjutatu näitab, et SPIN-is tehtaval töö noorte sotsiaalsete- ja enesejuhtimise oskuste arenguga ning neist tulenev positiivne mõju jõuab ka haridussüsteemi. Seda kinnitavad muuhulgas ka SPIN-programmi 2. ja 3. hooaja mõju hindamise tulemused, mille järgi paraneb tõendatult nii osalejate õppeedukus kui koolikäitumine, samuti enesekontroll ja prosotsiaalsed hoiakud ning väheneb riskivalmidus ja impulsivsus. Lisaks teaduslikult tõendatud andmetele jõuab programmi läbiviijatani jätkuvalt kümneid lugusid koolide sotsiaalpedagoogidelt ja treeneritelt, mis kinnitavad positiivsete muutuste toimumist. Loomulikult on ka näiteid noortest, kelle puhul pole meie panus veel muutust toonud, ent tervikuna näitavad senised tulemused ja vahetult noortega kokku puutuvate kontaktisikute tagasiside, et suudame anda vajaliku lisatõuke, mis innustab meie programmi noori väärtustama rohkem haridust ja arendada enda sotsiaalseid ja enesejuhtimise oskusi. Kohtumistelt gruppide juures tegutsevate Politsei- ja Piirivalveameti politseiametnikega kõlab jätkuvalt valdavalt positiivne tagasiside, et nende kokkupuude tagajärgedega tegelemise kontekstis on SPIN-programmis aktiivselt osalevate noortega aasta jooksul tunduvalt vähenenud. Lisaks aitab tekkinud isiklikum ja usaldusväärsem kontakt näha ka noortel politseid pigem toetava partnerina, mitte ainult karistusorganina. SPIN-programmi sessioonides osaledes on politseinikel võimalik noortega lihtsamini, kui mistahes muus kohas, leida ühine keel, luua usaldussuhe ja näidata, et soovitakse olla sõbralike abiliste, mitte vaid karistajate rollis.

8. Väljund- ja tulemusnäitajate täitmine ¹ (kumulatiivselt)			
Näitaja nimetus	Kavandatud saavutustase ²	Tegelik saavutustase	Põhjendus näitaja üle- või alatäitmisel
Toetatava tegevuse panus rakenduskava väljundnäitajasse			
Programmi läbinud laste arv/ teenust saanute arv	700/1000	1132/977	<p>Programmi läbinud noorte arvuks oli aruandeperioodi lõpuks planeeritud 350. 2017. aasta lõpuks oli programmi läbinud 441 noort.</p> <p>Teenust saanud noorte arvuks oli aruandeperioodi lõpuks planeeritud 550. 2017. aasta lõpuks oli programmi teenust saanud 552 noort.</p> <p>1. hooaja lõpuks saavutatud teenust saanute tase (270 osalejat) ületas oluliselt seatud eesmärgi. 2. hooaja esimesel poole lisandus 95 uut noort ehk kokkuvõtteks sai programmi teenust 2015. aasta 31. detsembri seisuga 365 noort.</p> <p>2. hooaja teisel poolel toimus lisavärbamine vajaduspõhiselt üksikutesse gruppidesse, mis tõi programmi veel mitukümmend uut noort, kelles suurem osa osalesid hooaja teisel poolel programmis ka regulaarselt. 2. hooaja lõpuks (seisuga 30.06.2016) oli SPIN-programmis osalenud vähemalt korra 417 noort, kellest enamik osalesid programmis korduvalt.</p> <p>3. hooaja esimesel poolel teostatud lisavärbamise tulemusena liitus</p>

¹ Võimaluse korral esitada andmed soo kaupa.

² TAT-is või rakenduskavas fikseeritud sihttase.

			<p>programmiga 59 noort. Hooaja teisel poolel liitus veel 27 noort. Kokkuvõtteks oli programmi teenust saanud noori 2017. aasta 30. juuni seisuga 503 ning programmi läbinud noorte arv tõusis 358 nooreni. 4. hooaja esimesel poolel teostatud lisavärbamise tulemusena liitus programmiga Tallinnas 33 noort ja Kohtla-Järvel 16 uut noort. Hooaja teisel poolel liitus veel 20 noort. Kokkuvõtteks oli programmi teenust saanud noori 2018. aasta 30. juuni seisuga 572 ning programmi läbinud noorte arv tõusis 560 nooreni.</p> <p>5. hooaja esimesel poolel teostatud täiendavate värbamistegevuste tulemusena liitus programmiga Tallinnas 58 noort ja Kohtla-Järvel 9 uut noort. Kokku 67 noort. Hooaja teisel poolel teostatud täiendavate värbamistegevuste tulemusena liitus Tallinna gruppidesse veel täiendavalt 36 noort, Kohtla-Järve gruppidesse 10 noort ja Narva 12-14 poiste gruppi 21 noort. Kokku lisandus 5. hooaja teisel poolel teenust saanute nimekirja 67 noort. Seisuga 30.06.2019 oli programmist teenust saanud noori 706 ja programmi läbinud noori 772.</p> <p>6. hooaja esimesel poolel liitus programmiga Tallinnas 36 noort, Kohtla-Järve gruppidesse 6 noort ja Narva 13-15 poiste gruppi 6 noort. Seisuga 31.12.2019 oli programmist teenust saanud 754 noort ja läbinud noori 862. Hooaja teisel poolel liitus Tallinna gruppidesse veel täiendavalt 15 noort, Kohtla-Järve gruppidesse 7 noort ja Narva 12-14 poiste gruppi üks noor. Kokku lisandus 6. hooaja teisel poolel teenust saanute nimekirja 23 noort. Seisuga 30.06.2020 oli programmist teenust saanud noori 777 ja programmi läbinud noori 940.</p> <p>7. hooaja esimesel poolel liitus programmiga Tallinnas 13 noort, Kohtla-Järve gruppidesse 9 noort ja Narva 13-15 poiste gruppi kolm noort. Seisuga 31.12.2020 oli programmist teenust saanud 804 noort ja läbinud noori 1017. 7. hooaja teisel poolel liitus programmiga Tallinnas 7 noort, Kohtla-Järvel 4 noort ja Narvas kaks noort. Seisuga</p>
--	--	--	--

			30.06.2021 oli programmist teenust saanud 817 noort ja läbinud noori 1077. 8. hooaja esimesel poolel liitus programmiga Tallinnas 44 noort, Kohtla-Järvel 11 noort, Narvas 20 noort ja uutes piirkondades (Paide, Viljandi, Rapla, Haapsalu) kokku 85 noort. Seisuga 31.12.2021 oli programmi teenust saanud 977 noort ja läbinuid noori 1132.
Toetatava tegevuse panus rakenduskava tulemusnäitajasse			
Osakaal noortemeetmest kasusaajatest, kes on sihtrühmale suunatud tegevused läbinud	70%	162%	Seisuga 31.12.2021
Toetatava tegevuse spetsiifilised näitajad			
Elluviidud hooegade arv	9	7,5	Läbi on viidud esimene nn testhooaeg ning 6 täishooaega ja 7. täispikk hooaeg on läbimisel
Programmi mõjude hindamise raportite arv	3	2	Valmis esimene kolme hooaja (2015/2016, 2016/2017 ja 2017/2018) mõju analüüsiv koondraport ning 2015-2020 andmetele tuginev viie hooaja (2015/2016, 2016/2017, 2017/2018, 2018/2019 ja 2019/2020) koondraport.
Toetatava tegevuse lõppeesmärgist täidetud (%):	Teenust saanute arv 1000/977 97,7% Programmi läbinute arv 700/1132 162%		
Toetatava tegevuse lõppeesmärgi täitmise selgitus:	Toetuse andmise tingimustes on soovitud tulemusnäitajaks 70% st 1000 teenusesse tulnud noorest läbib programmi 700. 2015. aasta 31. detsembriks teenusesse tulnud 365st noorest läbis programmi 84, st 23%. 2016. aasta 31. detsembriks teenusesse tulnud 476st teenust saanud noorest läbis programmi 238 ehk 50%. 2017. aasta 31. detsembriks teenusesse tulnud 552st teenust saanud noorest läbis programmi 441 ehk 80%. 2018. aasta 30. juuniks teenusesse tulnud 572st teenust saanud noorest läbis programmi 560 ehk 98%. 2018. aasta 31. detsembriks teenusesse tulnud 639st teenust saanud noorest läbis programmi 619 ehk 97%. 2019. aasta 30. juuniks teenusesse tulnud 706st teenust saanud noorest läbis programmi 772 ehk 110%. 2019. aasta 31. detsembriks teenusesse tulnud 754st teenust saanud noorest läbis programmi 862 ehk 123%. 2020. aasta 30. juuniks teenusesse tulnud 777st teenust saanud noorest läbis programmi 940 ehk 134%. 2020. aasta 31. detsembriks teenusesse tulnud 804st teenust saanud noorest läbis programmi 1017 ehk 145%. 2021. aasta 30. juuniks teenusesse tulnud 817st teenust saanud noorest läbis programmi 1077 ehk 154%. 2021. aasta 31. detsembriks teenusesse tulnud 977 teenusest saanud noorest läbis programmi 1132 ehk 162%.		

9. Hinnang toetatava tegevuse tulemuslikkusele ja püstitatud eesmärkide saavutamisele³

Meie hinnangul on toetatav tegevus tulemuslik ning suunatud püstitatud eesmärkide täitmisele. Tehtud muudatused programmi mudelis (nt veebruaris 2015 eluuskuste sessioonide üleminek 60:30 mudelile, perioodil märts-juuni 2015 treenerite ja abitreenerite rollide täpsustamine ning alates august 2015 nende individuaalne konsulteerimine, alates 2. hooajast eluuskuste sessioonide parem sidumine jalgpallisessioonidega, esimese hooaja lõpus toimunud värbamiskava täiendamine ja tihedam suhtlus koolidega, esimese hooaja lõpus toimunud mõju hindamise mudeli täiustamine) võimaldavad paremini täita ja jälgida seatud eesmärgi nii kvantitatiivselt kui kvalitatiivselt.

2. hooaja eel ja elluviimise käigus ning 3. hooaja esimesel poolel teostatud sisulised muudatused elluviimise kvaliteedi parandamiseks on juba näidanud positiivse muutuse jätkumist programmi sisulises kvaliteedis. Programmis osalevate noorte kohta tuleb stabiilselt koolidelt ja treeneritelt aina enam tagasisidet positiivsete muutuste kohta. Treenerid ja abitreenerid märkavad eelkõige seda, et noored oskavad paremini üksteisega arvestada, muutuvad enesekindlamaks, oskavad paremini suhelda ja teha meeskonnatööd, suudavad rohkem kontrollida emotsioone. Koolidelt saame eelkõige tagasisidet positiivse mõju kohta noorte käitumise paranemise kohta. Kohati ka õppeedukuse paranemise ja ka koolikohustuse parema täitmise osas. Eelkirjutatu näitab, et SPIN-is tehtaval töö noorte sotsiaalse- ja enesejuhtimise oskuste arenguga ning neist tulenev positiivne mõju jõuab ka haridussüsteemi.

Seda kinnitavad muuhulgas ka SPIN-programmi 2. ja 3. hooaja mõju hindamise esialgsed tulemused. Näiteks 2. hooaja mõju analüüs näitas, et ühe aasta programmis osalenud noorte puhul paranes käitumine koolis keskmiselt 10% ja õpitulemised 7% võrreldes vastavate näitajatega enne SPIN-programmiga liitumist. Detsembris 2017 valminud 2. ja 3. hooaja (2015/2016 ja 2016/2017) mõju kokkuvõtvas analüüsis selgus, et kaks hooaega programmis osalenud noorte puhul paraneb enesekontrolli tase 12%, impulsiivsus väheneb 16% ja riskivalmidus väheneb 19%. Lisaks võib 98% kindlusega öelda, et SPIN-programmis osalemine parandab noorte prosotsiaalseid hoiakuid. Lisaks paraneb hooaja jooksul 19% treenerite hinnang osalejate aktiivsuse, osalemise ja agressiivsuse vähenemise kohta. Ka järgmised teaduslikult tõendatud analüüsi tulemused on kinnitanud, et programmi töö kannab vilja ja SPIN-programm liigub tõendatult seatud eesmärkide (arendada osalejate sotsiaalseid oskusi ja vähendada riskikäitumist) poole.

Kahe juba toimunud hooaja võrdluses muutus veelgi positiivsemaks ka noorte tagasiside programmile. Esimesel hooajal andis programmile hinnangu „väga hea“ 53% noortest, teisel hooajal 59%, kusjuures valim kasvas neljandiku võrra. Kolmandal hooajal andis programmile hinnangu „väga hea“ 57% noortest ja neljandal hooajal 53% osalejatest. Sarnast positiivsete hinnangute osakaalu kasvu näitasid ka noorte tagasiside nii treeneritele, abitreeneritele kui oma grupile. Kusjuures 4. hooajal pälvisid programmi eluuskuste sessioonide eest vastutavad abitreenerid noortelt esmakordselt keskmiselt pisut kõrgema hinnangu (4,6) kui treenerid (4,5). Ka eluuskuste nn vabade sessioonide sisustamine on kõigil hooaegadel toimunud noorte ja iga konkreetse grupi huvisid ning arenguvajadusi arvestades. Noorte enda sõnul hindavad nad, et nende soovidega arvestatakse ja püütakse neid ka ellu viia. 5. hooajal andis programmile hinnangu „väga hea“ 53% noortest ja hinnangu „hea“ 38% noortest. Treenerid ja eluuskuste sessioonide eest vastutavad abitreenerid pälvisid 5. hooajal noortelt võrdselt kõrge hinnangu (mõlemate üldskoor oli 5-palli skaalal 4,5). Oma enesetunnet hindasid noored SPIN-programmis 5. hooaja lõpuks 10-punkti skaalal järgnevalt: turvalisus 8,7, õnnelikkus 8,5, vajalikkus 8,1, tunnustatus 7,7, edukus 8,0. Enda arengus hindasid noored 5. hooaja lõpuks kõige kõrgemalt arenenuks oskust eesmärkide nimel pingutada (8,8/10), positiivse suhtlemise oskust (8,2/10), teistega koostöö tegemise oskust (8,0/10) eneseusu kasvu (8,4/10), iseendasse uskumise ja vastutuse võtmise oskust (7,9/10) ja turvalise käitumise oskust igapäevaelus (7,9/10).

Koostööpartneritelt laekub samuti märkimisväärsel hulgal positiivset tagasisidet. Näiteks toovad mitmed Politsei- ja Piirivalveametite gruppide juures tegutsevad kontaktisikud välja, et politsei jaoks on SPIN-programmiga koostöö andnud olulise panuse ennetustegevuste efektiivsemaks muutumise. Seda sealhulgas ühel väga olulisel põhjusel. Politsei kontaktisikute regulaarne SPIN-programmi gruppide külastamine ja tegevustes kaasalõmme aitab neil märksa paremini mõista, mida riskikäitumisele kalduvad noored mõtleavad ja mis neid riskikäitumise või õigusrikkumiseni viib.

Ka mitmed programmiga koostööd tegevad kohaliku omavalitsuse lastekaitse ametnikud toovad positiivse muutusena välja, et lastekaitse töötajatel on nende koolide õpilastega, kus SPIN-programm mahukamalt

³ Täidetakse kumulatiivselt seisuga 31.12.2016

töötab, märgatavalt vähenenud kokkupuudete ja juhtumite arv.

2016. aasta suvel sai lõpule viidud Ida-Virumaale laienemise ettevalmistused, mille tulemusena alustati septembrist 2016 programmi elluviimist Kohtla-Järve linnas.

2. hooaja kestel õnnestus programmi partnerite sekka tuua veel mitmeid täiendavaid partnereid erasektorist (mh Tallinna Vesi ja MyFitness). 3. hooaja alguses lepiti kokku koostöös Briti Nõukoguga, kelle panuse tulemusena avatakse jaanuarist 2017 kolm uut gruppi veel ühes Ida-Virumaa omavalitsuses ja ühtlasi Eestis elanike arvult suuruselt kolmandas linnas nimega Narva. 4. hooaja keskel lepiti kokku koostöös Tartu ja Rakvere linnaga, mille tulemusena viiakse 4. hooaja lõpuks programmi ellu juba viies linnas. 5. hooaja alguses lepiti kokku koostöös Viimsi vallaga ja Tallinna linnaga, mille tulemusena viiakse alates oktoobrist 2018 programmi läbi ka Viimsi vallas ja novembrist 2018 Tallinnas, Mustamäe linnaosas. Rakendamise läbirääkimised käivad veel mitme omavalitsusega, kes soovivad asuda programmi läbi viima 2019. aastal. 5. hooaja teisel poolel käivitati programm koostöös Tallinna linnaga veel Haabersti linnaosas. Ühtlasi toimus vahemikus jaanuar-juuni 2019 väljumisstrateegia raames intensiivne ettevalmistus järgmiste uute piirkondade avamise ettevalmistamiseks: Otepää vald (avamine planeeritud september-oktoober 2019), Keila linn (avamine planeeritud september 2019), Rae vald (avamine planeeritud september 2019), Tallinnas asuv Nõmme linnaosa (avamine planeeritud september 2019). Lisaks nimetatutele on tugevat huvi programmi rakendamise vastu üles näidanud veel Pärnu linn (ettevalmistuste õnnestumiste korral avame programmi sügisel 2019), Tallinna Kesklinna linnaosa (ettevalmistuste õnnestumise korral avame programmi sügisel 2019). Sooviga asuda programmi rakendama alates jaanuar 2020 on avaldanud veel mitmed omavalitsused (sh Põlva vald, Sillamäe linn, Elva linn, Tõrva vald, Haapsalu linn ja Sillamäe linn). Erasektori partneritest lisandus 5. hooajal SPIN-programmi toetajate sekka Heateo Mõjufond, sõnumiagentuur Akkadian, advokaadibüroo TRINITY ja tööportaal CV-Online. 6. hooaja alguses avati väljumisstrateegia raames veel viis täiendavat piirkonda. Septembris SPIN-programmi grupid Nõmme linnaosas Tallinnas, Keila ja Pärnu linnas. Oktoobris Rae ja Tõrva vallas. Kõikide nimetatud piirkondade programmi elluviimise tegevuskulud kaetakse valdavalt nimetatud kohalike omavalitsuste poolt. 6. hooaja esimesel poolel lisandus erasektori partneritest programmi toetajate sekka Heathmont OÜ ja OÜ NET Group.

Sarnaselt 3. hooajaga jätkati 4. hooajal tööd osalejate vabatahtliku panustamise süsteemi arendamisel sessioonides ja võimalusel juba ka väljaspool sessioone. Samuti tegeleti jooksvalt koostööpartnerite ringi laiendamisega.

2017. ja 2018. aasta suvel tunnustati SPIN-programmi nii Euroopa Jalgpalli Liidu lastefondi (UEFA Foundation For Children) poolt. Samuti tunnustati 2017. aasta sügisel programmi nii Euroopa Komisjoni kui Tallinna linna poolt. Ka need tunnustused näitavad, et meie tegevust väärtustatakse ja meie eesmärgipärane tegevus kannab üha rohkem vilja.

Juunis 2018 tunnustas UEFA Childrens Foundation SPIN-programmi aastaauhinna vääriliseks. Sedakorda lausa teist aastat järjest. Detsembris 2018 tunnustati SPIN-programmi Euroopa Komisjoni (täpsemalt European Crime Prevention Network) poolt viie Euroopa parima kuriteoennetuse projekti sekka. SPIN-programm valiti oktoobris 2018 Heateo Sihtasutuse Mõjufondi. SPIN-programmi ja Heateo Sihtasutuse Mõjufondi lähema kolme aasta koostöö fookuses on programmi jõudmine enamate noorteni, võrgustikutöö ja noorte osalusjärjepidevuse tagamise efektiivistamine ning rahastuse jätkusuutlikkuse tugevdamine (sh erasektori mahukama kaasamise näol). Juunis 2021 pälvis SPIN-programm Vabariigi Presidendi kultuurirahastu poolt sotsiaaltöö preemia 2021.

Kokkuvõtteks on positiivne, et paraneb nii programmi sisulise elluviimise kvaliteet, noorte osalusstabiilsus ja jätkusuutlikkus. Samuti on meil praeguseks TATI väliselt võimalik viia programmi ellu ka väljaspool Tallinna linna nii Ida-Virumaal Narva linnas, Tartu ja Rakvere linnas, Viimsi vallas (alates oktoober 2018) ja Tallinnas, Mustamäe linnaosas (alates november 2018) kui Haabersti linnaosas (alates märts 2019). SPIN on usaldusväärne partner ning huvi programmi rakendamise vastu erinevate omavalitsuste poolt aina kasvab, mida tõestab ka uute noortegruppide avamine septembris ja oktoobris 2019 viies uues piirkonnas (Keila linn, Nõmme linnaosa Tallinna linnas, Pärnu linn, Tõrva vald ja Rae vald). Samuti uute gruppide avamine augustis ja septembris 2020 vastavalt Otepää vallas ja Põlva vallas.

10. Toetatava tegevuse mõju läbivatele teemadele ⁴				
Horisontaalne teema	Kavandatud mõju (märkida ristiga)		Tegelik mõju (märkida ristiga)	
	Jah	Ei	Jah	Ei
Regionaalareng	X		X	
Selgitus: programmi elluviimisel on regionaalarengule toetav mõju. Programmi toimumiskohaks on valitud piirkonnad (Lasnamäe ja Põhja-Tallinna linnaosad Tallinnas, Kohtla-Järve ja Narva linn Ida-Virumaal), kus kuritegevust on rohkem ning kogukondlikud suhted ja koostöövormid on nõrgemad. Programmi tegevuste ja nende elluviimiseks moodustatud koostöövõrgustiku abil toimub piirkondlike erinevusi tasakaalustav areng. SPIN-programmi elluviimisel on toimumispiirkondades koondunud noorte ümber tugivõrgustik, mis aitab koostööpartnerite (koolid, politsei, linnaosa valitsused, jalgpalliklubid, vabatahtlikud, treenerid ja abitreenerid, erasektori partnereid) sidusust ja omavahelist koostööd suurendada. Üksteise tundmine, koostöö ja sarnaste eesmärkide nimel töötamine on piirkondade arengu eeldus, see omakorda panustab regionaalarengu saavutamisse.				
Infoühiskond		X		X
Selgitus: Mõju puudub				
Riigivalitsemine	X		X	
Selgitus: programmi elluviimisel on riigivalitsemisele toetav mõju. Programmi tulemusliku elluviimise eeldus on toimiv koostöö ühiskonna eri sektorite vahel. Programmi elluviimise kaasatud mitmed avaliku sektori asutused, kes tegutsevad noorte huvides. Nad on kaasatud programmi tegevuste planeerimisse, kujundamisse, elluviimisesse ning selle jätkusuutlikkuse tagamisse. Eri sektori asutuste ühiste eesmärkide nimel tegutsemine aitab tagada programmi tulemuste saavutamise ning annab võimaluse koostöö arendamiseks ning ühtse riigivalitsemise arenguks. SPIN-i strateegiliste partnerite võrgustikku kuuluvad Siseministeerium, Kultuuriministeerium, Tallinna linn (sh Põhja-Tallinna ja Lasnamäe Linnaosavalitsused ning Tallinna Spordi- ja Noorsooamet), Kohtla-Järve linn, Narva linn, Eesti Jalgpalli Liit, Politsei- ja Piirivalveamet, Heateo Sihtasutus ning kümned haridusasutused (koolid ja KOVide haridusosakonnad). Lisaks on kaasatud mitmed ettevõtted (sh advokaadibüroo Cobalt, Sportland, Jalajalg AS, Klick Eesti, Telia Eesti, AS Tallinna Vesi, MyFitness, sõnumiagentuur Akkadian, advokaadibüroo TRINITY ja tööportaal CV-Online). Regulaarne koostöö toimub ka Suurbritannia saatkonnaga, kes aitab lähendada koostööd enda võrgustikku kuuluvate partnerite ja SPINi vahel. Samuti jätkus programmi 4., 5., 6. ja 7. hooajal juba 2016. aasta keskpaigast alguse saanud tihe koostöö Briti Nõukoguga, kelle panuse tulemusena viime jaanuarist 2017 programmi läbi ka teises Ida-Virumaa linnas nimega Narva. 2018. aastal laienes SPIN-programm Tartu linna ja UEFA Foundation for Children toel Tartu linna ning Rakvere linna toel Rakverre. 2018. aasta sügisel laienes SPIN kohalike omavalitsuste toel ka Viimsi valda ja Mustamäe linnaossa Tallinna linnas. 2019. aasta märtsis laienes SPIN Tallinna linna panusel Haabersti linnaossa. 2019. aasta septembris laienes SPIN Keila linna, Nõmme linnaossa Tallinnas ja Pärnu linna. 2019. aasta oktoobris laienes SPIN Rae ja Tõrva valda. 2020. aasta augustis laienes programm Otepää valda ja 2020. aasta septembris Põlva valda.				
Võrdsed võimalused	X		X	
Selgitus: SPIN-programmiga liitumise võimalus on tagatud kõigile sihtrühma noortele olenemata soost, rahvusest, usulisest kuulumisest, emakeelest või puudest tulenevate erivajaduste olemasolust. Programmi 1. hooajal oli teenusest osasaanud noorte seas 61% vene keelt emakeelena rääkivaid ning 39% eesti keelt emakeelena rääkivat osalejat. Omakorda 22% osalejatest olid tüdrukud ja 78% poisid. Programmi 2. hooajal oli teenusest osasaanud noorte seas 70% vene keelt emakeelena rääkivaid ning 30% eesti keelt emakeelena rääkivat osalejat. Omakorda 20% osalejatest olid tüdrukud ja 80% poisid. Programmi 3. hooajal oli teenust osasaanud noorte seas 90% vene keelt emakeelena rääkivad ning 10% eesti keelt emakeelena rääkivat osalejat. 13% osalejatest olid tüdrukud ning 87% poisid. Programmi 4. hooajal oli teenust osasaanud noorte seas 90% vene keelt emakeelena rääkivad ning 10% eesti keelt emakeelena rääkivat osalejat. 17% osalejatest olid tüdrukud ning 83% poisid. Programmi 5. hooajal oli teenust osasaanud noorte seas 92% vene keelt emakeelena rääkivad ning 8% eesti keelt emakeelena rääkivat osalejat. Osalejate sooline jaotus oli TATI gruppides järgmine: tüdrukuid 18%, poisse 82%. Programmi 6. hooajal oli osalejate sooline jaotus oli TATI gruppides järgmine: tüdrukuid 12%, poisse 88%. Programmi 7. hooaja esimese poole osalejate sooline jaotus oli TATI gruppides järgmine: tüdrukuid 19%, poisse 81%. Programmi 7. hooaja koondkokkuvõtteks oli osalejate sooline jaotus TATI gruppides järgmine: tüdrukuid 18%, poisse 82%. 8. hooaja esimese poole osalejate sooline jaotus oli TATI gruppides järgmine: tüdrukuid 14%, poisse 86%.				

⁴ Täidetakse kumulatiivselt seisuga 31.12.2016

Programmis arvestatakse osalevate laste ja noorte individuaalseid vajadusi, tehes selleks programmis osalemisel soodustusi ja kohandusi. Osalejate rühmapõhiste või individuaalsete vajaduste väljaselgitamise ning nende oskusliku reageerimise tagavad kohaliku tasandi koostöövõrgustikud, kuhu kuuluvad lisaks treenerile ja abitreenerile ka koolide, kohaliku omavalitsuse tugispetsialistid, noortekeskused ning politsei kontaktisikud.

Treenerite ja abitreenerite täiendkoolitustel käsitletakse muu hulgas ka võrdsete võimaluste edendamist, et tõsta nende teadlikkust võrdsete võimaluste toetamisest ning diskrimineerimise vältimisest.

Programmi laiem eesmärk on aidata kaasa turvalisemate, tugevamate ja sidusamate kogukondade loomisele, pakkudes noortele võimalusi oma aega sisustada ning ennast arendada. Seetõttu on tegevuste elluviimise piirkonna valikul eelistatud väiksemate võimalustega omavalitsüksusi, kus on keskmisest suurem registreeritud kuritegude arv. Noorte vaba aja sisustamine ning eluks vajalike oskuste omandamise võimaluste pakkumine suurendab noorte kaasatust ning toetab nende sotsiaalsete ja emotsionaalsete ning akadeemiliste oskuste omandamist, see aga soodustab ühiskonnaelus osalemist (sh osalemist hariduses ja tööturul).

Seetõttu panustavad SPIN-i tegevused väiksemate võimalustega noortele võimaluste loomisesse ning ühiskonnaelus osalemisse, olenemata osalejate soost, rahvusest, usulisest kuulumisest või puudest tulenevate erivajaduste olemasolust.

Keskonnahoid ja kliima		X		X
------------------------	--	---	--	---

Selgitus: Mõju puudub

11. Toetuse saaja hinnang partnerluse toimimisele

Toetuse saaja hindab toetatavate tegevuste elluviimisel MTÜ SPIN-iga partnerlust eeskujulikuks ja täielikult tulemuste saavutamisele orienteerituks. Elluviija hinnangut kinnitab 2019. aasta juunist-septembrini Rahandusministeeriumi poolt läbi viidud finantskontrolli audit, mis läbiti märkusteta. Samuti Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt tellitud ning Civitta poolt läbi viidud ja I kvartali 2020 valminud meetme "Noorte tööhõivevalmiduse toetamine ning vaesuse mõju vähendamine noorsootöö teenuste kättesaadavuse kaudu" eesmärgipärasuse ja tulemuslikkuse vahehindamine. Vahehindamise eesmärgiks oli analüüsida meetmete 2.7.1, 2.7.2, 2.7.3 ja 2.7.4 ning nende raames läbiviidud tegevuste ellu rakendamise eesmärgipärasust ja asjakohasust, tulemuslikkust, tõhusust ja jätkusuutlikkust perioodil 2014-2018. Siseministeeriumi haldusala tegevuste seas sai MTÜ SPIN poolt ellu viidav tegevus 2.7.3 väga kõrge hinnangu (vt joonist). Tulemusliku ja eesmärgipärase koostöö on saavutatud avatud, toetavas ja lahendustele orienteeritud koostöös Siseministeeriumiga.

MEETMETE TEGEVUS	HINNANGUD		
	ALLA OOTUSTE	OOTUSPÄRANE	ÜLE OOTUSTE
Tegevus 2.7.2 „Õigusrikkumise taustaga noorte tööturule kaasamine“			
Asjakohasus ja eesmärgipärasus			
Tulemuslikkus			
Tõhusus ja jätkusuutlikkus			
Tegevus 2.7.3 „Riskis olevatele noortele arenguvõimaluste pakkumine programmi SPIN abil“			
Asjakohasus ja eesmärgipärasus			
Tulemuslikkus			
Tõhusus ja jätkusuutlikkus			
Tegevus 2.7.4 „Riskikäitumise ennetamine ning võrgustikutöö meetodil riskis olevate perede probleemide väljaselgitamine ja lahendamine ning turvalise elukeskkonna arendamine“			
Asjakohasus ja eesmärgipärasus			
Tulemuslikkus			
Tõhusus ja jätkusuutlikkus			
SIM HALDUSALA MEETMETE TEGEVUSTE KOONDHINNANG			
Asjakohasus ja eesmärgipärasus			
Tulemuslikkus			
Tõhusus ja jätkusuutlikkus			

Koos aruandega on esitatud TAT-i lisa 4.

Aruande koostaja	Ametikoht	Allkiri	Kuupäev
Anneli Liblik	Peaspetsialist	Allkirjastatud digitaalselt	

Kinnitus esitatud andmete õigsuse kohta

Allkirjaõiguslik isik	Ametikoht	Allkiri	Kuupäev
Veiko Kommusaar	Sisejulgeoleku-, korra- ja migratsioonipoliitika asekan- tsler	<i>Allkirjastatud digitaalselt</i>	

Täidab meetme rakendusüksus**Aktsepteerin aruande:**

Nimi	Ametikoht	Allkiri	Kuupäev

Kinnitan aruande:

Nimi	Ametikoht	Allkiri	Kuupäev